

BIJLAGEN ————— Mu.ZEE
Beleidsplan 2019-2023

3 – 44

1. Collectiebeleidsplan 2019-2023

Collectieprofiel
Collectiemobiliteit/buikleenbeleid
Collectiezorg
Collectieregistratie en documentatie
Bijlage RE-ORG evaluatie

46 – 51

2. Bibliotheekplan 2019-2023

De Mu.ZEE-bibliotheek: een bibliotheek voor de toekomst
De Mu.ZEE-bibliotheek als kenniscentrum
De Mu.ZEE-bibliotheek als bewaarcentrum
De Mu.ZEE-bibliotheek als ontmoetingscentrum
De Mu.ZEE-bibliotheek als netwerker

52 – 59

3. Publieksplan 2019-2023

Werken aan diversiteit en participatie
Participatie en belevingsprojecten
Een originele kunstervaring voor een breed publiek - innoverende methodieken
Kennis delen en kennis uitwisselen

78 – 91

4. mu-zee-um vzw in Mu.ZEE 2019 – 2023

het dna van het mu-zee-um
de aanpak in golven
mu-zee-um in cijfers en beelden
onderweg
mu-zee-um in Mu.ZEE binnen 'pakweg' twee jaar – een staalkaart van het publiek

60 – 77

5. Communicatieplan 2019-2023

Waardepositie van Mu.ZEE
Doelgroepen

92 – 103

6. Digitale strategie 2019-2023

Mu.ZEE digitale strategie 2019-2023
Programma
Publiek
Personeel

1 – Collectiebeleidsplan 2019-2023

1 – Collectiebeidsplan 2019 - 2023

Collectieprofiel

1.1. Korte beschrijving van de collectie

Sinds zijn oprichting in 2008 beheert Mu.ZEE vzw de collecties van de provincie West-Vlaanderen¹ en de stad Oostende. Voortbouwend op beide grote en complementaire verzamelingen heeft Mu.ZEE sinds oktober 2008 een specifieke visie op collectievorming ontwikkeld. Het eerste, uitgewerkte collectieplan dateert uit dezelfde periode. Naar aanleiding van de nieuwe beleidsperiode 2019-2023 hebben we nu een nieuwe analyse uitgevoerd. In het vernieuwde collectieplan hebben we onder meer rekening gehouden met afstemming (zowel van de deelcollecties, als met de collecties van de partners van VKC en CAHF). Bovendien koppelen we een ambitieus en kwalitatief aankoopbeleid aan een actief schenkingsbeleid, de uitbouw van duurzame relaties met privéverzamelingen.

De collecties van Mu.ZEE groeien gemiddeld met 50 à 70 kunstwerken per jaar. Ruim 7.000 kunstwerken zijn onderverdeeld in de verschillende deelcollecties². Samen geven ze een overzicht van de Belgische kunst van 1830 tot nu. 54% van deze werken is vervaardigd vóór 1970 en 46% erna.

Mu.ZEE beheert de grootste collectie Léon Spilliaert (156 inventarisnummers) en kan buigen op een collectie James Ensor (368 inventarisnummers), aangevuld met archiefstukken van beide kunstenaars. Daarnaast zijn er grote kerncollecties te onderscheiden: modernisme / interbellum met onder meer een ruime collectie Paul Joostens (622 inventarisnummers), Victor Servranckx (37), Georges Vantongerloo en een wijdvertakt netwerk van tijdgenoten.

Naast de woning, het atelier en het archief van Constant Permeke heeft Mu.ZEE een geheel van 212 schilderijen en tekeningen in bewaring. Samen met een uitgebreide groep tijdgenoten is het Vlaams Expressionisme een andere, belangrijke deelcollectie – waaronder een groot ensemble schilderijen en tekeningen van Jean Brusselmans (89 inventarisnummers).

De collectie 1900-1970 omvat kwalitatieve kunstwerken van verschillende generaties Belgische kunstenaars: Léon en Gustave De Smet, Edgard Tytgat, Oscar en Floris Jaspers, Jules Schmalzigaug (waaronder de recente aankoop van een schilderij uit 1915), René Magritte, Pierre-Louis Flouquet, Jane Graverol, E.L.T. Mesens, aangevuld met vroege werken van Roger Raveel, Raoul De Keyser, Antoine Mortier en Paul Van Hoeydonck.

Vanaf 1970 is de collectie uniek voor Vlaanderen met belangrijke topstukken van Evelyne Axell, Christian Dotremont, Pierre Alechinsky, opnieuw Raoul De Keyser en Roger Raveel, waarna de brug naar de jaren tachtig en negentig wordt gemaakt met grote ensembles kunstwerken van onder meer Philip Aguirre y Otegui, Lili Dujourie, Panamarenko, Walter Swennen, Luc Tuymans en Jan Verduyck.

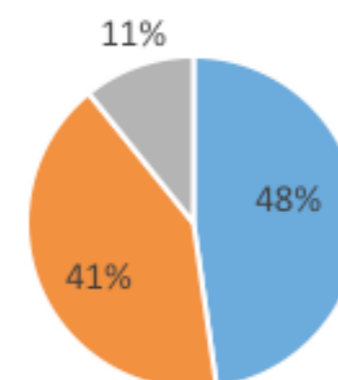
¹ vanaf 1/1/2018 collectie Vlaamse Gemeenschap.

² Er is 85% van de collecties geregistreerd in Adlib. Hierin tellen we 6257 records. In dit collectieplan zijn alle gegevens gebaseerd op deze cijfers.

Dankzij het actief aankoop- en schenkingsbeleid heeft Mu.ZEE de voorbije 10 jaar ook verschillende werken van Sven Augustijnen, Koenraad Dedobbeleer, Jos de Gruyter en Harald Thys, Ann Veronica Janssens, Jan Kempenaers, Aglaia Konrad, Valerie Mannaerts en Anne-mie Van Kerckhoven kunnen verwerven.

De meest recente ontwikkeling van de collectie behelst een denken over diaspora. Enerzijds kocht Mu.ZEE in dit kader werken aan van kunstenaars die wonen en werken in België, waaronder Sammy Balaji, Peter Downsbrough, Pélagie Gbaguidi, Lucy McKenzie, Hana Miletic, Maryam Najd, Otobong Nkanga en Pascale Marthine Tayou. Anderzijds kocht Mu.ZEE werken aan van Belgische kunstenaars die elders wonen en werken: Mu.ZEE bezit een video-installatie van Carsten Höller (woonachtig in België tot zijn 18 jaar en nog altijd houder van een dubbel paspoort) en van Eric van Hove (geboren in Algerije en als Belgisch kunstenaar werkzaam in Marokko).

collecties Mu.ZEE

■ historisch gevormde collectie van de provincie West-Vlaanderen (vanaf 1/1/2018 collectie Vlaamse Gemeenschap)

■ collectie van de stad Oostende

■ collectie Mu.ZEE vzw

GESCHIEDENIS COLLECTIES

Historisch gevormde collectie van de provincie West-Vlaanderen (vanaf 1/1/2018 collectie Vlaamse Gemeenschap)

In 1957 neemt de provincie West-Vlaanderen de beslissing om een kunstverzameling aan te leggen van jonge Vlaamse kunstenaars en wordt er voor het eerst een specifiek budget³ voor aankopen voorzien. Dit kaderde in de traditie van de kunstankopen vóór 1957 die vooral bedoeld waren om enerzijds kunstenaars financiële overheidssteun te bieden en anderzijds om de provinciale gebouwen te decoreren.

³ 50 000 BEF

In 1959 wordt er door de provincie een aankoopcomité aangesteld en worden de doelstellingen uitgebreid met het plan een collectie moderne kunst te verzamelen met het oog op het oprichten van een museum hiervoor. Er werd een gedragsregel gesteld die het aankoopbeleid zou bepalen: "De collectie zou aanvangen met het Vlaams expressionisme, voorlopig beperkt blijven tot kunst van eigen bodem en doorgevoerd met een zo streng mogelijke selectie."⁴

In 1960 koopt de provincie het huis van Permeke (incl. 127 werken) dat wordt ingericht tot herdenkingsmuseum. In 1963 worden 41 waardevolle werken uit de verzameling Gustaaf Van Geluwe aangekocht. Hiermee krijgt de museum-idee of -droom een sterke concrete impuls.

Deze systematisch aangelegde verzameling wordt voor het eerst in zijn geheel getoond in 1962 in het Provinciaal Hof te Brugge met als titel "Eigen kunstbezit van de Provincie West-Vlaanderen". In 1963 bestond de collectie (excl. het Permekehuis) uit 92 werken. De aanstelling van een conservator in 1967 betekende een belangrijke stap voor de verdere realisatie van het museum zowel als voor de verdere uitbreiding van de collectie.

In de jaren '60 en '70 zat de collectievorming in een stroomversnelling en werden vele waardevolle kunstwerken verworven. In afwachting van de bouw van een definitief museum moest een voorlopig onderkomen worden gezocht. Vanaf 1964 worden een aantal zalen in het Groeningemuseum te Brugge ter beschikking gesteld. Vanwege de voortdurende aangroei van de provinciale collectie en daarnaast ook de collectie van het Groeningemuseum werd de beschikbare ruimte steeds kleiner en de situatie onhoudbaar. Na een aantal grote tentoonstellingen van de collectie in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel en het Casino te Knokke-Heist in 1973 verhuist de collectie naar de Lakenhalle in de stad Ieper.

Het duurt nog tot 1986 voor er een vast onderkomen voor de provinciale verzameling komt. Tussen 1982 en 1986 wordt het voormalige grootwarenhuis SEO te Oostende (een gebouw van 1947-50, ontworpen door Gaston Eysselinck) omgebouwd tot Provinciaal Museum voor Moderne Kunst. Het PMMK opent dan zijn deuren, vanaf 1967 tot 2006 aansluitend onder de leiding van conservator Willy Van den Bussche.

Collectie van de stad Oostende

De geschiedenis van het Museum voor Schone Kunsten in Oostende gaat terug naar 1885, toen een privéverzamelaar een aanzienlijke collectie kunstwerken schonk aan de stad. Acht jaar later besliste de gemeenteraad om een museum op te richten in een zaal van het oude stadhuis op het Wapenplein. De vader van Consant Permeke wordt de eerste conservator in 1897. Dankzij zijn inspanningen worden belangrijke werken aangekocht van onder meer James Ensor. Tijdens een luchtaanval in 1940 wordt het archief en de bibliotheek van het museum volledig vernield. Ongeveer 400 schilderijen en gravures gaan verloren. Na de Eerste Wereldoorlog wordt gewerkt aan de opbouw van de kern van de collectie met werken van de Oostendse kunstenaars James Ensor, Constant Permeke en Léon Spilliaert. Het museum wordt in 1958 ondergebracht in het gloednieuwe Feest- en Cultuurpaleis op het Wapenplein.

Het museum heeft vier conservators gekend: Henri Permeke (1897-1912), Carlos Loontjens (1924- 1946), Frank Edebau (1946-1980) en Norbert Hostyn (1980-2009).

⁴ W. Van den Bussche, Kataloog Provinciaal Museum voor Moderne Kunst (PMMK), Provincie West-Vlaanderen, Brugge, 1979, p. 11.

Collectie van Mu.ZEE vzw

De collecties van de provincie West-Vlaanderen en de stad Oostende zijn gestopt met aangroeien bij de oprichting van de vzw. Er zijn echter uitzonderingen mogelijk zoals bijvoorbeeld Xavier Tricot die in 2012 zijn verzameling internationale werken in oplage schenkt aan de stad Oostende. Deze werken sluiten inhoudelijk aan bij de Belgische collectie uit de jaren '70-'80.

Bij de aanstelling van een nieuwe directeur-conservator in 2007 is de gelegenheid ontstaan om de collecties van het PMMK en het Museum van Schone Kunsten samen te voegen. Vanaf 2008-2009 start de vorming van een nieuwe deelcollectie. Het aankoopbeleid kent, door het samenbrengen van de investeringsbudgetten van de Provincie West-Vlaanderen en Stad Oostende een sterke groei, gemiddeld 50 tot 70 kunstwerken per jaar. Momenteel bestaat de Mu.ZEE vzw collectie reeds uit 677 inventarisnummers⁵. Over de collectievorming tijdens de periode 2007-2012 is, in samenwerking met CAHF, de publicatie 'Conservation Piece' verschenen.

In het eerste collectieplan van Mu.ZEE zijn een aantal criteria en kunstwetenschappelijke instrumenten ontwikkeld om het verzamelbeleid verder vorm te geven. Uit de toen gemaakte analyse zijn de volgende aandachtspunten als leidraad bij acquisitie gehanteerd:

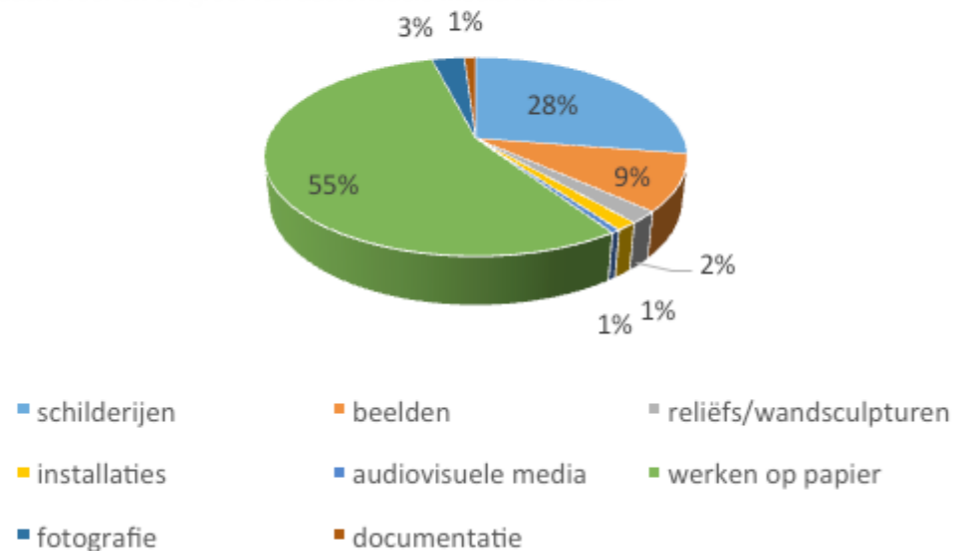
1. Een 'denken in ensembles': er wordt gestreefd om, verspreid over een langere beleidsperiode, meerdere kunstwerken van eenzelfde kunstenaar te verwerven. En dit vanuit de overtuiging dat het onderzoeksveld van een individuele kunstenaar zich pas naar een breder publiek ontrolt wanneer het oeuvre van de kunstenaar als rode draad wordt genomen;
2. Jonge Belgische kunstenaars promoten: het is belangrijk om nieuw talent een plek in de nieuwe collectie te (blijven) geven en historische verbanden te leggen;
3. Het museum onderzoekt hierbij of de afbakening 'Belgische' kunst in de 21e eeuw kan worden verruimd naar kunstenaars die wonen en werken in België;
4. De lacunes in de collecties van de Provincie West-Vlaanderen en de Stad Oostende, onder meer wat betreft de jaren zestig, zeventig en tachtig van de 20e eeuw vragen om extra aandacht;
5. Daarbij wordt eveneens de focus gelegd op de kwantitatieve ondervertegenwoordiging van vrouwelijke kunstenaars in beide collecties;
6. Hetzelfde geldt voor de verbreding van de artistieke media en de ondervertegenwoordiging van fotografie, film, en videokunst in de verschillende deelcollecties;
7. Daarnaast zullen we in ons aankoopbeleid ook extra aandacht besteden aan de verdere uitbouw van de historische kunstcontext uit de beginjaren van de twintigste eeuw; hiermee kunnen we onze unieke positie met betrekking tot het ontstaan van het modernisme in België in de jaren '10 en '20 verder uitbouwen en met belangrijke aankopen versterken;
8. Met de deelcollectie Constant Permeke in Jabbeke beheert de vzw Mu.ZEE een vrij volledig overzicht van het oeuvre van deze historisch belangrijke kunstenaar. Als zich een unieke kans voordoet om een topwerk of langdurige bruiklenen van particulieren te verwerven, zullen we de mogelijkheden uitvoerig bestuderen;
9. Voor de sleutelfiguren uit de collectie van de Stad Oostende, waaronder James Ensor en Léon Spilliaert, wordt eenzelfde aandachtspunt naar voren geschoven; in de mate waarin de kunstmarkt

⁵ Records in collectiedatabank Adlib.

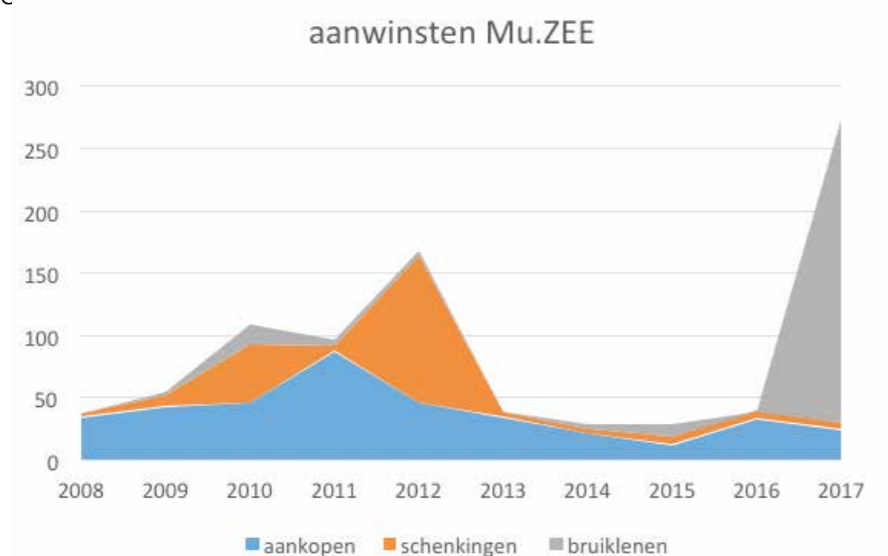
- het toelaat, zullen we steeds pogingen ondernemen om nieuwe belangrijke aanwinsten te verwerven;
10. Het verzamelbeleid van de vzw Mu.ZEE is afgestemd op het tentoonstellingsbeleid; hieronder verstaan we een afstemming tussen de tijdelijke tentoonstellingen de verschillende collectiepresentaties, waarbij Mu.ZEE niet alleen kunstobjecten 'aankoopt' maar ook aandacht besteedt aan de verdere verwerving van archiefdocumenten; hierdoor kunnen we zowel historische kunstwerken van een context voorzien als de definitie van hedendaagse kunst steeds herbekijken en waar nodig bijstellen.

SAMENSTELLING COLLECTIES

Als men een indeling maakt naar type object, dan ziet men dat de collectie grotendeels bestaat uit werken op papier en schilderijen, maar ook uit beelden, reliëfs/wandsculpturen, installaties en fotografie. De laatste jaren is d

Ook zien we een verschuiving in de methode van verwerven. Naast aankopen werkt Mu.ZEE steeds meer met grotere ensembles schenkingen en/of langdurige bruiklenen, zowel van privé-verzamelaars als kunstenaars. Voorbeelden zijn bruiklenen van de kunstenaars Jef Geys en Aglaia Konrad of grotere ensembles van de verzamelaars Cooreman en Van Mecke die in 2017 in de collectie zijn opgenomen.

1.2. Collectiewaardering

BELANG COLLECTIES

De verzameling vormt een overzicht van de Belgische kunst van 1835 tot nu, een unicum in Vlaanderen. Het belang van de verzameling van circa 7000 kunstwerken gaat verder dan de uniek te noemen breedte en afbakening. De belangrijkste kunstenaars uit de twintigste eeuw zijn niet alleen met een aantal karakteristieke werken vertegenwoordigd, maar worden ook in relatie tot hun minder beroemde generatiegenoten, of nog, stads- of streekgenoten, verder gecontextualiseerd. De rijkdom van deze laatste vorm van contextualiseren en archiveren nodigt uit om de geschiedenis te herinterpreteren en biedt een hele reeks specifieke toekomstige presentatiemogelijkheden.

De verzameling wordt uiteraard ook gekenmerkt door een aantal belangrijke individuele werken en ensembles, waaronder kunstwerken van Spilliaert, Ensor, De Smet, Brusselmans, Jaspers, Tytgat, Permeke, Van den Berghe, Servranckx, Peeters, Joostens, De Keyser, Raveel, Van Severen, Gentils, Bogart, Panamarenko en Tuymans om enkele namen te noemen. Momenteel staan er zeven werken uit de Mu.ZEE collecties op de topstukkenlijst van de Vlaamse overheid, namelijk vier werken van Léon Spilliaert, twee werken van James Ensor en één werk van Constant Permeke.

DIVERSITEIT IN DE COLLECTIES

In het verleden is weinig werk aangekocht van vrouwelijke kunstenaars. In de gehele verzameling is dit 6%. Als men enkel de aanwinsten van de laatste tien jaar bekijkt is dit percentage gestegen naar 14%. In de komende beleidsperiode zal Mu.ZEE trachten dit cijfer nog verder op te krikken. Naast gender zijn de collectiedata ook onderzocht op diversiteit in achtergrond van de kunstenaars. Door de verbreding in aankoopcriteria zitten we de laatste tien jaar op 44% diaspora-kunstenaars.

WAARDERINGSTRAJECT

Naar aanleiding van de overheveling van de collectie van de Provincie West-Vlaanderen naar de Vlaamse Gemeenschap en het vernieuwen van de bewaargevingsovereenkomst van de Collectie Vlaamse Gemeenschap reeds in depot bij Mu.ZEE, is in het najaar van 2017 een traject rond waardebeoordeling opgestart. Mu.ZEE onderzoekt de verschillende methodieken om dit waarderingstraject verder te zetten. De toekomstige samenwerking met het KMSKA en hun expertise op dit vlak biedt mogelijkheden. We ondersteunen namelijk het lopende project en de uitgangspunten zoals vermeld in het beleidsplan van het KMSKA: ‘

“Om in het kader van het collectieplan de ‘waarde’ van de kunstcollectie te bepalen heeft de wetenschappelijke staf het ‘Betekenis-project’ opgestart. Zo’n waarde wordt immers niet alleen uitgedrukt in termen van uniciteit en financiële waarde: een object kan belangrijk zijn voor de gemeenschap (als bron), het kan gevoelsmatig van belang zijn, het kan een internationale, nationale of lokale artistieke/esthetische

betekenis hebben... Het beoordelen van de kunstwerken aan de hand van een aantal criteria levert dan ook een meer genuanceerd beeld op van de collectie.

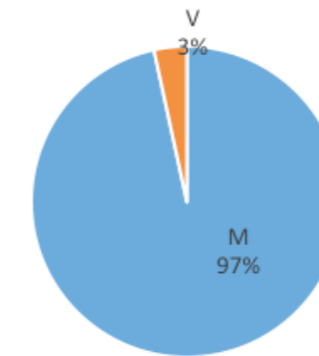
Voorafgaandelijk werden bestaande classificatiesystemen onderzocht (onder andere het Nederlandse systeem in de museale weegschaal), maar er werd geen kant-en-klaar instrument gevonden voor een geschakeerde waardebeoordeling van de KMSKA-verzameling. Daarom ontwikkelde het museum zelf een systeem, vertrekkende van het Australische SIGNIFICANCE: 'betekenis' is een ruimer begrip dan 'waarde'. De hele collectie wordt afgetoetst op een 15-tal ijkpunten."

AFSTOOTBELEID

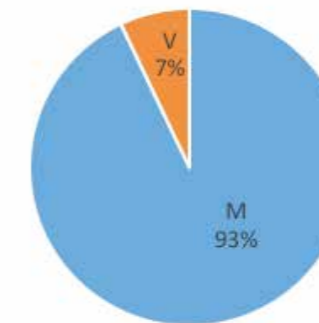
Het afstootbeleid van Mu.ZEE zal vanaf 1 januari 2018 worden herbekeken. Doordat de vzw collecties van de stad Oostende en Vlaamse Gemeenschap in bewaring heeft, dient het gesprek met beiden te worden gevoerd. In 2017 is met de provincie West-Vlaanderen en in het kader van de overheveling van de bevoegdheden naar Vlaanderen een grondig onderzoek naar de collectie gevoerd. Daarbij zijn historische portretten (ondergebracht in overheidsgebouwen en kerken) en kunstwerken behorende tot de lijst verfraaiing van de collectielijst Mu.ZEE gehaald.

Langdurige bruikleen is een gangbare vorm van afstoting binnen publieke collecties. Mu.ZEE volgt dit principe. In het verleden (2008-2009) is slechts één maal een grote deelverzameling juridisch en fysiek afgestoten, met name de schenking Matossian, en aan de gelijknamig stichting teruggeven.

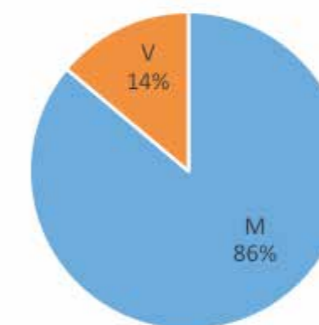
GENDER in de historisch gevormde collectie van de provincie West-Vlaanderen (vanaf 1/1/2018 collectie Vlaamse Gemeenschap)

GENDER in collectie stad Oostende

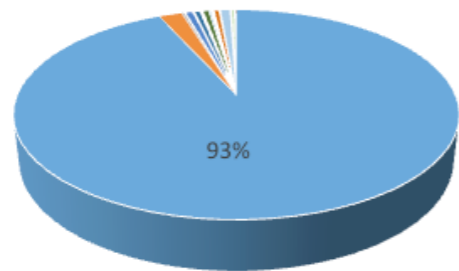

GENDER in collectie Mu.ZEE vzw (vanaf 2010)⁶

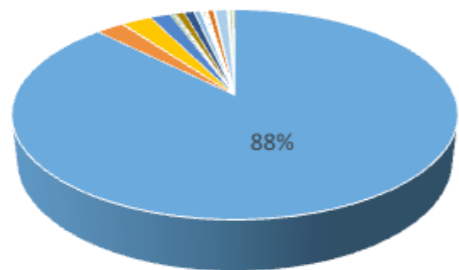
⁶ Deze cijfers zijn gebaseerd op de gegevens uit de collectiedatabank. Het is pas sinds 2010 dat er MZ-inventarisnummers worden toegekend. De eerste aanwinsten van Mu.ZEE vanaf 2008 zijn in de databank nog onder de collecties van de provincie West-Vlaanderen of van de stad Oostende ondergebracht.

Culturele achtergrond/origine kunstwerken
in historisch gevormde collectie provincie West-Vlaanderen

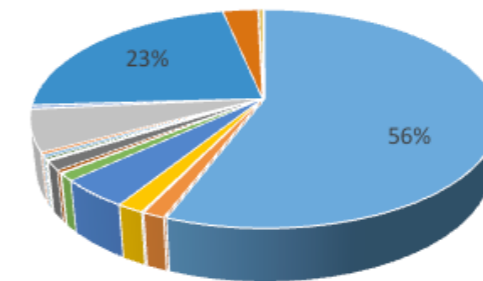
■ België	■ Nederland	■ Frankrijk	■ Duitsland	■ UK	■ Denemarken
■ Italië	■ Spanje	■ Hongarije	■ Polen	■ Kroatië	■ Oekraïne
■ USA	■ Japan	■ India	■ Indonesië	■ Australië	■ Kroatië
■ Tsjechië	■ Oekraïne	■ Rusland	■ Armenië	■ Turkije	■ Algerije
■ USA	■ Japan	■ China	■ Israël	■ Irak	■ Uruguay
■ Argentinië	■ Australië				

Culturele achtergrond/origine kunstwerken
in collectie stad Oostende

■ België	■ Nederland	■ Luxemburg	■ Frankrijk	■ Duitsland	■ UK
■ Zweden	■ Finland	■ Griekenland	■ Italië	■ Spanje	■ Portugal
■ Hongarije	■ Polen	■ Oostenrijk	■ Zwitserland	■ Servië	■ Kroatië
■ Tsjechië	■ Oekraïne	■ Rusland	■ Armenië	■ Turkije	■ Algerije
■ USA	■ Japan	■ China	■ Israël	■ Irak	■ Uruguay
■ Argentinië	■ Australië				

Culturele achtergrond/origine kunstwerken
in collectie Mu.ZEE vzw (vanaf 2010)

■ België	■ Nederland	■ Luxemburg	■ Frankrijk	■ Duitsland
■ UK	■ Denemarken	■ Griekenland	■ Italië	■ Spanje
■ Hongarije	■ Polen	■ Oostenrijk	■ Zwitserland	■ USA
■ Mexico	■ Japan	■ Iran	■ Congo	■ Angola
■ Kameroen	■ Nigeria			

1.3. Situering / Positionering

Mu.ZEE heeft de kwalitatief breedste collectie Belgische kunst van 1880 tot en met nu. De Belgische kunstgeschiedenis van Ensor tot en met Tuymans is in onze collecties als een kunstlijn met talloze vertakkingen vertegenwoordigd. De collectie-onderdelen 1880-1945 sluiten aan bij de sterke ensembles in het KMSKA en het MSK Gent. Samen met het KMSKA beheren we de grootste collectie kunstwerken van Belgische kunstenaars uit de periode 1945-1970 – recent zijn deze twee publieke collecties aangevuld met een private speler in Vlaanderen: de collectie Verbaet te Antwerpen.

Wat betreft hedendaagse kunst onderscheiden we ons van CAHF-partners S.M.A.K. en M HKA, enerzijds door de focus op kunstenaars die wonen en werken in België, en anderzijds door ensembles aan te leggen, zowel meerdere werken van dezelfde kunstenaar als aandacht voor generatie -en studiegenoten (peers). Daarbij volgen we ook vanuit het aankoopbeleid van de bibliotheek hoe een aantal kleine uitgeverijen in Vlaanderen en Brussel edities van kunstenaars die wonen en werken in België produceren (zie ook bijlage bibliotheekplan).

De internationale positionering van Mu.ZEE vraagt omwille van het specifiek collectieprofiel om een ander vergelijkingskader. De expertise en kennisdeling van Mu.ZEE voor de eerste generatie abstracte kunstenaars in België, maar ook het surrealisme, de cobra-beweging, maakt dat we samenwerken en aansluiting vinden binnen een steeds grotere cirkel van buitenlandse museale en universitaire collecties die vanuit trans-historische en transculturele invalshoeken hun collecties verder onderzoeken.

1.4. Verzamelbeleid

Kunstaankopen worden binnen de vzw-structuur ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur, zoals beschreven in het huishoudelijk reglement. Het collectieplan en de aankoopcriteria zijn daarbij sinds de oprichting van Mu.ZEE richtinggevend geweest. Deze manier van rapportering willen we in de volgende beleidsperiode voortzetten en tegelijkertijd uitbreiden.

In de plaats van het gebruik van 'aankoopcriteria' uit het vorig collectieplan (zie de opsomming onder Collectie Mu.ZEE vzw) wensen we de term 'uitgangspunten' voor het collectiebeleid te hanteren. Op deze manier denken we de collectie-georiënteerde museale werking nog verder als een geïntegreerd gegeven te kunnen benaderen. Het wetenschappelijk onderzoek, het tentoonstellingsbeleid, de publiekswerking en de communicatie worden aldus gekoppeld aan het denken over de collectie.

Wetenschappelijk onderzoek: Mu.ZEE onderscheidt drie belangrijke inhoudelijke lijnen in haar tentoonstellingsbeleid. De reeks modernisme-tentoonstellingen (cfr. Georges Vantongerloo, Victor Servranckx, Jean Brusselmans, Paul Joostens, Jules Schmalzigaug en 2018 "P.-L. Flouquet, L. Kassák en J. Léonard: De architectuur van het beeld tijdens het interbellum") vloeit zowel voort uit onderzoek naar de eigen collectie, de goede contacten met privéverzamelaars gespecialiseerd in de eerste helft van de twintigste eeuw en het belang van onderzoek naar het Belgisch modernisme in het algemeen. Gemiddeld nemen we twee jaar voorbereidingstijd voor elke tentoonstelling. Tijdens het onderzoek ontstaan dan mogelijkheden om de collectie uit te breiden en dus aankopen te realiseren in functie van de geprogrammeerde toekomstige tentoonstelling, gebaseerd op onderzoek en het gevolg ook van opportuniteiten.

De programmering hedendaagse kunst vormt de tweede inhoudelijke lijn binnen het tentoonstellingsbeleid. Enerzijds is de reeks ENTER-tentoonstellingen, in samenwerking met het Comité Mu.ZEE, en waarbij een podium voor jonge kunstenaars wordt gecreëerd. Het Comité schenkt een kunstwerk aan het museum en Mu.ZEE verwerft vanuit een denken in ensembles onmiddellijk een tweede werk van de uitgenodigde ENTER-kunstenaar, zoals bijvoorbeeld gebeurde bij Eric van Hove, Saddy Choua en Marie Zolamian. Anderzijds werkt Mu.ZEE samen met kunstenaars aan zogenaamde 'mid-career' overzichtstentoonstellingen. In 2019 realiseert bijvoorbeeld Pascale Marthine Tayou een solotentoonstelling in Mu.ZEE. Uit de samenwerking en dialoog met de kunstenaar (zijn of haar galerie) ontstaat vaak de mogelijkheid om een belangrijke aankoop te realiseren en / of door als coproducent op te treden een kunstwerk te verwerven.

De diaspora-tentoonstellingslijn wensen we niet zozeer als een afzonderlijke lijn onder deze benaming te benoemen, maar groepstentoonstellingen zoals "Hunting and Collecting" met Sammy Balaji (2014), "Europese Spoken – Over de beeldvorming van kunst uit Afrika in de twintigste eeuw" (2015-2016) en "Een gesprek tussen collecties uit Kinshasa en Oostende" vormen een belangrijke derde tentoonstellingslijn en bron van onderzoek. Het denken over het museum van de 21e eeuw, het bewustzijn van het ideologisch karakter van collecties en verzamelen wordt erdoor geprikkeld en gestimuleerd. Bepaalde kunstaankopen en een verdere vertakking van verbanden tussen kunstenaars vloeien hieruit voort.

Zowel het modernisme, de programmering hedendaagse kunst waaronder ook ENTER en de diasporatentoonstellingslijn worden maandelijks besproken met de wetenschappelijke stafleden tijdens een artistiek

overleg. Vanuit dit platform worden tevens de theoretische lijnen rond het transhistorische en het transculturele beleid uitgewerkt en afgestemd. Ze vormen een belangrijk deelaspect binnen het verder denken over het collectiebeleid.

In de volgende beleidsperiode wensen we daar twee aspecten aan toe te voegen: een actieve werking met **gastcuratoren** en de oprichting van een **diaspora-collectiegroep**:

- **Gastcuratoren:** door jonge tentoonstellingsmakers de kans te bieden om binnen de museale werking van Mu.ZEE een project uit te werken openen we de collectie en het tentoonstellingsbeleid voor nieuwe, kritische perspectieven. Al te vaak worden gastcuratoren gevraagd voor tijdelijke projecten zonder het collectiebeleid daarbij te betrekken. Daarom wensen we hun expertise ook op stafniveau aan te wenden. Het netwerk van een gastcurator kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat de recente aankoop van twee schilderijen van Pélagie Gbaguidi niet hoeft voort te vloeien uit een 'toevallige' ontdekking op documenta 14 te Kassel (ze studeerde te Luik en woont al meer dan 20 jaar te Brussel – diversiteit wordt een opdracht voor de gehele erfgoedsector).
- **Diaspora-collectiegroep:** vanuit het perspectief van kennisdeling en gebruikmakend van verschillende netwerken willen we een diaspora-collectiegroep oprichten. Welke kunstenaars ontbreken in ons collectiebeleid? Waarom blijven sommige kunstenaars (met bijvoorbeeld een migratie-achtergrond) onzichtbaar? Of waarom worden ze te weinig gesolliciteerd binnen het huidige kunstenveld in Vlaanderen? Wie beslist? Wie krijgt een stem? Deze vragen kunnen het begin vormen van een nieuwe collectiegroep waarvoor we op zoek gaan naar expertise buiten de gangbare circuits. Bovendien is er de ambitie om dit te koppelen aan organisaties en personen die het gegeven van een diaspora-denken en collectiebeleid ook financieel wensen te ondersteunen. Mu.ZEE heeft hier de voorbije jaren al het voortouw in genomen en de context van Oostende is misschien bij uitstek de plek voor een diaspora-collectiegroep (zie ook de vele oud-diplomaten die na hun actieve, internationale loopbaan naar de Belgische kust komen wonen).

Een ander uitgangspunt in het collectieplan van Mu.ZEE is de voorbije jaren geleidelijk gegroeid, met name de mogelijkheid om als producer of co-producer van een kunstwerk, en dus voorafgaande aan de realisatie van het kunstwerk een aankoopverbintenis met een kunstenaar aan te gaan. Recente voorbeelden zijn "Tales of the Copper Cross Garden: Episode I" (2017) van Sammy Balaji, voor het eerste getoond op documenta 14 te Athene en "Mahjouba", een video van Eric van Hove. Met de laatste kunstenaar zijn we bovendien een traject opgestart van contextualisering. Naar aanleiding van zijn tentoonstelling in Mu.ZEE hebben we samen met de kunstenaar een tweedaagse think-tank in Mu.ZEE georganiseerd (mede georganiseerd met Hicham Khalidi). In maart volgt een tweede think-tank over ecologie, economie en kunst aan de Universiteit van Marrakech en voor 2019 wordt een derde editie voorbereid in Lubumbashi (DRC). De weerslag van de eerste think-tank wordt in een publicatie gedeeld (voorjaar van 2018). Ook voor 2018 staat een nieuwe video co-productie met Lucile Desamory, een Belgische kunstenaar woonachtig te Berlijn in de startblokken. Een deel van haar film zal in de modernistische en beschermde villa De Ooievaar te Oostende (eigendom van Lucy McKenzie) worden opgenomen.

Deze vorm van verwerving maakt het onder meer mogelijk om een langdurig engagement met een kunstenaar op te bouwen, een aankoop in een vroeg stadium te verzekeren en niet zelden wordt dit nog eens vertaald door een schenking van een kunstenaar of zijn/haar galerie. Bovendien toont het museum hiermee ook een betrokkenheid naar bepaalde privéverzamelaars die kunstenaars soms ook jarenlang volgen. In het verlengde van deze bijgewerkte en nieuwe aspecten zal het verzamelbeleid van Mu.ZEE een blijvende focus bewaren op de volgende uitgangspunten:

- De verbindingen met de historische uitgangspunten van de deelcollecties: acquisitie betekent steeds een voortbouwen op fundamenteën en keuzes die in een vroeger stadium zijn gebeurd. Sterke periode-ensembles blijven dan ook een aandachtspunt (modernisme, interbellum, een verdere uitbouw van de jaren tachtig en negentig – met inachtneming van de individuele kunstwerken reeds aanwezig in de collecties van het M HKA, S.M.A.K en het Middelheimmuseum). Het bewust nastreven van mogelijke transhistorische verbanden binnen de collecties staat daarbij in Mu.ZEE voorop.
- Gendergelijkheid blijft een actieve opdracht. Het is, zoals reeds aangegeven, geen strikt aankoopcriterium, maar een verhoging van de procentuele vertegenwoordiging van vrouwelijke kunstenaars in de historische en hedendaagse collecties behoort tot onze publieke taak als collectiebeherende organisatie.
- Mu.ZEE kiest in zijn aankoopbeleid voor een dialoog met de kunstenaar en overlegt met hem / haar welke kunstwerken (of een geheel van kunstwerken die als serie of als geheel) een plek in een publieke collectie verdienen. Voorbeelden van aankopen met een museaal karakter uit het recente verleden zijn "Objects as Friends", een serie van ruim 300 fotowerken van Jos de Gruyter & Harald Thys, en een installatie bestaande uit 13 videowerken van Ann Veronica Janssens. De dialoog met de kunstenaar en / of galerie is op de lange termijn en past tevens in het uitgangspunt om gespreid over enkele jaren meerdere kunstwerken van eenzelfde kunstenaar te verzamelen.
- De sleutelfiguren in de collecties en de mogelijkheid om uitzonderlijke kunstwerken of topstukken aan te kopen maakt deel uit van het collectiebeleid. De voorbije jaren zijn grote aankopen van Jean Brusselmans, James Ensor, Jules Schmalzigaug, Léon Spilliaert en Georges Vantongerloo gerealiseerd. In de volgende beleidsperiode wordt dit streven gecontinueerd, en zullen extra financieringsbronnen of samenwerkingen worden aangeboord. Bovenaan de lijst staat een mogelijke aankoop (reeds in 2018) van een schilderij van Georges Vantongerloo.
- Het collectiebeleid van Mu.ZEE verhoudt zich tot de partnermusea van VKC en CAHF, maar zoekt ook verbindingen met privéverzamelingen. Zowel voor publieke collecties als voor de privéverzamelingen kan een meerwaarde en complementariteit worden uitgewerkt. Deze kan gaan van delen van kennis, het toegankelijk maken van kunstwerken voor een breed publiek, collectie en oeuvres van kunstenaars met bruiklenen verder 'contextualiseren', ... Mu.ZEE voert een actief beleid op dit vlak. Zo is in 2017 een structurele samenwerking met Wilfried & Yannique Cooreman en Benoît Van Maele tot stand gekomen. In beide voorbeelden gaat het om overeenkomsten (per 7 jaar vernieuwbaar) waarbij Mu.ZEE zorg draagt voor een groot aantal kunstwerken en in het voorbeeld van de Kinshasa-collectie van Benoît Van Maele deels restaureert, onderzoekt en opneemt in collectiepresentaties. Deze samenwerkingen kunnen op de lange termijn ook resulteren in een eerste kooprecht en mogelijke schenkingen.

Collectiemobiliteit/ bruikleenbeleid

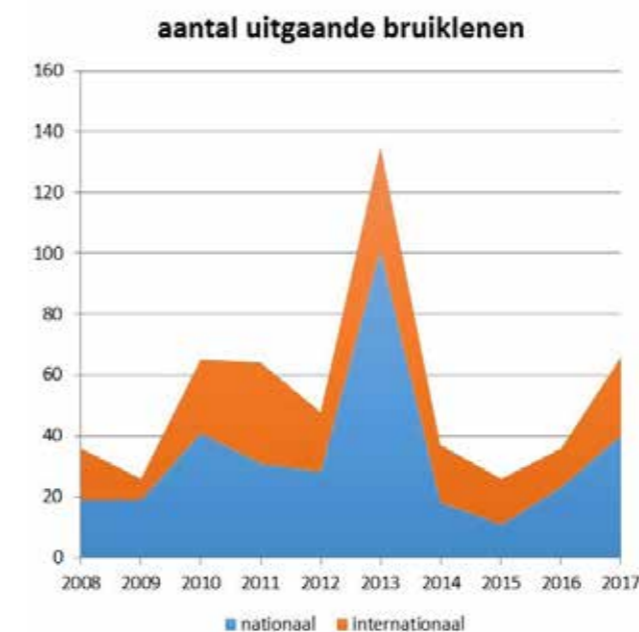
Collectiemobiliteit wordt steeds belangrijker om de kunstwerken naar het publiek toe te brengen. Mu.ZEE heeft hier grote aandacht voor zonder de consequenties naar het behoud van de werken toe uit het oog te verliezen.

Alle factoren (belangrijkheid tentoonstelling, waarde en conditie kunstwerk, meerwaarde voor Mu.ZEE, ..) worden afgewogen en besproken in het maandelijks bruikleenoverleg voor er een beslissing wordt genomen. De kunstwerken worden met alle mogelijke zorg voorbereid voor transport en waar mogelijk wordt er constructief en kostenbesparend samen gewerkt. Koeriersopdrachten worden dikwijls gedeeld met andere Vlaamse musea.

Gemiddeld handelt Mu.ZEE een vijftigtal uitgaande bruiklenen af per jaar (zonder de piek uit 2013 mee gerekend).

Om de collectiemobiliteit te stroomlijnen wordt afgestemd binnen de koepelorganisaties VKC en CAHF, alsmede met de Afdeling Kunsten & Erfgoed voor de kunstwerken in bewaring van de Vlaamse Gemeenschap. Ook de toekomstige samenwerking met het KMSKA kan op het vlak van collectiemobiliteit nieuwe opportuniteiten creëren.

Deze beleidstermijn wil Mu.ZEE de bruikleenprocessen optimaliseren, stroomlijnen en digitaliseren.

Collectiezorg

3.1. Conditie gebouw (klimaat, belichting, pestmanagement)

De collecties zijn gehuisvest in het voormalige grootwarenhuis SEO⁷ te Oostende, een gebouw daterend van 1947-50 en ontworpen door Gaston Eysselinck. In de vorige beleidsperiode is zwaar geïnvesteerd in het verbeteren en professionaliseren van de omgeving waarin de collectie wordt gepresenteerd en bewaard. In eerste instantie is het vernieuwde depot met een transitzone met goederenlift, quarantaine- en isolatieruimte gerealiseerd. (zie verder onder 3.2.) Daarnaast wordt er ook systematisch geïnvesteerd in belichting, klimaat, veiligheids- en datacontrolling systemen.

Er zijn maatregelen genomen om het museum te beschermen tegen diefstal en brand. Wettelijk zijn alle blusapparaten en nooduitgangen aangegeven. Systematisch worden poederblussers vervangen door schuimblussers (minder schadelijk voor de kunstwerken bij gebruik). Bij ingang van de nieuwe beleidsperiode zal er een vernieuwd calamiteitenplan beschikbaar zijn waarin maatregelen zijn opgenomen ten behoeve van de veiligheid en het behoud van de collectie. Het plan zal geïmplementeerd worden in de personeelsstructuur zodat iedereen weet wat te doen en wie te verwittigen bij vandalisme, waterschade en andere ongevallen.

Het centrale klimaatstelsel wordt onderhouden door een externe firma en de laatste jaren zijn verschillende aanpassingen gebeurd om de installatie te optimaliseren. Het stelsel vraagt echter zo goed als continue nazicht om de streefwaarden⁸ voor temperatuur en luchtvochtigheid te garanderen. De temperatuur is vrij stabiel maar de zomermaanden kennen soms te vochtige periodes en de wintermaanden zijn regelmatig te droog.

Het klimaat wordt gecontroleerd met een centraal draadloos logsysteem (Etek Heritage). In Mu.ZEE zijn er 42 meetpunten, zowel in depot als in de tentoonstellingsruimten. In het Permekemuseum zijn sinds 2017 eveneens 13 meetpunten voorzien. De klimaatwaarden van beide gebouwen zijn centraal raadpleegbaar op een computer op de afdeling behoud & beheer maar worden ook gedeeld met de technische dienst, dienst gebouwen (tot eind 2017) en de onderhoudsfirma via een web interface.

Om blijvend aan de internationale klimaatnormen te voldoen zal er op termijn een investering dienen te gebeuren. Er zijn reeds plannen en offertes beschikbaar maar gezien de transitie naar Vlaanderen is het nog niet zeker of investeringen op dit vlak mogelijk zullen zijn.

De belichting wordt in principe per tentoonstellingsproject bekeken en afgestemd. Naast museale presentaties die om strikte lichtbeperking vragen zijn er ook hedendaagse installaties die juist veel licht nodig hebben. Mu.ZEE wil hier echter op een duurzame manier mee omgaan en tracht daarom verschillende zones en presentatieruimtes te creëren.

Door ramen te voorzien van filters of zelfs volledig af te sluiten van het daglicht, is de lichtsterkte sterk controleerbaar en kunnen lichtfragiele werken getoond worden bij een maximum van 30 lux. Er wordt geïnvesteerd in betere belichting gespreid over verschillende jaren. In 2016 is de Ensor & Spilliaert

⁷ Spaarzaamheid Economie Oostende.

⁸ 52% +/- 3% relatieve luchtvochtigheid en een temperatuur tussen de 16 en 18°C.

museumvleugel geopend en volledig uitgelicht met nieuwe dimbare LED-spots. In 2017 is een gelijkaardige investering gedaan in functie van de tijdelijke tentoonstellingen op de eerste verdieping. Op termijn is het de bedoeling alle halogeenspots verder en per étage te vervangen.

Het museum wordt op een professionele manier onderhouden door een vast (intern) team van collega's waarmee goede afspraken zijn gemaakt. Zo worden voedingsbronnen voor schimmels en insecten zoals stof en vuil tijdig verwijderd.

Het restauratieatelier, het depot en alle ruimtes waar kunstwerken compacter bij elkaar staan, zitten niet in de wekelijkse onderhoudsplanning. Deze ruimtes worden schoon gemaakt na afspraak met de afdeling behoud & beheer. Dit gebeurt minimaal één keer per jaar.

Zowel de tentoonstellingszalen als het depot worden regelmatig op insecten gemonitord. Bij twijfel kunnen lokvallen worden geplaatst. Aangestaste kunstwerken (of bij twijfel) kunnen in een gasdichte volledig geïsoleerde quarantaineruimte worden ondergebracht en eventueel daar ook behandeld.

3.2. Depotbeheer

Sinds 2015 hebben de kunstcollecties een onderkomen gevonden in het vernieuwde depot in de kelderverdieping van Mu.ZEE. Dit depot beantwoordt aan de strengste eisen op het gebied van veiligheid en klimaatbeheersing. De klimaatinstallatie is opgedeeld over 10 afzonderlijke kasten en staat los van de klimaatinstallatie in de rest van het gebouw (tentoonstellingszalen). De klimatologische omstandigheden worden gecontroleerd via een onafhankelijk en draadloos systeem van dataloggers. De toegang is beperkt tot depotbeheerder, afdeling behoud & beheer en de technische dienst. De standplaatsen van de werken worden nauwkeurig geregistreerd in de collectiedatabank met behulp van een handscanner en/of iPad (barcode-labels).

De kunstwerken zijn vooral naar formaat en type object zo efficiënt mogelijk in het depot geplaatst. Er zijn zones voor schilderijen, beelden en objecten (zowel rekken als losstaand), een rek voor grote rollen en ladekasten voor werken op papier. Topstukken en belangrijke werken worden centraal in het depot bewaard omdat deze zone zowel klimatologisch als naar veiligheid en risicoanalyse, de beste plaats is. Ook in het calamiteitenplan is deze zone bij evacuatie als prioritair aangeduid. Er is een specifieke zone voor objecten die gevoelig zijn voor aantasting door insecten, denk maar aan de werken van Jan Fabre met opgezette kevers. Deze ruimte is geïsoleerd van de overige ruimtes in het depot met een gasdichte deur en staat lichtjes onder bovendruk zodat insecten er zeker niet kunnen binnen komen.

Daarnaast worden de doorgangen leeg gehouden en zijn er specifieke zones voor opslag materiaal, een transitzone met een goederenlift en een quarantaineruimte. Deze quarantaine staat onder lichte onderdruk en heeft een afzonderlijk aangestuurde klimaatkast. Hierdoor kan het klimaat specifiek in deze ruimte worden bepaald en aangepast. Dit is erg nuttig bij calamiteiten om bijvoorbeeld werken die nat zijn geworden langzaam te laten drogen. Ook is er een spoelknop voorzien zodat na behandeling met producten deze niet in de ruimte blijven hangen door de onderdruk.

In dit depot worden enkel kunstobjecten bewaard. Verpakkingen zoals transportframes en kisten, sokkels, vitrines, folders, affiches, etc.. worden elders geplaatst. Voor de bibliotheekcollectie is een afzonderlijk (geklimateerd en beveiligd) depot op de derde verdieping en het archief bevindt zich in een ruimte op tussenverdieping 1A.

Betreffende het kunstendepot in de kelder is een RE-ORG evaluatie gemaakt (zie bijlage). Vóór de vernieuwing in het depot scoorden we op drie van de vier domeinen (management, collectie en inrichting en uitrusting) met "you need a reorganisation project". Enkel op het domein gebouw/ruimte scoorden we iets beter. Bij de evaluatie nu, anno 2017, is Mu.ZEE grote stappen vooruit gegaan en resulteert over heel de lijn met "small improvements are needed". Dit heeft te maken met de nog te weinig uitgeschreven procedures, nog geen regelmatige toegangsmonitoring en geen 100% sluitende registratie van de collectie.

Verder brengt een depot in een kelderverdieping met alle technische leidingen (voor klimaatsysteem) in dezelfde ruimtes, specifieke risico's met zich mee. Het depot is niet geschikt voor grote formaten en bovendien al behoorlijk vol.

In de komende beleidsperiode plannen we volgende verbeteringen:

- Bestaande procedures (reeds geaccordeerd met de internationaal aanvaarde SPECTRUM-standaard) zullen worden neergeschreven op papier zoals toegangsregels, procedures om werken te raadplegen, uit te halen, calamiteitenprocedure (een actie voor 2018).
- Het monitoren van toegang (momenteel is er reeds toegangsbeperking met behulp van vingervorm). De toegang zal worden uitgebreid tot meerdere personen (in geval van afwezigheid van depotbeheerder en nodig bij calamiteiten) op voorwaarde dat deze toegang regelmatig wordt gecontroleerd. Niet-geautoriseerde toegang wordt op deze wijze vermeden en actief gemonitord.
- Lekdetectie rond klimaatkasten aanbrengen.
- Volgdrempels. Bij de verbouwing is hier rekening mee gehouden, verder geoptimaliseerd en als beste compromis uit de bus gekomen. Wat wel nog zou kunnen worden aangepast is de egalisatie van de vloeren rond de toegangsdeuren.
- Verder zoeken naar een buitendepot als oplossing voor grote formaten en niet en weinig gebruikte werken. Zo wordt er plaats gecreëerd voor een goed dynamisch depot voor de kerncollectie van Mu.ZEE.
- Specifieke steunconstructies voorzien voor fragiele werken.

3.3. Conditie collectie (Materiële toestand, opvolging)

Een deel van de collectie is niet in optimale conditie. Dit heeft te maken met enerzijds een lange geschiedenis van manipulaties (presentaties, transporten en verplaatsingen) en anderzijds met de inherente natuurlijke veroudering van de werken. Als we de schadebeelden analyseren⁹, zien we dat de meeste schade ontstaan is door fysische krachten. Daarnaast hebben we ook te kampen met informatieverlies en schade als gevolg van het klimaat (gekoppeld aan de periode voor de bouw van het nieuwe erfgoeddepot).

Om de toestand op een korte, snelle en efficiënte manier te omschrijven in het collectiemanagementsysteem (Adlib) is er gebruik gemaakt van een specifieke terminologie waaruit men snel kan afleiden of een behandeling noodzakelijk is. Dit is door Mu.ZEE ontwikkeld omdat de termen goed, matig en slecht niet veel zeggen. Een werk kan bijvoorbeeld in goede toestand zijn en toch te fragiel zijn voor een transport. Een werk kan in slechte toestand zijn, niet stabiel maar toch presentabel. Gezien de conditie-vraag dikwijls wordt gesteld naar aanleiding van het tentoonstellen of uitlenen van een object, heeft Mu.ZEE gezorgd dat de toestandomschrijving duidelijk maakt of een object al dan niet tentoongesteld kan worden en al dan niet getransporteerd. De omschrijving bestaat uit een combinatie van gradaties van de termen "stabiel", "presentabel" en "transporteerbaar". Bij de verhuis van de collectie naar het vernieuwd depot zijn op die manier de grootste, zichtbaarste en ernstigste schades in kaart gebracht. Er is getracht om hier ook een conserveringsprioriteit aan toe te kennen maar daar wordt nu nog verder aan gewerkt. In de toekomst wil Mu.ZEE dit systeem delen met andere partners in het veld.

Naast de conditieomschrijving in Adlib worden er ook conditierapporten gemaakt en is er een dossier per werk waarin deze worden bewaard samen met behandlungsverslagen en documentatie over materiaal en techniek. Deze dossiers per werk zijn tweeledig. Enerzijds een digitale variant op de museumserver en anderzijds ook nog steeds een actief papieren archief. Gelet op het klein personeelsteam is het voor Mu.ZEE minder prioritair om deze dossiers te digitaliseren en te koppelen aan de database. Wel wordt er de komende jaren ingepland om in de database meer verwijzingen op te nemen naar deze dossiers.

Sinds 2017 worden alle conditierapporten digitaal gemaakt en is er een onderzoek geweest naar specifieke software. Dit onderzoek is in samenwerking met het KMSKA en loopt nog. Voor Mu.ZEE betekent dit dat er voorlopig een keuze is gemaakt om verder te werken in de software Artichack. Voornamelijk voor de registratie van binnenkomende bruiklenen bij tentoonstellingen betekent dit een grote vooruitgang in werk efficiëntie.

De conditie van de collectie wordt systematisch verbeterd (zie punt 3.4.). De voorbije jaren is vooral ingezet op het aanpassen van de omgeving (passieve conservering) en op preventieve maatregelen om nieuwe schades te voorkomen. De art-handling is verbeterd, personeel is opgeleid en wordt begeleid door de afdeling behoud & beheer. Zowel bij interne als externe transporten en installaties.

Een tweede stap is het stabiliseren en actief conserveren. Dit gebeurt gefaseerd en volgens prioriteiten. Hierbij spelen de stabiliteit (urgenties), waarde (belangrijkheid) en gebruik (presenteren) een grote rol.

⁹ Met behulp van de 10 schadefactoren die ontwikkeld zijn door Stefan Michalski en Robert Walle eind jaren '80-begin jaren '90 in Canada (Canadian Conservation Institute).

3.4. Conservering en restauratie collectie

Actieve conservering hangt grotendeels samen met het bruikleenverkeer. Alle bruiklenen die het museum verlaten worden geconserveerd en krijgen een geactualiseerd conditierapport mee. Daarnaast wordt er gekeken naar de prioriteiten binnen de collectie aan de hand van de schaderegistratie. Materiële noodzaak en kunsthistorisch belang zijn dan doorslaggevend.

Restauratieprojecten worden dikwijls geïnitieerd vanuit de vraag om deze werken op te nemen in tentoonstellingen van Mu.ZEE. Zo zijn onder andere werken van Phillip Aguirre, Lili Dujourie, Constant Permeke en Wim Delvoye gerestaureerd. Restauraties gaan vaak samen met materiaaltechnisch onderzoek dat meestal in samenwerking met verschillende partners gebeurt, gaande van externe restauratoren en onderzoekers tot instituten zoals KIK-Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, Universiteiten (Gent, Leuven, Luik, Amsterdam), Hogescholen (Vives), musea (KMSKA, Fotomuseum Rotterdam, VKC, CAHF,..) en verenigingen (SBMK-Stichting Behoud Moderne Kunst, BRK/APROA, INCCA, ICOM-CC, ...). Het onderzoekstraject "Permeke in laagjes" is op verschillende niveau's belangrijk geweest. De donkere schilderijen van Permeke zijn onderzocht in samenwerking met het KIK (2012-2015). Dit is verwezenlijkt met de financiële hulp van de Koning Boudewijnstichting en leidde in 2015 tot een presentatie (tentoonstelling en lezingen) waar de onderzoeksresultaten werden gedeeld met het publiek. Sinds 2014 participeert Mu.ZEE actief in het Ensor Research Project, geïnitieerd door het KMSKA.

Het restauratieatelier is in de laatste beleidsperiode bijna letterlijk uit zijn voegen gebarsten en vraagt om een betere inrichting. Dit is voorzien om in de komende beleidsperiode te worden uitgewerkt. Door de erg dynamische vrijwilligerswerking wordt er op wekelijkse basis in het atelier gewerkt. De afdeling Behoud en beheer bestaat uit twee vaste krachten, een restaurator moderne en hedendaagse kunst die de afdeling aanstuurt en een administratief medewerker/ depotbeheerder. Daarnaast zijn er 2 vrijwilligers die op permanente basis aan het werk zijn. Een gepensioneerd restaurator doet erg veel betreffende de conservering van de bruiklenen. Hij komt 2,5 dag om de twee weken. Een andere vrijwilliger komt twee dagen in de week en neemt een deel administratie en collectieregistratie voor haar rekening. Ook zijn er jaarlijks een drietal stagiairs en worden zelfstandige restauratoren ingezet om in het atelier te werken. Mu.ZEE heeft kennis en expertise in huis betreffende de conservering en restauratie van moderne en hedendaagse kunst. Deze expertise wordt enerzijds onderhouden en anderzijds gedeeld door een actief netwerk op nationaal en internationaal vlak. Zo is Mu.ZEE als enig museum in Vlaanderen aangesloten bij de Nederlandse vereniging SBMK (Stichting Behoud Moderne Kunst) en het deelt deze expertise met de partnermusea. Ook komende periode wil Mu.ZEE hier verder op inzetten. Dit door deel te nemen aan congressen, workshops en informele netwerkmomenten. Contacten met collega's, zowel zelfstandigen, in musea, universiteiten en andere opleidingen zijn er en worden gekoesterd. Er zal aandacht worden besteed aan het aantrekken van meer stagiairs in het domein van de restauratie en andere vormen van kennisuitwisseling. Stages en uitwisselingsprojecten vervullen een rol in het up-to-date houden van eigen kennis maar zorgen ook voor een verbreding en diversifiëring van ethische normen en waarden binnen het vakgebied. Bovendien kan afstemming en het delen van expertise binnen de toekomstige samenwerking met KMSKA de eigen afdeling behoud en beheer versterken.

3.5. Tentoonstellingen

Het actief tentoonstellingsbeleid wordt praktisch opgevolgd en ondersteund door de afdeling behoud & beheer. Alle binnenkomende bruiklenen worden geregistreerd, zowel de verpakking als de conditie. In 2017 is dit volledige proces gedigitaliseerd en Mu.ZEE werkt nu met de software Artichack. Met behulp van een iPad worden rapporten gemaakt. Dit is tijdbesparend, efficiënt, duurzaam en ecologisch. Samen met KMSKA wordt nog verder onderzocht of Artichack al dan niet de beste keuze is en hoe deze rapporten gekoppeld kunnen worden aan het collectie management systeem (Adlib).

Verpakkingen worden gelabeld en bewaard zodat zij na de tentoonstelling hergebruikt kunnen worden. Zo wordt er veel afval vermeden en probeert Mu.ZEE duurzaam om te gaan met de toch niet zo ecologische verpakkingindustrie.

Arthandling, installatie, inlijstingen en indien nodig conserverende handelingen worden opgevolgd vanuit de afdeling behoud & beheer. Dus naast de conservering van de eigen collectie worden op die manier ook veel werken van externen geconserveerd (in overleg met de eigenaar) en kunstenaars, waaronder en indien gewenst ook materiaaltechnisch ondersteund.

De veiligheid van de opstelling (zowel van kunstwerk als bezoeker) wordt steeds bekeken bij het inrichten van de museumzalen. Kleine werken worden beveiligd met het track & slide-systeem. Sokkels en vitrines worden aangepast.

3.6. Calamiteitenplan en procedures

Alle procedures verlopen volgens de SPECTRUM-normering. Een aantal procedures zijn reeds uitgeschreven op papier zoals rond art-handling, afhandelen bruiklenen en aanwinsten. In 2018 zal hier een volwaardig calamiteitenplan aan worden toegevoegd. In de nieuwe beleidsperiode zal er getracht worden om deze neergeschreven procedures te centraliseren en beter te implementeren bij het voltallige museum personeel.

Collectieregistratie en documentatie

4.1. Collectieregistratie, -administratie en interne processen

De collectie is geregistreerd in Adlib volgens de minimale CIDOC¹⁰-richtlijnen en volgens de SPECTRUM-standaard. Betreffende gebruikte terminologieën worden de AAT¹¹ en de RKD-Artists gehanteerd. De databank is intern ontsloten via Erfgoedinzicht. Momenteel loopt er een traject om een aantal beschermingsmaatregelen in te bouwen in de vorm van het creëren van rollen. Dit moet genuanceerder worden dan de huidige mogelijkheden van Erfgoedinzicht (enkel een volledig schrijf- of leesaccount). Dit is nodig voor de veiligheid van de data en het museale 'publieke' gebruik van de databank. Samen met de andere museale partners binnen Erfgoedinzicht wordt hier verder voor geijverd.

Het is een blijvende taak om de data kwalitatief te valideren en aan te vullen. Het is nodig om de werken uitvoeriger te beschrijven en gegevens over herkomst en tentoonstellingsgeschiedenis toe te voegen. Dit gebeurt gefaseerd naar aanleiding van publicatietrajecten.

De databank wordt reeds gebruikt voor alle standplaatswijzigingen en verpakkingen (met behulp van de verhuismodule en barcodelabels) te registreren. Dit zou in de komende beleidsperiode uitgebreid moeten worden met het volledige bruikleenverkeer. In eerste instantie de processen rond bruikleen uit eigen collectie maar in tweede instantie ook de binnenkomende bruiklenen voor tentoonstellingen. Hiervoor zal de collectiedatabank actiever moeten gebruikt worden door meerdere afdelingen en niet enkel door een registrar. Daarom is het creëren van 'rollen' (veiligheid inbouwen dat niet iedereen alle velden kan aanpassen en/of verwijderen) zo belangrijk.

Databanken moeten worden gekoppeld aan het centrale collectiemanagementsysteem Adlib zoals bijvoorbeeld verschillende databanken met persoonsgegevens, bibliotheek en archiefgegevens, etc. Deze gegevens hoeven niet perse geïmporteerd worden maar wel gekoppeld. Andere gegevens die gekoppeld dienen te worden zijn conditierapporten en contracten betreffende auteursrechten en aanwinsten.

De grootste prioriteit is echter het verder controleren van standplaatsen en aanvullen van de minimale registratiegegevens. Daarnaast is er nog een kleine, grijze zone binnen de collectie die verder opgehelderd moet worden. Bij de verhuis van de collectie naar het vernieuwde depot was de doelstelling om van alles wat in het depot zit een minimale registratie te hebben, vertrekkende vanuit de objecten zelf (foto, afmetingen en standplaats). Gezien er in het verleden geen standplaatsregistratie gebeurde (pas ingevoerd in 2003 bij oprichting afdeling behoud & beheer) en de invoer van registratiegegevens in Adlib in 2002 minimaal was gebeurd, is het niet altijd duidelijk om welke objecten het gaat en was het niet mogelijk om de koppeling te maken tussen object en metadata of inventarisnummer. Dit vraagt verder doorgedreven onderzoek. Er is dus geopteerd om voor deze groep te werken met 'fictieve' inventarisnummers.

¹⁰ ICOM International Committee for Documentation

¹¹ Art & Architecture thesaurus

Een deel van de collectie van de Stad Oostende is nog niet digitaal ingevoerd en de standplaats van de deelcollectie niet-ingelijste werken op papier is niet volledig geregistreerd. Rond deze niet-ingelijste werken zal een registratie- en conserveringsproject worden ingepland. De verdere basisregistratie van de collectie wordt parallel verder gezet.

4.2. Beleid met betrekking tot digitaal cultureel erfgoed

Mu.ZEE zet zich in om van de collectie hoogwaardig beeldmateriaal te produceren en duurzaam te borgen. Op dit vlak zal er de komende beleidsperiode hard gewerkt worden. Er zal een centrale beeldbank komen met alle beeldmateriaal (zowel van externe fotografen als interne opnames). Er wordt een DAM worden geïnstalleerd volgens de CEST-richtlijnen, in samenwerking met Packed, VIAA, Lima, VKC, KMSKA, Lucasweb, SBMK en CAHF.

Er werd en wordt actief geparticipeerd in projecten zoals DCA (Digitising Contemporary Art), Obsolete apparatuur en Persistente Identificatie (PID) omdat het belang van duurzaam omgaan met digitale data en vooral ze efficiënt borgen voor de toekomst erkend en onderstreept wordt door Mu.ZEE.

Digital-born materiaal, zowel documentatie als kunstwerken, wordt momenteel bewaard op de server naar meest recente richtlijnen (Digital Art: Who Cares?)¹². Als museum met een beperkte, maar steeds groter wordende collectie digitaal materiaal, is het absoluut nodig om de ontwikkelingen op dit domein op de voet op te volgen.

Zoals overeengekomen met de partnermusea VKC vinden we het belangrijk om een overlegde digitale strategie op te zetten. Vooral op het vlak van het normaliseren en verrijken van de metadata, het voeren van een organisatie specifiek beeldbeleid, het inzetten van een gedeeld en open informatiesysteem voor het hergebruiken van beelden en data. Zodat de gedigitaliseerde content en het automatiseren van een aantal museale processen op een effectieve manier kunnen worden hergebruikt. We geloven samen met VKC in een open beleid.

4.3. Bibliotheekcollectie en archief

Momenteel wordt de bibliotheekcollectie geregistreerd in Vubis Smart. Er wordt onderzocht in welke mate deze collectie gekoppeld kan worden aan de kunstcollectie. Eventueel worden deze data geïmporteerd in Adlib en wordt dit de databank waar verder in gewerkt zal worden. Mogelijk blijkt uit onderzoek dat een import niet haalbaar is en dat een koppeling een betere keuze is. Een geïntegreerd systeem laat in elk geval toe om in een niet hiërarchische zoekcontext dwarsverbindingen te leggen tussen documenten, archieven en kunstwerken. Bijlage 2, Bibliotheekplan 2019-2023, beschrijft het bredere beleid voor de bibliotheek.

¹² www.li-ma.nl/site/article/digital-art-who-cares-documentary-born-digital-art

4.4. Onsluiting (naar publiek)

Momenteel is er een kleine selectie (6 %) van onze collectie ontsloten op de website, en dit door middel van een export waardoor deze gegevens moeilijk up-to-date te houden zijn.

Mu.ZEE is ambitieus en wil op dit vlak een grote stap zetten. Tegen eind 2023 wil het museum 90% van de kerncollectie online hebben en dit met een rechtstreeks link tussen de collectiedatabank (erfgoedinzicht) en de eigen website. Deze onlinecollectiecatalogus zal mede mogelijk gemaakt worden door de datahub van VKC. Daarnaast zal er rekening gehouden worden met de auteursrechten en waar mogelijk publicatierechten verkregen door middel van overeenkomsten. Dit is een project in samenwerking met CAHF.

Ook voor specifieke thematische websites wordt samengewerkt met VKC, CAHF en Erfgoedinzicht.

Naast de onsluiting voor het grote publiek wil Mu.ZEE ook de mogelijkheid creëren om meer informatie te delen met onderzoekers. Dit kan verwezenlijkt worden als er hiervoor een specifieke rol wordt ontwikkeld voor een leesaccount waarbij niet alle informatie zichtbaar is maar wel meer dan de standaardvelden die ontsloten zullen worden op de website.

De onsluiting van documentatie en bibliotheekmateriaal gaat gedeeltelijk mee op in dit verhaal. Maar eerste bekommernis is de koppeling met de collectiedatabank. Er zal onderzocht worden welke informatie, volgens welk systeem, ontsloten kan worden op de website.

¹³ Anaf Wielemien, The influence of particulate matter on cultural heritage. Chemical characterisation of the interaction between the atmospheric environment and pigments, 2014.

¹⁴ Manon D'Haenens, Universiteit Luik

4.5. Wetenschappelijk onderzoek

OP het vlak van materiaal en techniek wordt er in Mu.ZEE uitvoerig onderzoek verricht. Dikwijls zijn restauratievraagstukken en (dringende) behandelingen de aanleiding. Analyses kunnen uitgevoerd worden door onderzoekscentra. In het verleden heeft Mu.ZEE reeds samen gewerkt met de Universiteit Gent, Luik en Antwerpen en onderzoeksinstituten zoals KIK (Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium Brussel) en Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed Amsterdam (voormalig ICN).

Voorbeelden zijn de restauratie van het werk van Paul Van Hoeydonck (problematiek verlaag op kunststof), Lili Dujourie (dia-installatie), Marie-Jo Lafontaine (problematiek video-installatie), Constant Permeke (project "Permeke in laagjes"), Ensor Research Project (traject in samenwerking met KMSKA).

In het kader van het Ensor Research Project zijn in 2016 alle Ensor schilderijen in de collectie van Mu.ZEE uitgebreid onderzocht door het onderzoeksteam onder leiding van het KMSKA. In 2017 zijn de resultaten verder geïnterpreteerd en gekaderd. Een ambitieuze tentoonstelling over dit Research Project wordt voorzien in 2021 in KMSKA. De eerste resultaten en/of eerste vragen omtrent het presenteren van een dergelijk materiaaltechnisch en kunsthistorisch onderzoek, worden reeds in 2018 in de Ensor en Spilliaert museumvleugel in Mu.ZEE geïntegreerd, wanneer de KMSKA collectie hier te gast is.

Daarnaast faciliteert Mu.ZEE ook onderzoek en verleent haar samenwerking aan projecten van studenten zoals bijvoorbeeld het onderzoek naar stofdeeltjes en de invloed van de zee op het binnenklimaat in het museum¹³ of het doctoraatsonderzoek naar de rol van een restaurator in een museum¹⁴.

Bijlage RE-ORG evaluatie

SELF-EVALUATION TOOL FOR MUSEUM STORAGE

WHAT IS THE TOOL USED FOR?

- Museums can obtain have a snapshot view of their current situation and a have preliminary diagnosis.
- Museums will have information to help them them decide whether they should embark on a storage reorganization project.
- Museums can focus more clearly on the key deficiencies of their storage.

HOW WAS IT DEVELOPED?

- The self-evaluation tool was developed by ICCROM following a review of existing questionnaires and checklists used in past storage management projects.
- The benchmarks presented are limited to forty-three to keep you focused and avoid a lengthy, mechanical and de-motivating process.

WHO SHOULD USE IT?

- Those who believe that stored collections play an important role in education, learning and enjoyment of the public.
- Those who do not have access to professional expertisewant to make the most of the available resources: human, material and financial.
- Those who wish to assess their situation by themselves and identify the aspects that are satisfactory and those that need improvement.
- Those who plan to teach storage reorganization to others.

HOW DOES IT WORK?

- The tool is organized around four areas of responsibility. Each one is dedicated to a fundamental element of museum storage:

[M] MANAGEMENT

[B] BUILDING & SPACE

[C] COLLECTION

[F] FURNITURE & SMALL EQUIPMENT

- Under each area, a number of benchmarks have been listed.
- Each benchmark is followed by a list of options. Choose the option closest to your reality and write the score in the box. Example:

M.7 THE STORAGE AREAS ARE CLEANED REGULARLY (FLOORS, RUBBISH, GENERAL DUSTING)

2

3 Yes, they are cleaned once a week or more

2 They are cleaned once a month

1 They are cleaned once every 6 months

0 They are never cleaned

- After completing each section (M, B, C, F), add up the final score.
- Circle the score in the appropriate column in the [diagnostic table](#) on page 16.

HOW LONG WILL IT TAKE?

- If you are familiar with the storage area(s), completing the evaluation should not take more than one hour.
- For those less familiar with the situation, it should not take more than a few hours.

SUGGESTIONS

- Before you begin, get the permission and support of your Director.
- Try filling out the questionnaire with a colleague and discuss your assessment together.
- If you are unsure about some of your answers, consult other colleagues.
- You can also ask different staff members to fill out the evaluation (conservators, curators, management) to compare varying perceptions of the same situation.

HOW TO USE THE RESULTS?

- To identify the underlying causes of storage areas with known problems.
- To see how the situation can be improved.
- To initiate a dialogue between upper management and staff, between staff, or between museum departments.
- To have quantified evidence that improvements are needed in one or more of the four areas of responsibility.
- To obtain the approval of the museum's upper management to begin storage reorganization.
- To have evidence of the problem to secure funding for building upgrades, collections documentation, new equipment, or a reorganization.
- To monitor the storage areas in time, after the implementation of a reorganization project.

MANAGEMENT (M)

M.1 SOMEONE IS OFFICIALLY RESPONSIBLE FOR EACH STORAGE AREA	2
6 Yes and his/her duties are written down in the job description 2 Yes, but there is no job description 0 No	
M.2 SUFFICIENT STAFF HAVE BEEN ALLOCATED TO THE STORAGE AREAS	3
3 Yes 0 No	
M.3 STAFF HAVE BEEN ADEQUATELY INSTRUCTED AND ARE TRAINED TO CARRY OUT ALL STORAGE-RELATED ACTIVITIES	3
3 Yes 0 No	
M.4 WRITTEN PROCEDURES FOR STORAGE ACTIVITIES (E.G. OBJECT RETRIEVAL, OBJECT MOVEMENT, CLEANING AND MAINTENANCE, VISITOR ACCESS) EXIST AND ARE KNOWN BY ALL STAFF	2
3 Yes, there are procedures for all of these activities 2 There are procedures for most of these activities 1 For less than half 0 No, there are no written procedures for these activities	
M.5 ACCESS TO STORAGE AREAS IS RESTRICTED AND MONITORED	1
3 Entrance to storage is monitored 1 Entrance is not monitored but it is restricted to museum staff 0 Entrance is not monitored and not restricted to staff	

MANAGEMENT (M)

M.6 AT LEAST ONCE A YEAR THERE IS A GENERAL INSPECTION OF THE STORAGE AREA(S): COLLECTION SURVEY, BUILDING CONDITION, DUST, SECURITY, PESTS, ETC.	3
3 Yes, at least once a year 0 No, this does not occur at least once a year	
M.7 THE STORAGE AREAS ARE CLEANED REGULARLY (FLOORS, RUBBISH, GENERAL DUSTING)	1
3 Yes, they are cleaned once a week or more 2 They are cleaned once a month 1 They are cleaned once every six months 0 They are never cleaned	
M.8 THE MUSEUM HAS A WRITTEN EMERGENCY PREPAREDNESS PLANS	0
3 There is an emergency plan, regularly updated and applied by staff 1 There is an emergency plan, but it is not updated nor applied by staff 0 There is no emergency plan	
M.9 RELATIVE HUMIDITY (RH) AND TEMPERATURE (T) IN THE STORAGE AREA(S) ARE MONITORED AND ANALYZED REGULARLY	3
3 RH & T are monitored constantly and data is analyzed regularly 2 RH & T are monitored constantly, but data is not analyzed 1 RH & T are only measured occasionally 0 RH & T are never measured	
TOTAL SCORE FOR PART M	18
Circle this score in column M of the <u>diagnostic table</u> on page 16.	

BUILDING & SPACE (B)

BUILDING AND THE EXTERIOR

B.1 THE BUILDING IS LOCATED IN AN AREA WITH NO RISK OF FLOODING

2

- 6 The building is not at risk of flooding
- 4 The building is at low risk of flooding
- 2 The building is at risk of flooding
- 0 Floods occur regularly in the storage areas

B.2 THE BUILDING PROVIDES ADEQUATE PROTECTION AGAINST RAIN AND EXTERNAL WEATHER EXTREMES

6

- 6 Yes, the building protects the collection from all rain and weather extremes
- 4 The building has minor flaws
- 2 The building is in overall good condition, but it cannot withstand the weather extremes
- 0 The building is in very poor condition and offers no protection from weather extremes

B.3 DOORS AND WINDOWS ARE SECURE (SECURITY LOCKS, SECURITY GRILLS)

3

- 3 All doors and windows are secure
- 1 Some doors and/or some windows are secure
- 0 None of the doors or windows are secure

STORAGE AREAS AND THE BUILDING

B.4 THE STORAGE AREAS ARE ALL SITUATED IN ONE SPECIFIC LOCATION WITHIN THE BUILDING

6

- 6 Yes, the storage areas are all in the same location within the building
- 4 The storage areas are in different locations, but they are well connected to the museum's activities
- 2 The storage areas are dispersed throughout the museum
- 0 Objects are also stored in hallways, offices or wherever space is available

BUILDING & SPACE (B)

STORAGE AREAS AND THE BUILDING

B.5 THE MUSEUM HAS A DESIGNATED SPACE FOR RESEARCH AND CONSULTATION

3

- 3 Yes, there is a designated space for research and consultation
- 1 There is no such space, but when necessary, it can be arranged
- 0 Research and consultation occurs within the storage areas

B.6 THERE IS A DESIGNATED SPACE OUTSIDE THE STORAGE AREA(S) FOR THE TEMPORARY HOLDING AND PREPARATION OF OBJECTS DESTINED FOR STORAGE

3

- 3 Yes, there is a designated space for holding and preparation
- 1 There is no designated space but when necessary, it can be arranged
- 0 Temporary holding and preparation of objects occurs within the storage areas

B.7 IT IS SAFE AND EASY TO MOVE OBJECTS FROM THE STORAGE AREA(S) TO OTHER FUNCTIONAL AREAS OF THE MUSEUM (EXHIBITION, CONSERVATION LAB, ETC.)

2

- 3 All routes between the storage areas and other functional areas of the museum (including the loading bay) are free from obstacles; they are suitable to move large objects and carts loaded with objects
- 2 Routes include corners and movement between floors, but no obstacles
- 1 Routes include corners and movement between floors, and obstacles
- 0 Routes are extremely difficult or obstructed

INSIDE THE STORAGE AREAS

B.8 THERE ARE NO DOORS OR WINDOWS ON THE EXTERIOR WALLS (ADJACENT TO THE OUTSIDE) OF THE STORAGE AREA(S)

3

- 3 There are absolutely no doors or windows on exterior walls
- 1 Windows and doors occupy less than 20% of the wall space
- 0 Windows and doors occupy more than 20% of the wall space

BUILDING & SPACE (B)

INSIDE THE STORAGE AREAS

B.9 THE WALLS, FLOORS AND CEILING OF THE STORAGE AREA(S) ARE IN GOOD CONDITION

3

- 3 Yes, the walls, floors and ceiling are in good condition
- 2 There are visible signs of past deterioration (water stains, cracks, pests, etc.)
- 1 The walls, floors and ceiling are in relatively good condition, but they are old and likely to lapse into a poor condition fairly soon
- 0 There are visible signs of current deterioration (damp walls and ceiling, condensation, pests) or defects (improper electric wiring, faulty plumbing, etc.)

B.10 THERE ARE NO WATER VALVES, WATER TAPS, OR PIPES OF ANY KIND (WATER, STEAM, DRAINAGE, SEWAGE) WITHIN, ABOVE OR BENEATH THE STORAGE AREAS

1

- 3 There are no valves, pipes or water taps running through the storage areas
- 2 There are valves, pipes or water taps, but they are not exposed
- 1 There are exposed valves, pipes or water taps
- 0 There are exposed valves, pipes or water taps and they are over thirty years old

B.11 THERE ARE ABSOLUTELY NO PACKING MATERIALS, DISPLAY PANELS, SHOWCASES AND OFFICE FURNITURE, PUBLICATIONS OR ANY OTHER NON-COLLECTION ITEM IN THE STORAGE AREA(S)

6

- 6 The storage areas are reserved exclusively for the collection
- 2 Collections occupy most of the space
- 0 Most of the space is occupied by items or materials other than the collection

B.12 THERE IS ENOUGH SPACE BETWEEN THE STORAGE UNITS FOR A PERSON TO MOVE SAFELY WHEN CARRYING OBJECTS BY HAND OR USING A CART

3

- 3 Yes, there is enough space between all the storage units
- 2 Most of the storage units are adequately spaced for safe handling
- 1 It is difficult to move objects safely between most of the storage units
- 0 It is impossible to move objects safely between any of the storage units

BUILDING & SPACE (B)

INSIDE THE STORAGE AREAS

B.13 BASED ON YOUR EXPERIENCE, THE STORAGE AREAS WILL BE FULL

0

- 6 In ten years
- 3 In two years
- 0 The storage areas are already full

TOTAL SCORE FOR PART B

Circle this score in column B of the [diagnostic table](#) on page 16.

41

COLLECTION (C)

DOCUMENTATION SYSTEM

C.1 THERE IS AN ACCESSION REGISTER AND IT RECORDS EACH OBJECT'S ACCESSION NUMBER AND DATE

6

- 6 Yes, an accession register exists and the number and date of all objects are recorded within it
- 4 An accession register exists and it records dates and numbers for about 80% of the objects
- 2 An accession register exists and it records dates and numbers for about 30% of the objects
- 1 An accession register exists and it records dates and numbers for about 10% of the objects
- 0 There is no accession register

C.2 EACH OBJECT HAS A UNIQUE ACCESSION NUMBER THAT IS MARKED ON THE OBJECT AND IN THE ACCESSION REGISTER

4

- 6 Yes, this is the case for all the objects
- 4 For more than half the objects
- 2 For less than half the objects
- 0 No object is marked with its number and it does not appear in the accession register

C.3 THE DOCUMENTATION FOR EACH OBJECT INCLUDES ITS DIMENSIONS AND WEIGHT

4

- 6 Yes, the documentation includes the dimensions and weight of all objects
- 4 For more than half of the objects
- 2 For less than half of the objects
- 0 No, for none of the objects

C.4 THE DOCUMENTATION FOR EACH OBJECT INCLUDES A LIST OF ITS CONSTITUENT MATERIALS

2

- 3 Yes, each object's documentation includes a list of its constituent materials
- 2 For more than half of the objects
- 1 For less than half of the objects
- 0 No, for none of the objects

COLLECTION (C)

DOCUMENTATION SYSTEM

C.5 EVERY STORAGE ROOM, AISLE, AND STORAGE UNIT IS NUMBERED AND LABELLED VISIBLY

3

- 3 Yes, all of them are numbered and labelled visibly
- 2 More than half
- 1 Less than half
- 0 There is no location system

C.6 EACH OBJECT HAS BEEN GIVEN A UNIQUE LOCATION IN EACH UNIT AND IT IS RECORDED IN THE DOCUMENTATION

4

- 6 All objects have a unique location in each unit, which is always recorded in the documentation
- 4 More than half of the objects
- 2 Less than half of the objects
- 0 No object has a unique location in each unit, or, none of them are recorded in the documentation

ACCESS & USE

C.7 ALL OBJECTS IN STORAGE ARE VISIBLE

2

- 3 All objects are clearly visible
- 2 Most objects are clearly visible, visibility of others is difficult
- 1 Visibility of most objects is difficult
- 0 Overall visibility of the objects is very poor

C.8 OBJECTS CAN BE RETRIEVED WITH LIMITED HANDLING OF OTHER OBJECTS

2

- 3 A maximum of three objects must be handled in order to obtain the one desired
- 2 In some cases, more than three objects must be handled
- 1 In any given shelf, drawer or rack, most of the objects must be handled in some way to reach the one desired
- 0 Objects in storage are completely inaccessible

COLLECTION (C)

ACCESS & USE

C.9 IT TAKES A MAXIMUM OF THREE MINUTES TO FIND AN OBJECT IN THE STORAGE AREA(S) BY USING THE DOCUMENTATION SYSTEM

2

- 3 All objects can be located within three minutes
- 2 Three to ten minutes are required to locate most objects
- 1 At least ten minutes are required to locate most objects
- 0 Most objects cannot be located using the current documentation system

C.10 THE MUSEUM USES A MOVEMENT CONTROL BOOK TO RECORD ANY CHANGE (EVEN TEMPORARY) IN THE OBJECT'S LOCATION, FROM STORAGE TO: DISPLAY, RESEARCH, LABS, LOAN, OTHER INSTITUTIONS

3

- 3 Yes, a movement control book is used
- 0 No, a movement control book is not used

PESTS, DUST & CLIMATE

C.11 OBJECTS ARE FREE FROM PESTS

1

- 6 The entire collection is free from active pest infestations
- 1 Most of the objects are in good condition but some are infested
- 0 Most objects are actively infested

C.12 OBJECTS AND STORAGE UNITS ARE DUST FREE

2

- 3 Yes, objects and storage units are dust free
- 2 Most of them
- 1 Some of them
- 0 No, everything is covered in dust

COLLECTION (C)

PESTS, DUST & CLIMATE

C.13 THE CLIMATE IN THE STORAGE IS APPROPRIATE FOR THE COLLECTIONS

3

- 3 Yes, the climate is appropriate for all objects in the collection
- 2 The climate is appropriate for most of the collection
- 1 I don't know
- 0 For most of the collections, the climate is inappropriate

TOTAL SCORE FOR PART C

Circle this score in column C of the diagnostic table on page 16.

38

FURNITURE & SMALL EQUIPMENT (F)

STORAGE FURNITURE

F.1 NO OBJECT IS PLACED DIRECTLY ON THE GROUND

4

- 6 There are no objects placed directly on the ground
- 4 A few objects are placed directly on the ground, for specific reasons
- 2 Most of the objects are placed directly on the ground, without justification
- 0 All the objects are on the ground

F.2 MOST STORAGE UNITS CAN ACCOMMODATE THE GROWING COLLECTION

2

- 6 For the next five years
- 4 For the next two years
- 2 The storage units are already full
- 0 The storage units are overcrowded

F.3 THE DIMENSIONS OF THE STORAGE UNITS ARE ADAPTED TO THE DIMENSIONS OF THE OBJECTS

2

- 3 Yes, for all the storage units
- 2 For most of the storage units
- 0 The dimensions of the storage units are not adapted to the dimensions of the objects

F.4 THE STORAGE FURNITURE HAS EITHER BEEN TREATED FOR PEST RESISTANCE OR IT IS MADE WITH PEST-RESISTANT MATERIALS

3

- 3 Yes
- 1 Most storage units are pest proofed
- 0 No, most of the storage units are vulnerable to pests

SMALL EQUIPMENT, PADDING & MOUNTS

F.5 SPECIFIC CARTS, TRAYS, LADDERS HAVE BEEN SPECIFICALLY ASSIGNED TO EACH STORAGE AREA

3

- 3 Yes, such equipment is always present in each storage area
- 1 Some equipment exists in the museum, but none has been specifically assigned to the storage area(s)
- 0 No, there is no such equipment

FURNITURE & SMALL EQUIPMENT (F)

SMALL EQUIPMENT, PADDING & MOUNTS

F.6 THERE ARE FIRE DETECTION DEVICES THAT ARE REGULARLY CHECKED AND IN WORKING ORDER

3

- 3 Detectors are installed, regularly checked and are in working order
- 1 Detectors are installed but not regularly checked
- 0 There are no detectors

F.7 THERE ARE PORTABLE FIRE EXTINGUISHERS IN AND AROUND THE STORAGE AREAS, WHICH ARE REGULARLY CHECKED AND DESIGNATED STAFF ARE TRAINED TO OPERATE THEM

6

- 6 There are adequate portable fire extinguishers, they are checked regularly and designated staff are trained to operate them
- 2 There are adequate portable fire extinguishers, but they are not checked regularly and/or staff are not trained to operate them
- 0 There are no portable fire extinguishers

F.8 SPECIAL OBJECTS (VERY SMALL, VERY FRAGILE, FLEXIBLE, ETC.) HAVE APPROPRIATE BOXES, PADDING, MOUNTS AND OTHER PACKAGING MATERIALS

2

- 3 Yes, all special objects have them
- 2 Most of the objects
- 1 Some of the objects
- 0 No boxes, padding, mounts or other packaging materials are used to protect the special objects

TOTAL SCORE FOR PART F

Circle this score in column F of the diagnostic table on page 16.

25

CONGRATULATIONS! NOW, RATE YOUR STORAGE

	MANAGEMENT (M)	BUILDING & SPACE (B)	COLLECTION (C)	FURNITURE & SMALL EQUIPMENT (F)
GREAT! THE SITUATION SEEMS FINE	30 29 28 27 26 25 24	54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42	54 53 52 51 50 49 48 47 46 45 44 43 42	33 32 31 30 29 28 27 26
SMALL IMPROVEMENTS ARE NEEDED	23 22 21 20 19 18 17 16	41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28	41 40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28	25 24 23 22 21 20 19 18 17
YOU NEED A REORGANIZATION PROJECT	15 14 13 12 11 10 9 8	27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14	27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14	16 15 14 13 12 11 10 9
YOUR COLLECTION IS AT SERIOUS RISK	7 6 5 4 3 2 1 0	13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0	13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0	8 7 6 5 4 3 2 1 0

MUSEUM: Mu.ZEE Oostende

ASSESSOR'S NAME: Barbara de Jong

DATE OF ASSESSMENT: 27/10/2017

2 – Bibliotheekplan 2019-2023

De Mu.ZEE-bibliotheek: een bibliotheek voor de toekomst

De Mu.ZEE-bibliotheek staat, net als andere bibliotheken in Vlaanderen, voor een aantal uitdagingen die haar functie en haar werking in de toekomst grondig zullen veranderen. De toename van zoekmogelijkheden via internet doet de fysieke bezoekersaantallen slinken en stelt de klassieke invulling van de bibliotheekwerking - verzamelen, ontsluiten en ter beschikking stellen van fysieke informatiedragers - in vraag. Ook de toename van de vraag naar digitale content vereist een herdefiniëring van de werking en de dienstverlening van de bibliotheek.

Binnen deze veranderende maatschappelijke context streeft de Mu.ZEE-bibliotheek een evenwicht na tussen haar wetenschappelijke taak (ondersteuning van het wetenschappelijk onderzoek, voorbereiding en omkadering van tentoonstellingen) en haar intermediërende rol in de interactie van Mu.ZEE met diverse publieksgroepen.

Om deze opdracht te vervullen zien we vier belangrijke functies weggelegd voor de Mu.ZEE-bibliotheek, namelijk de bibliotheek als kenniscentrum, als bewaarcentrum, als ontmoetingscentrum en als netwerker.

De Mu.ZEE-bibliotheek als kenniscentrum

De bibliotheekcollectie: een werkinstrument

De Mu.ZEE-bibliotheek verzamelt informatie over Belgische en internationale kunst van de 19e eeuw tot en met vandaag. De collectie bevat een 36.000-tal boeken, een 100-tal lopende kunsttijdschriften en een verscheidenheid aan audiovisueel materiaal en documentatiemateriaal.

Sinds de afgelopen vijf jaren wordt een belangrijke deelcollectie gevormd door kunstenaarsboeken en uitgaven van kleine of alternatieve Vlaamse en Belgische uitgevers (Posture Editions, Triangle Books, More Publishers), waaronder ook kunstwerken in editie.

Ook de kunstenaarsdocumentatie vormt een bijzonder onderdeel binnen de collectie. In 2016 werd een historisch gegroeide, tot dan toe ongeordende verzameling efemera van 50 lopende meter gewied en geïntegreerd in een alfabetisch geordend systeem van kunstenaarsdossiers. Bij het selecteren en ordenen lag de nadruk op het verzamelen en bewaren van informatie (zie onder meer vaak vluchtige informatiedragers zoals folders, uitnodigingskaarten etc.) over objecten en kunstenaars die deel uitmaken van de PMMK/ Mu.ZEE-collectie en/of van tentoonstellingen die door PMMK/ Mu.ZEE werden georganiseerd. In een volgende fase zullen deze dossiers worden gecatalogiseerd.

De collectie is een belangrijke informatiebron en één van de vertrekpunten voor het wetenschappelijk onderzoek en voor de voorbereiding van de documentaire algemene benadering van de tentoonstellingen binnen Mu.ZEE.

De Mu.ZEE-bibliotheek: een bibliotheek voor de toekomst

De Mu.ZEE-bibliotheek staat, net als andere bibliotheken in Vlaanderen, voor een aantal uitdagingen die haar functie en haar werking in de toekomst grondig zullen veranderen. De toename van zoekmogelijkheden via internet doet de fysieke bezoekersaantallen slinken en stelt de klassieke invulling van de bibliotheekwerking - verzamelen, ontsluiten en ter beschikking stellen van fysieke informatiedragers - in vraag. Ook de toename van de vraag naar digitale content vereist een herdefiniëring van de werking en de dienstverlening van de bibliotheek.

Binnen deze veranderende maatschappelijke context streeft de Mu.ZEE-bibliotheek een evenwicht na tussen haar wetenschappelijke taak (ondersteuning van het wetenschappelijk onderzoek, voorbereiding en omkadering van tentoonstellingen) en haar intermediaire rol in de interactie van Mu.ZEE met diverse publieksgroepen.

Om deze opdracht te vervullen zien we vier belangrijke functies weggelegd voor de Mu.ZEE-bibliotheek, namelijk de bibliotheek als kenniscentrum, als bewaarcentrum, als ontmoetingscentrum en als netwerker.

De Mu.ZEE-bibliotheek als kenniscentrum

De bibliotheekcollectie: een werkinstrument

De Mu.ZEE-bibliotheek verzamelt informatie over Belgische en internationale kunst van de 19e eeuw tot en met vandaag. De collectie bevat een 36.000-tal boeken, een 100-tal lopende kunsttijdschriften en een verscheidenheid aan audiovisueel materiaal en documentatiemateriaal.

Sinds de afgelopen vijf jaren wordt een belangrijke deelcollectie gevormd door kunstenaarsboeken en uitgaven van kleine of alternatieve Vlaamse en Belgische uitgeverij (Posture Editions, Triangle Books, More Publishers), waaronder ook kunstwerken in editie.

Ook de kunstenaarsdocumentatie vormt een bijzonder onderdeel binnen de collectie. In 2016 werd een historisch gegroeide, tot dan toe ongeordende verzameling efemera van 50 lopende meter gewied en geïntegreerd in een alfabetisch geordend systeem van kunstenaarsdossiers. Bij het selecteren en ordenen lag de nadruk op het verzamelen en bewaren van informatie (zie onder meer vaak vluchtige informatiedragers zoals folders, uitnodigingskaarten etc.) over objecten en kunstenaars die deel uitmaken van de PMMK/ Mu.ZEE-collectie en/of van tentoonstellingen die door PMMK/ Mu.ZEE werden georganiseerd. In een volgende fase zullen deze dossiers worden gecatalogiseerd.

De collectie is een belangrijke informatiebron en één van de vertrekpunten voor het wetenschappelijk onderzoek en voor de voorbereiding van de documentaire algemene benadering van de tentoonstellingen binnen Mu.ZEE.

De bibliotheekcollectie: toegankelijk, divers en interactief

Om de drempel naar het publiek te verlagen en om aansluiting te vinden bij specifieke (nieuwe) gebruikersgroepen zet de Mu.ZEE-bibliotheek met de collectie zowel inhoudelijk als vormelijk verder in op een diversifiëring van het aanbod. Het collectieprofiel wordt grondig geanalyseerd en getoetst op onder meer genderdiversiteit en culturele diversiteit.

Ook op het vlak van beschikbaarstelling en toegankelijkheid van de collectie worden inspanningen in die richting gedaan (door onder meer de collectie beschikbaar te stellen voor specifieke doelgroepen bv. nieuwkomers, ouderen, jongeren, mensen met een beperking,...). Voor de organisatie van concrete activiteiten op dit vlak werkt de bibliotheek samen met de afdeling Publiekswerking (zuil Mens) binnen Mu.ZEE.

Catalogisering & digitalisering: de collectie bij de gebruiker brengen

In functie van een optimale toegankelijkheid en raadpleegbaarheid van de collectie, is het catalogiseren en toekennen van metadata een permanente zorg. Het lopende project 'retrocatalografie' wordt de volgende jaren verdergezet. Parallel met de invoer in de catalogus wordt de collectie inhoudelijk ontsloten met behulp van de Nederlandse vertaling van de Art & Architecture Thesaurus (Getty Museum) en wordt voor de collectie een nieuw, gebruiksvriendelijk plaatsingssysteem uitgewerkt.

De multimediale collectie van boeken, tijdschriften, foto's, video's, dvd's, cd's, affiches etc. van Mu.ZEE wordt daardoor volledig online doorzoekbaar en fysiek vlot toegankelijk.

Het is belangrijk dat de bibliotheek voor de digitalisering aansluiting zoekt bij de totale digitale strategie van Mu.ZEE (zie ook Digitale strategie Mu.ZEE 2019-2023). De online catalogus wordt straks een onderdeel van een digitaal platform (geïntegreerd in de website van Mu.ZEE) dat aan de invoerzijde een geïntegreerde ontsluiting en presentatie van de Mu.ZEE-collectie mogelijk maakt en aan de gebruikerszijde toegang verschaft tot de volledige, multimediale collectie van Mu.ZEE (kunstcollectie, bibliotheekcollectie, archieven). Een geïntegreerd systeem laat toe om in een niet hiërarchische zoekcontext dwarsverbindingen te leggen tussen documenten, archieven en data over kunstwerken uit de museumcollectie.

Tot slot worden ook de mogelijkheden van digitalisering van deelcollecties en het aanbieden van e-info (digital born information, open access resources) onderzocht.

De Mu.ZEE-bibliotheek als bewaarcentrum

Net als de klassieke 'boeken'-bibliotheekcollectie vormen de archieven een bron voor wetenschappelijk onderzoek en voor het contextualiseren van tentoonstellingen. Archieven bewaren ook de sporen van de museumwerking en van het artistieke verleden (erfgoedfunctie) en ze kunnen inspireren tot- of gebruikt worden voor nieuw artistiek werk. Door de dialoog aan te gaan met kunstwerken uit de collectie kunnen archieven nieuwe verbanden en inzichten bloot leggen en nieuwe betekenislagen doen ontstaan in de collecties en in het museum (zie ook de transhistorische context in het beleidsplan).

Concreet maakt Mu.ZEE werk van een archiefbeheersplan op lange termijn (tentoonstellingsarchief, werkingsarchief, kunstenaarsarchief).

Met het oog op de duurzame bewaring van de fysieke bibliotheekcollectie, worden ondertussen onderdelen van de collectie gaandeweg gedigitaliseerd. Hierin kadert de lopende digitalisering en archivering van het audiovisueel materiaal (VHS-bandjes etc.) via het Vlaams Instituut voor de Archivering (VIAA). Voor de archivering en digitalisering van het fotomateriaal biedt een inbedding in de totale digitale strategie van Mu.ZEE, en meer specifiek de beeldbank, mogelijkheden.

In de kunstenaarsdossiers wordt allerhande archivalisch materiaal verzameld in verband met kunstenaars uit de collectie of kunstenaars betrokken bij tentoonstellingen; deze dossiers vormen voor het wetenschappelijk onderzoek een belangrijke aanvulling op biografische woordenboeken en andere naslagwerken. De dossiers

zijn een illustratie van de organisch gegroeide wisselwerkingen tussen documentatie, archief en collectie binnen het museum.

Het tentoonstellingsarchief bevat alle documenten die verband houden met of gecreëerd worden tijdens de voorbereiding en uitvoering van een tentoonstelling.

De Mu.ZEE-bibliotheek als ontmoetingscentrum

De Mu.ZEE-bibliotheek wil de bezoekers ontvangen in een aantrekkelijke infrastructuur die uitnodigt tot interactie en participatie.

De leeszaal van de Mu.ZEE-bibliotheek evolueert van een studiezaal met naslagwerken en tijdschriften naar een open ontmoetingsplek in het museum, een polyvalente ruimte met een mobiele, modulaire opbouw die de interactie met en participatie van de gebruiker faciliteert via lezingen, gesprekken, cursussen, creatieve workshops, boekpresentaties, kleine tentoonstellingen etc. Een ruimte ook die kan dienen als cultureel labo waar actief en experimenteel met de collectie kan worden omgegaan (gastcuratoren, verenigingen etc. kunnen de collectie als werkinstrument gebruiken).

De bibliotheekcollectie (momenteel bewaard in boeken- en tijdschriftdepots in gesloten kastsysteem) wordt ten dele fysiek opengesteld voor het publiek. Thematische onderdelen van de collectie worden via pop-up libraries, vitrinekasten en toontafels doorheen het museum publiek opgesteld, aansluitend bij tentoonstellingen of andere museumactiviteiten. In de lees- en ontmoetingsruimte worden naast de lopende tijdschriften in open kast wisselende deelcollecties uit het bibliotheekdepot gepresenteerd, zodat de museum-/bibliotheekbezoeker zal kunnen grasduinen in (delen van) de collectie.

Naast de leeszaal/ontmoetingsruimte wordt een (stille) studieruimte gecreëerd die rechtstreeks aansluit op het boeken- en tijdschriftdepot.

De structuur van de leeszaal annex studieruimte wordt hiervoor grondig herdacht en heringericht. Ontmoeting met en/of participatie van het publiek heeft ook een digitale component. Via inzet van sociale media kan de bibliotheek een platform creëren waar bibliotheekbezoekers met elkaar in contact kunnen treden of waar zij zelf content of metadata kunnen creëren. Hiervoor kan de bibliotheek verder samenwerken met de afdeling 'Communicatie' (zuil Woord) binnen Mu.ZEE.

De Mu.ZEE-bibliotheek als netwerker

Voor het delen en uitwisselen van kennis, expertise en middelen intensifieert de Mu.ZEE-bibliotheek de samenwerking met collega's, vakgenoten en collega-instellingen.

Als actieve partner in het Overleg Kunstbibliotheken Vlaanderen is de Mu.ZEE-bibliotheek mede organisator van rondetafelgesprekken en studiebezoeken voor vakgenoten in Vlaanderen. Binnen dit overleg worden de mogelijkheden onderzocht van samenwerking en afstemming tussen de collecties en de activiteiten van de diverse bibliotheken, bijvoorbeeld het gezamenlijk gebruik van databanken, centrale catalogi en ruil.

Met het oog op een breder publieksbereik en de vlottere uitwisseling van informatie met andere bibliotheken, wordt de mogelijkheid onderzocht om de online bibliotheekcatalogus van Mu.ZEE te integreren in een breder netwerk van verwante bibliotheken. Een voorbeeld daarvan is ANET (bibliotheeksysteem Brocade) waaraan onder meer de bibliotheek van het KMSKA en de bibliotheek van het Middelheimmuseum participeren.

3 – Publiekswerking 2019-2023

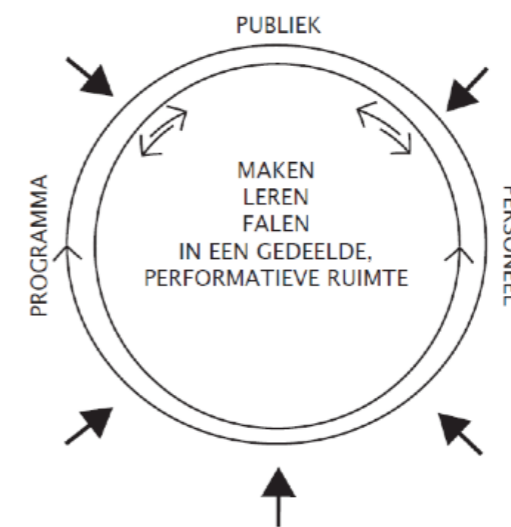
Mu.ZEE wil zoveel mogelijk mensen inspireren, verrijken en blijvend interesseren voor kunstwerken van toen en nu. Wat zijn de mogelijkheden van het kunstwerk? Waartoe nodigt het uit?

Kunstenaars van toen en nu zijn uiteindelijk niet zo verschillend: alle kunstenaars zijn (ooit) hedendaags geweest. Kunstwerken vertellen verhalen. Mu.ZEE wil deze verhalen bij het publiek brengen.

Collectiepresentaties, tijdelijke tentoonstellingen en de daarbij ontwikkelde publiekswerking gaan hand in hand.

Mu.ZEE wil, kort samengevat, 'meer publiek worden'. Vanuit een denken in drie p's (programma, publiek, personeel) gaan we de komende jaren het contact met de bezoeker als een dialoog benaderen, als een leren van kunst en van elkaar (zie ook de figuur hieronder). Het is onze missie om een open huis te zijn en een zo breed mogelijke groep museumgebruikers uit te nodigen keuzes te maken en ideeën te ontwikkelen.

DIVERSITEIT IN HET MUSEUM
LOKAAL EN UNIVERSEEL
3 P'S

VERSCHILLENDE
AANDACHTSPUNTEN
- MEERVOUDIGE
PERSPECTIEVEN EN POSITIES

(DE CIRCEL ALS EEN NIET-LINEAIR, GEMEENSCHAPPELIJK EN CONTINUE PROCES – TRANSCULTUREEL EN TRANSHISTORISCH)

Mu.ZEE werkt op het vlak van educatieve ondersteuning structureel samen met vzw mu-zee-um (zie educatieplan). De taakverdeling, vastgelegd in een overeenkomst, geeft aan dat de educatieve werking van Mu.ZEE (scholen, het bereik van bepaalde doelgroepen in groepsverband) door vzw mu-zee-um wordt ondersteund, daar waar de publiekswerking in het algemeen door Mu.ZEE wordt verzorgd. Een uitzondering vormt de educatieve werking in het Permekemuseum. Dit wordt door Mu.ZEE op een actieve wijze gevoerd.

Werken aan diversiteit en participatie

Diversiteit ontwikkelt zich vandaag vanuit verschillende richtingen. Zoals in het beleidsplan staat omschreven, gaat diversiteit niet alleen over afzonderlijke bepalingen zoals herkomst, leeftijd, gender, geloofs- en levensovertuiging, maar om de kruising of het veld waar ze in verschillende gemeenschapsvormen samenkomen. Mu.ZEE is zich hiervan bewust en werkt al enkele jaren om, in de steeds verder evoluerende diverse samenleving, doelgroepen en aanbod en samenwerking te (her)definiëren. Het museum wil een gastvrije en dynamische ontmoetingsplek zijn voor verschillende culturen en generaties en spreekt daarom bewust en pro-actief een breed, divers en internationaal publiek aan.

Het merendeel van de bezoekers met een diverse culturele achtergrond bereikt Mu.ZEE via het onderwijs (van kleuter- tot hoger onderwijs). Via een aantal gerichte activiteiten tracht het museum ook volwassenen van diverse origine te betrekken in de museumwerking. In de volgende beleidsperiode wordt de samenwerking met Mousse hieromtrent verder gezet en uitgebouwd met andere organisaties als Publiq, Merhaba, Kif Kif, FAAB vzw, Africalia en Mana vzw.

Diversiteitsraad

Mu.ZEE richt in de volgende beleidsperiode een diversiteitsraad op met externen en medewerkers van diverse culturele achtergronden. Zij richten zich met name op publiek en personeel binnen de museumwerking. Ze zien toe op de diversiteit in de organisatie, stimuleren samenwerkingen met externe partners op het gebied van diversiteit en adviseren hoe het museum beter kan inspelen op de noden en wensen van de verschillende doelgroepen en de diverse groep museumgebruikers.

Het taalcafé in Mu.ZEE

Het taalcafé is een initiatief van de Stad Oostende om mensen met verschillende achtergronden en culturen samen te brengen, in een ontspannen sfeer elkaar te ontmoeten en talen te oefenen. Mensen met verschillende moedertaal kunnen hun taal aanleren aan anderen via een gezellige babbel. Vanaf 2018 wordt ook Mu.ZEE opgenomen als locatie om de edities te laten doorgaan. Bij de kunstwerken kan gepraat worden, het kunstwerk is de bron, de aanleiding voor het gesprek.

Buddy-namiddagen in Mu.ZEE

Mensen die onlangs in België arriveerden, kunnen via de stad Oostende een 'buddy' toegewezen krijgen indien ze dat wensen. Dit is een persoon die hen helpt om de weg te vinden in deze nieuwe samenleving. Ook in Mu.ZEE zullen buddy-namiddagen doorgaan. Dan komen ze samen met hun buddy het museum bezoeken en onder begeleiding van een gids ontstaat een gesprek bij de kunstwerken over kunst over de grenzen heen.

OKAN klassen

Mu.ZEE neemt contact met scholen die zich inzetten om Nederlands te geven aan anderstaligen. Ze worden uitgenodigd om met hun klassen het museum te bezoeken met aanvullende creatieve spreek-of schrijfpodochten.

Rondleidingen door mensen met een migratieachtergrond

Mu.ZEE organiseert in samenwerking met FMDO vzw, het minderhedenforum, de rondleiding Twee (t)huizen één gids in de stad Oostende met een bezoek aan Mu.ZEE. Twee personen met een migratieachtergrond, een Nepalees meisje en een Iraakse jongen, leiden de bezoekers rond in hun nieuwe stad en in Mu.ZEE. Ze vertellen over hoe zij de kunstwerken ervaren en hoe kunst in hun land beleefd wordt.

Gezinnen in armoede

Mu.ZEE gaat ten rade bij de sleutelfiguren en -organisaties voor mensen in armoede en benut de expertise van deze organisaties om het aanbod beter te laten aansluiten bij de noden en wensen van deze mensen. Door een aanbod uit te werken in samenwerking met deze externe organisaties bereikt Mu.ZEE bovendien rechtstreeks de leden van de organisaties.

Er wordt een sociaal verantwoorde prijsdifferentiatie voorzien voor tickets en activiteiten, met aandacht voor mensen in armoede, jongeren en het onderwijs enerzijds en een oproep tot het nemen van een financiële verantwoordelijkheid door de gegoede burgers anderzijds.

Er is een structurele samenwerking met UitPas, Fonds Vrijtijdsparticipatie, Steunpunt Vakantieparticipatie en de Wegwijzer Oostende voor sociale tarieven, communicatie van het aanbod en ledendagen.

Participatie- en belevingsprojecten

Kunstbeleving is een tweerichtingsverkeer. We willen (potentiële) bezoekers actief betrekken bij de museumwerking, meer inspraak geven en een dialoog stimuleren tussen de bezoekers en met de kunstwerken.

Vrijwilligerswerking

Met het oog op meer betrokkenheid van de burgers bij de werking van het museum heeft Mu.ZEE in 2017 een actieve vrijwilligerswerking in verschillende geledingen van de museumwerking (behoud en beheer, bibliotheek, administratie en publiekswerking) uitgewerkt. Hiervoor is een vrijwilligersleidraad opgesteld. Een team van ambassadeurs geeft inhoudelijke uitleg bij de kunstwerken. Ze spreken de bezoekers aan, begeleiden hen waar gewenst en dragen het gevoel van gastvrijheid uit. Het ambassadeurschap wordt verder uitgebreid zodat er dagelijks een ambassadeur aanwezig is in het museum om de bezoekers te begeleiden bij hun bezoek. Regelmatige opleidingen en constante coaching versterken het team.

Publieksonderzoek

Vanaf 2018 zal het team van vrijwillige ambassadeurs het publiek op heel regelmatige basis bevragen. Het zorgt voor een persoonlijk contact en intens gesprek met de bezoekers. In de bevraging wordt gepolst naar het profiel van de bezoeker (leeftijd, opleiding, land van herkomst en huidige woonplaats, manier waarop ze in contact kwamen met Mu.ZEE, eerste bezoek of herhaalbezoek, hun bevindingen over het museum en de collectie, bereikbaarheid en toegankelijkheid, bevindingen over de activiteiten en publiekswerking). De resultaten worden opgenomen in statistieken. Het is belangrijk dat deze bevragingen op regelmatige basis

uitgevoerd en herhaald worden om een evolutie te kunnen schetsen van de bezoekers. Mu.ZEE werkt daarnaast ook samen met hogescholen, universiteiten en kunstenaars om onderzoek naar de beleving bij de bezoekers te verrichten, met het oog op het verdiepen en verbreden van de bezoekerservaring.

Museumbezoekers vertellen hun verhaal

Met het project Duo, opgestart in 2016, gaat Mu.ZEE in gesprek met de bezoeker. De bezoeker kan een eigen kunstwerk (literair, beeldend, muzikaal, audiovisueel etc.) maken dat een dialoog aangaat met een kunstwerk uit de collectie. Elke maand wordt één ingezonden kunstwerk geselecteerd en tentoongesteld naast het kunstwerk uit de collectie waarmee het een dialoog aangaat.

Het project is tevens een middel om nieuwe en diverse doelgroepen aan te trekken.

In de nieuwe beleidsperiode zal meer aandacht gaan naar het verhaal van de museumbezoeker bij de kunstwerken van de collectie van Mu.ZEE. Via diverse participatieprojecten zullen ze hun verhaal en visie kunnen vertellen, wat met film, tekst en beeld digitaal en fysiek in de museumzalen aanwezig zal zijn. Zowel een buurtbewoner, een vluchteling die onlangs aanlandde in Oostende, een vrijwilliger van Mu.ZEE, een gids van Mu.ZEE, een leerling van de kunstacademie van Oostende, een acteur die op dat moment ook voorstellingen verzorgt in De Grote Post, een illustrator die vaak illustreert voor Mu.ZEE, een lid van de vrienden van Mu.ZEE/comité Mu.ZEE/Jongbloed KMSKA, een student, etc. worden bevestigd en verschijnen in beeld.

Een originele kunstervaring voor een breed publiek – innoverende methodieken

Het museum ontwikkelt inspirerende en innoverende methodieken om moderne en hedendaagse kunst te begrijpen, hierover te reflecteren, in discussie te gaan en creatief te verwerken. Het biedt mensen de mogelijkheid om kennis te maken met heel uiteenlopende opvattingen over (samen)leven en hierover met anderen van gedachten te wisselen. Aan de hand van deze methodieken worden activiteiten, pakketten en projecten (fysiek en digitaal) uitgewerkt aansluitend bij het tentoonstellingsprogramma van Mu.ZEE en de huidige actualiteit.

Kennis delen en uitwisselen

Het museum wil haar publiek op maat informeren over tentoonstellingen en collectiepresentaties, aan de hand van (interactieve) rondleidingen, creatieve ateliers, lezingen, cursussen, eigenzinnige maatschappelijke projecten, zaalteksten en bezoekersgidsen. Deze activiteiten versterken het thema van de tentoonstellingen en presentaties, vullen ze inhoudelijk aan en bieden een ander en/of kritisch perspectief op het onderwerp. Voor deze activiteiten wordt ook nauw samengewerkt met andere vormingsorganisaties zoals Amarant, UPV, Vormingplus, Davidsfonds, universiteiten en hogescholen.

Interactieve formules voor het onderwijs

Mu.ZEE heeft formules uitgewerkt voor de diverse graden van het onderwijs: 'boekje bezoekje' voor peuters, 'Mister James' voor kleuters en eerste leerjaar, 'Ik zie wat jij niet ziet' voor het lager onderwijs en 'out of the box' voor het secundair en hoger onderwijs. Deze formules worden per tentoonstelling en collectiepresentatie aangepast. Het gaat om rondleidingen met creatieve opdrachten op zaal, met aandacht voor actie, reflectie en creativiteit. Voor jongeren van secundair en hoger onderwijs zijn er discussiemomenten voorzien in de formule

'out of the box' met aandacht voor maatschappelijke onderwerpen. Naast de rondleidingen met creatieve opdrachten in de museumzalen, zijn er ook formules voor het onderwijs met een combinatie van rondleiding met aansluitend creatief atelier. Voor deze formules werkt Mu.ZEE nauw samen met vzw mu-zee-um, ook gevestigd in de gebouwen van Mu.ZEE.

Rondleidingen op maat voor elk mogelijk publiek

Mu.ZEE bezit een eigen gedifferentieerd gidsenteam van een dertigtal freelance gidsen. Het team bestaat uit heel verscheiden gidsen met sociale, creatieve en kennisgerichte vaardigheden, zodat ze elke mogelijke groep kunnen begeleiden. Het gidsenteam wordt constant gecoacht en krijgt regelmatig opleidingen. Er zijn klassieke rondleidingen voor socio-culturele verenigingen, formules voor teamdagen voor bedrijven, verjaardagsfeestjes voor kinderen en volwassenen, creatieve rondleidingen en workshops op maat van elke groep. Samen met de groep wordt individueel besproken welke formule het best aansluit bij hun profiel.

Jongerenwerking

In het ontwikkelen van het publieksaanbod wordt sterk ingezet op jongeren. Mu.ZEE bereikt nog te weinig individuele jongeren en wil hierin meer investeren. In de nieuwe beleidsperiode wordt een jongerenteam en -raad ingericht die samen met Mu.ZEE activiteiten in het museum bedenkt voor de eigen leeftijdsgroep. Ze hebben bovendien inspraak in de structurele werking om het museum meer jongerenvriendelijk te maken. Het zorgt voor een groter gevoel van betrokkenheid van de jongeren bij de museumwerking. Bovendien mobiliseren ze hun eigen netwerk en trekken ze gemakkelijker andere jongeren uit de omgeving aan. De aanzet voor deze jongerenraad werd gegeven vanuit een stage door een student maatschappelijk werk van de Artevelde hogeschool in 2017.

Ook vzw mu-zee-um heeft een eigen jongerenwerking, waarmee ze onder meer maandelijks samenkomen in Mu.ZEE voor een activiteit rond de collectie of de tentoonstellingen van Mu.ZEE. Er wordt een kunstenaar of curator uitgenodigd die samen met hen een creatief project uitwerkt of in discussie gaat over een artistiek-maatschappelijk onderwerp. De ontwikkeling van een jongerenraad voor Mu.ZEE zal in nauwe samenwerking met vzw mu-zee-um gebeuren.

Vanuit het Cultureel Overleg Oostende (COO) met alle culturele partners van Oostende wordt het project 'culturele ambassadeurs' opgericht, waarbij in elke school en elk jeugdhuis van Oostende één jongere wordt aangewezen als cultureel ambassadeur. De culturele ambassadeurs van alle scholen en jeugdhuisen van Oostende komen, samen met de culturele organisaties, twee keer per jaar samen om het aanbod dichterbij de leeftijdsgroep te brengen.

Mu.ZEE werkt samen met externe sleutelfiguren en -organisaties voor het organiseren van activiteiten en evenementen met jongeren. Het museum benut de expertise van deze organisaties om het aanbod beter te laten aansluiten bij de noden en wensen van deze mensen. Door een aanbod uit te werken in samenwerking met deze externe organisaties bereikt Mu.ZEE bovendien rechtstreeks de leden van deze organisaties. Mu.ZEE werkt hiervoor onder meer samen met BILL en vzw Jeugd en Poëzie.

Intergenerationeel aanbod

Mu.ZEE heeft aandacht voor een intergenerationeel aanbod. Door ouders, grootouders en kinderen samen te laten beleven, ontstaan nieuwe dimensies, invalshoeken en een nieuw museumpubliek. Verjaardagsfeestjes, gezinsparcours, gezinsworkshops en kunstendag voor kinderen zijn hiervan enkele voorbeelden.

Jong Geweld

Onder de noemer Jong Geweld bundelt Mu.ZEE elk creatief aanbod in Mu.ZEE en het Permekemuseum, bestaande uit gezinsworkshops, gezinsparcours, verjaardagsfeestjes, ateliers op woensdagnamiddag en vakantiecampjes. Deze worden jaarlijks gebundeld in een brochure. Ook het jeugdaanbod van Studio Permeke wordt hierin opgenomen.

Studio Permeke

Het Permekemuseum heeft de voorbije jaren sterk geïnvesteerd in de uitbouw van een creatieve atelierwerking met ateliers op woensdagnamiddag (telkens een viertal namiddagen rond een bepaald thema en voor een bepaalde leeftijdsgroep schommelend tussen 4 en 14 jaar), creatieve kampjes tijdens alle vakantieperiodes (2 tot 5 dagen voor 4 tot 14 jarigen) en een volwassen atelierwerking Studio Permeke XL. De volwassenwerking is net gelanceerd en zal in de volgende jaren verder ontwikkeld worden naar kwaliteit en bereik. Hiervoor worden externe kunstenaars met sterke pedagogische vaardigheden aangesproken die een bepaalde techniek of thema uitdiepen voor volwassenen vanaf 16 jaar.

Deelname aan bestaande overkoepelende evenementen

Elk jaar neemt Mu.ZEE deel aan een aantal overkoepelende evenementen zoals Kunstendag voor kinderen, Slow Art Day, Erfgoeddag, Open Monumentendag, Krokuskriebels, Nacht van de Musea, Springtij. Door deelname aan deze evenementen kunnen Mu.ZEE en het Permekemuseum mee genieten van de expertise van de koepelorganisaties en de grootschalige, gebundelde communicatie. Mu.ZEE werkt hiervoor samen met Faro, Herita, Gezinsbond en Stad Oostende.

Gastvrije ontmoetingsplek

Mu.ZEE zet sterk in op de inrichting van een gastvrije ontmoetingsplek (onthaal, leesplek, bookshop en eventueel een museumcafé) en op voldoende doe-, en rustplekken voor jong en oud in het museum. Het is immers belangrijk dat de bezoekers zich goed voelen, zodat ze in alle rust en in een aangename atmosfeer de inhoud tot zich kunnen nemen.

Mu.ZEE waarborgt een vriendelijke en professioneel onthaal door training en coaching van alle medewerkers die in contact komen met de bezoekers.

Op verdieping 2b bevindt zich een creatieve oase waar jong en oud teken-, knutsel- en doe-opdrachten zelfstandig of met het gezin kunnen uitvoeren rond de tentoonstellingen en collectiepresentaties. Bij nieuwe tentoonstellingen en presentaties krijgt de prikkelkamer telkens een nieuwe invulling.

Fysieke toegankelijkheid

Het museumgebouw wordt fysiek optimaal toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking. De laatste hindernissen voor een volledige fysieke toegankelijkheid worden in de nieuwe beleidsperiode overwonnen.

Ook het hoger gelegen platform in de Ensor en Spilliaert museumvleugel wordt voorzien van de nodige hedendaagse faciliteiten om alle rolstoelgebruikers toegang te verlenen.

Inhoudelijke en praktische informatie voor het publiek in vier talen

De internationale uitstraling en toegankelijkheid van het museum wordt vergroot door zowel inhoudelijke als praktische informatie voor het publiek in vier talen (Nederlands, Frans, Engels en Duits) aan te bieden, zowel mondeling als schriftelijk, digitaal als fysiek.

Professionaliseren in functie van publieksvriendelijkheid

Mu.ZEE zet verder in op online ticketing en reservering van publieksactiviteiten, nieuwe digitale methoden uitwerken voor een betere efficiëntie, publieksvriendelijkheid, het genereren van statistieken en adressenlijsten.

Kennis delen en kennis uitwisselen**Museumbibliotheek**

De museumbibliotheek wordt actief betrokken in de publiekswerking als plek van kennisdeling, voor onderzoeksprojecten in samenwerking met het onderwijs en omwille van de polyvalente ruimte voor diverse publieksactiviteiten.

Ontwikkelen van digitale tools

Mu.ZEE zal digitale tools integreren in de tentoonstellingen en collectiepresentaties ten gunste van kennisdeling, kennisuitwisseling, reflectie en beleving. Er wordt onderzocht in hoeverre een digitaal discussieplatform rond bepaalde thema's of vragen over kunst, erfgoed, beleving, transhistorie, diaspora, transculturaliteit etc. kan ontwikkeld worden als participatief project voor kennisuitwisseling tussen museum en publiek en het publiek onderling. Dit discussieplatform kan zowel in de museumzalen als via de website aangeboden worden.

Digitalisering van de collectie

Samen met VKC wordt er verder ingezet op digitale ontsluiting van de collectie. Deze ontsluiting voor de bezoekers wordt zowel fysiek in het museum voorzien als via de website.

Er wordt ook verder onderzocht hoe de nauwe samenwerking tussen Mu.ZEE en het KMSKA ook digitaal zichtbaar kan gemaakt voor het publiek door verschillende verhaallijnen uit te werken met kunstwerken uit beide collecties, verticaal en horizontaal doorheen de eeuwen, rond bepaalde thema's. Deze verhalen kunnen digitaal aangeboden in de museumzalen en via de websites van beide musea.

4 – mu-zee-um vzw in Mu.ZEE 2019 – 2023

‘Diego kende de zee niet. Zijn vader, Santiago Kowadloff, nam hem mee om die te ontdekken. Ze reisden naar het zuiden. Achter de hoge duinen lag de zee te wachten. Toen de jongen en zijn vader, na vele uren lopen, op de zandheuveld stonden, strekte de zee zich voor hun ogen uit. En zo groots was de onmetelijkheid van de zee en zo fel haar schittering dat het kind geen woord kon uitbrengen van zoveel schoonheid. En toen hij eindelijk weer wat kon zeggen, vroeg hij zijn vader, stamelend en met bevende stem: “help mij kijken”

E Galeano

— nieuw tij —
zet de krijtlijnen uit.
Ze tonen op welk veld binnen de kunsten
we spelen en wie de spelers zijn.
Vol overgave staan we tussen publiek en de kunsten.
Elke keer opnieuw
een — nieuw tij —

het dna van het mu-zee-um

mu-zee-um is een kunst educatieve draaischijf die de wisselwerking tussen de kunsten(aars) en publiek initieert, bevordert en stimuleert. Dit doen we door het organiseren en creëren van educatieve trajecten op lokaal, regionaal en (inter)nationaal niveau. Kunst is voor mu-zee-um hét middel bij uitstek om mensen van alle leeftijden aan te zetten tot initiatief, creativiteit en reflectie.

We hebben de ambitie om minder kijkklare kunst- en cultuurstromingen zichtbaar te maken. We zoeken het gemeenschappelijke in de aspiraties van een artiest en de betrokkenheid van de deelnemers waarmee we werken. We slagen pas als het voor de diverse partijen kan leiden tot niveauverhoging. Eigenlijk initiëren en organiseren we een vrijplaats voor beide. We willen beide domeinen erkennen in hun eigenheid, ze coachen en ondersteunen in hun traject. Maar bovenal willen we de bedding zijn waarin we kunsteducatieve methodieken ofwel initiëren, ofwel ondersteunen ofwel zelf organiseren. Deze manier van werken impliceert een actieve dialoog met tal van actoren.

We zijn een spil voor kunsteducatieve streekinitiatieven met Oostendse, West-Vlaamse en Vlaamse en internationale culturele actoren. We brengen veel mensen op verschillende manieren bij elkaar tegen het decor van de kunsten. We zijn de intermediair tussen vraag en aanbod, ontvanger en gangmaker van initiatieven die vertrekken vanuit de kunsten met oog op een vertaling en participatie naar een breed publiek.

Dit betekent dat we een platform zijn op het kruispunt waar onderwijskundige en sociale en culturele en artistieke logica's elkaar ontmoeten. Dit samenbrengen van twee diverse parcours willen we actief initiëren en ontwikkelen. Het is dan ook evident om deze dialoog hetzij te organiseren hetzij te verfijnen en te versterken. Beleidsmatig wordt dit vertaald door consequent proactieve communicatie op te zetten met alle betrokken actoren. Dit is dus meer dan een terreinverkenning van het speelveld. Zie het eerder als een permanente aanwezigheidspolitiek waarbij we de inbedding van methodieken en/of projecten binnen de bestaande spelers voorop stellen. Ver weg van bottom-up of top-down maar midden in het speelveld waarbij we naargelang de context ons steeds opnieuw anders positioneren. Het is immers de kracht van de bewustwording die kunsteducatieve projecten beheersbaar en relevant maken, die een kunsteducatief beleid duurzaam maakt. In dit proces speelt mu-zee-um vzw dan ook een belangrijke lokale, regionale en zelfs internationale rol.

We stimuleren kinderen, jongeren, volwassenen om creatief te kijken, te luisteren, te handelen en te reflecteren naar de brede wereld van kunst en cultuur en we laten hen actief deelnemen aan en over beeldende kunst, (multi)media, muziek, beweging, woord, literatuur en drama via beschouwen, verwerken en creëren, individueel of in groep. We organiseren vormingsmomenten, workshops en projecten voor begeleiders zodat zij zelf educatieve trajecten voor kinderen, jongeren en volwassenen kunnen opzetten en begeleiden. We organiseren opleiding van gidsen en begeleiders om hoog kwalitatieve publieksbemiddeling te realiseren.

We willen ook blijvend over de stadsgrenzen heen trekken. We zijn ervan overtuigd dat de verschillende actieterrains ons diverse contexten zullen aanleveren. Het werken met verschillende publieksgroepen doet ons telkens opnieuw onze snelheid en frequentie van opereren aanpassen. Daarbij blijven we de mu-zee-um traditie - opzoeken, ontmoeten en ermee aan de slag gaan - behouden. Nieuw wordt het wanneer we nog meer buiten het stedelijk verhaal Oostende werken. Dit doet ons een voller beeld krijgen van het veld en de actoren die er zich in bewegen. Meer nog, het versterkt onze expertise op sociaal en artistiek gebied.

We ontwikkelen kunsteducatieve trajecten op het gebied van beeld, media, muziek, beweging, woord, literatuur en drama, voor alle onderwijstypes, profit en non-profit organisaties en individuele liefhebbers. Bij creatietrajecten plaatsen we de kunstenaar centraal en speelt mu-zee-um een bemiddelende rol tussen kunstenaar en publiek. We ontwikkelen nieuwe en innovatieve projecten met en door jongeren. We scholen onszelf bij in verband met evoluties en innovaties in kunsteducatie en de rol en werking van centra voor kunsteducatie.

Uniek in Vlaanderen is de uitgebreide jongerenwerking (15-30 jarigen) die steeds blijft groeien. Door hen kunstzinnige activiteiten aan te bieden op vrijdagavond en Europese uitwisselingen te organiseren in binnen- en buitenland, creëren we een platform waarbij jongeren volop genieten van actieve kunstbeleving. Veel jongeren stappen vanuit die positieve ervaringen mee in het kunst-educatief verhaal door zelf initiatieven uit te werken binnen de reguliere werking. (zelf workshops organiseren en begeleiden, nieuwe media introduceren, ...).

We vertrekken vanuit een breed en divers publiek bij de creatie van kunstprojecten en we geloven in het samenbrengen van generaties en bevolkingsgroepen rond die projecten. We realiseren activiteiten waarbij mensen uit kansengroepen op dezelfde basis kunnen deelnemen als andere geïnteresseerden. We ontwikkelen en delen onze knowhow van de werking met jongeren op (inter) nationaal niveau. We fungeren als zend- en/of gastorganisatie van (inter)nationale cultuureducatieve projecten.

We zetten in op het integreren van nieuwe doelgroepen in de bestaande werking door enerzijds proactief de nieuwe doelgroepen te enthousiasmeren voor het bestaande aanbod en anderzijds nieuwe pakketten uit te werken voor die nieuwe doelgroepen. Kunsteducatie voor senioren, voor baby's, voor mensen met een beperking, voor 'mixed' groepen...

de aanpak in golven

> er zijn de kunsten > en een divers publiek > wij kiezen om tussen hen in te gaan staan > we nodigen ze uit > geven ze de ruimte > een plek ook > om te onderzoeken > te beleven > samen te vallen > dat kan hier maar ook daar > kunsten zitten niet in hokjes > wij ook niet >

Noem het ons leidmotief: onze werking dagdagelijks van zuurstof voorzien. We sturen golven uit maar krijgen er even graag terug. Dit heen en weer tussen de kunsten en een publiek geeft ons en onze partners de dynamiek die nodig is. Arbitrair - want de golven vloeien over - geven we een overzicht van ons aanbod.

▪ GROEP

Omschrijving

What's in the name? Groep omvat een open en terugkerend aanbod voor groepen. Daaronder verstaan we een (klas)groep kinderen, jongeren of volwassenen versus een expositie of een kunstdiscipline. Met een ervaren gids wordt het publiek uitgenodigd om op pad te gaan. Dat is een pad van horen, zien, denken en vooral veel doen: creëren en experimenteren staan telkens centraal. Reflectie is de fil rouge.

Accenten

Initiëren in de kunsten > faciliteren in denken en handen > een antwoord bieden > prikkelen > eigenaarschap creëren > onderhouden > vaste waarde in het (onderwijs)programma

Ambities

Het proactief zoeken naar, initiëren en ondersteunen van unieke kunsteducatieve vertalingen bij lokale, regionale en internationale partners en projecten wil mu-zee-um verder ontwikkelen, verfijnen en de knowhow errond uitbreiden en delen.

Vernieuwend wordt het wanneer we binnen deze peiler ambassadeurschappen introduceren. Concreet wordt een groep opgeleid om een andere groep uit te nodigen naar, te ontvangen in en hen te initiëren doorheen de collectie. De blauwdruk voor een intens netwerk aan kinderen, jongeren en volwassenen om de kunsten te delen met leeftijdsgenoten.

▪ LABO

Omschrijving

Door te praten over kunst of een beroep te doen op creatieve intelligentie kom je vaak tot momenten van verwondering en ontdekking. Als je deze ervaring koppelt aan het werken met een 'echte' kunstenaar, dan kom je tot een regenboog van expressiemogelijkheden. Dat het zo goed klikt tussen beiden is logisch: het terrein van de verbeelding en het beeld is zowel hun wereld als die van de kunstenaar. Het LABO-atelier wordt als een experimenteel labo beschouwd. Het is een knusse ruimte waarbinnen voldoende prikkels aanwezig zijn om polyvalent alle muzische activiteiten aan bod te laten komen: rustig beschouwen, kringgesprekken, drama, beeldend verwerken, bewegen, tentoonstellen, experimenteren, vertellen, musiceren,...

Accenten

Kunst als bindmiddel > een collectie en/of artiest op maat > niet netwerkgebonden > identiteit genereren > durven kijken > durven doen > durven falen >

Variaties

LABO voor JONGEREN > LABO MINI "VOELSPRIET" voor peuters en hun (groot)ouders > LABO DE LUX > LABO BREIBAR > LABO MIX > LABO OP STAP (uitwisselingen)

Ambities

Labo ervaren we als de kweekvijver van onze werking. We zien regelmatig andere gezichten maar de vertrouwde blijven terugkomen. Dat is goed, voor ons en voor hen. Op deze weg willen we verder gaan, nieuw volk ontdekken, kansen geven, prikkelen en ze integreren in onze werking. Duurzaam tout court.

▪ OP MAAT

Omschrijving

Op maat inspelen op de culturele actualiteit in binnen- en buitenland. Samenwerking met andere diensten, organisaties, evenementen en musea leidt tot heel wat interessante en unieke projecten. Grenzen worden opengegooid en een brede kijk op cultuur nagestreefd.

Accenten

Heen en weer > vanuit ons dna maar met open blik > toevoegen en creëren > projectmatig of longitudinaal > win win >

Ambities

We zijn goed in contacten leggen en onderhouden met onze verschillende partners. Op dit elan willen we verder gaan. We gaan proactief op zoek naar opportuniteiten die een meerwaarde opleveren voor het publiek, de kunsten(aars) en onze organisatie. We hebben de ambitie om vanuit onze geschiedenis de contacten met het publiek en de kunstenaars op een duurzame manier vorm te geven in een reizende tentoonstelling. Antwoord op antwoord of recht van antwoord?

▪ ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Omschrijving

Vanuit het niets een duurzaam en innovatief antwoord bieden op de kunsten. Noem het gerust een belangrijk kenmerk van de werking. We stonden aan de wieg om collecties op een andere manier toegankelijk te maken (letterlijk en figuurlijk) voor verschillende doelgroepen via verschillende dragers. In het begin op een onorthodoxe manier het museum in met een groep kinderen en jongeren over een museumbezoek op maat van elke collectie (met boek en/of digitale drager) tot het opzoeken en werken met een nieuw publiek aan een blijvend aanbod.

Accenten

innovatie > partnerschappen > inbedding > kunsteducatieve vertaling met een randje >

Ambities

En of we deze poot belangrijk vinden? Uiteraard! Echter de middelen zijn wat ze zijn. Nieuwe trajecten ontwikkelen vergt energie in tijd (en dus ook geld). In de volgende beleidsperiode willen we daarom tijd en middelen inzetten om deze belangrijke en zuurstofgevende beleids optie - niet ad hoc - maar constructief uit te bouwen. De zoektocht naar middelen is ingezet. We mikken op duurzame samenwerkingsverbanden met verschillende stedelijke, Vlaamse en internationale partners.

▪ UITWISSELING - EXCHANGE

Omschrijving

Een open huis, daar staan we voor. In onze geest en in ons handelen. Daarom ook dat we de deuren jaarlijks open stellen voor internationale vrijwilligers die de werking mee helpen uitbouwen. Ver weg van goedkopen uitvoerders zijn het deze jonge mensen die vanuit hun logica en inzichten de werking bijkleuren. We sturen zelf ook groepen jongeren en/of volwassenen aan andere inzichten te verwerven in andere landen. Dit doen we door het organiseren (of laten organiseren onder supervisie) van uitwisselingstrajecten met international partners, zowel in groepsverband als individueel. Beide lijnen ervaren we als verrijkend.

Accenten

Vorbij de eigen logica > ontmoeten > samenwerken > in staat zijn >

Variaties

Europees Vrijwilligerswerk zowel gast- als zendorganisatie (EVS – JINT vzw)
Europese Mobilities en Job-shadowing zowel voor jongeren, gidsen als beroepskrachten
Europese Uitwisselingen in binnen- en buitenland (EXCHANGE - JINT vzw)
Europese Strategische Partnerschappen met kunsteducatieve organisaties (EPOS vzw)
Europese Trainingen (JINT vzw)

Ambities

Deze internationale poot van de werking willen we verder uitbouwen. We dromen luidop van internationale artclasses in Oostende waarbij "educatoren" uit diverse Europese landen een traject om de kunsten... en hoe die te ontdekken... aangeboden krijgen. Ook het uitsturen van jonge kunstenaars naar andere oorden om daar als "artist in residence" aan de slag te gaan begint stilaan vorm te krijgen. Zo bood onze IJslandse partner een groot pakhuis aan in het uiterste noorden van IJsland. Strategische partnerschappen met andere musea zijn nu al een belangrijke pijler in onze werking. Dit willen we zeker in de toekomst uitbreiden en Mu.ZEE daarin een prominente plaats geven.

mu-zee-um in cijfers en beelden

— DE ACHTERGRONDEN

We zijn een kunst educatieve draaischijf die de wisselwerking tussen de kunsten(aars) en publiek bevordert en stimuleert door de organisatie en creatie van educatieve en creatieve workshops en trajecten, vormingsmomenten op lokaal, regionaal en (inter)nationaal niveau. Kunst is voor ons hét middel bij uitstek om mensen aan te zetten tot initiatief, creativiteit en reflectie.

mu-zee-um werkt met, voor en door mensen. mu-zee-um is een ontmoetingsplaats waar iedereen met goesting en interesse voor creatie, kunst en cultuur elkaar kan treffen. Als kunsteducatieve draaischijf is iedereen met artistieke nieuwsgierigheid welkom. Aangezien de intensieve ontmoeting tussen kunstenaars en publiek zeer belangrijk is, zorgen we goed voor hen. Kunstenaars worden adequaat betaald voor hun prestaties en voor het publiek bouwen we lage drempels in zodat alle projecten maximaal toegankelijk zijn.

De organisatie is op een punt gekomen dat er een stevige structurele onderbouw, zowel op financieel/ zakelijk vlak als op het vlak van inhoud en communicatie is. We genereren subsidies van de Stad Oostende en middelen van Mu.ZEE. Tot enkele jaren geleden kregen we ook een structurele subsidie van de provincie West-Vlaanderen. Vanuit Europa krijgen we projectsubsidies. Echter zijn alle middelen net toereikend om de organisatie boven water te houden. Een stevige verankering in het regionaal landschap dringt zich op.

Op vlak van HRM zet mu-zee-um de juiste mensen op de juiste plaats. Er is een compact en jong maar professioneel team. Dit geldt niet enkel voor het professioneel kader, maar zeker ook voor de vele vrijwilligers waar de vzw dagelijks beroep op doet. Hen de juiste plek geven in de organisatie, is een uitdaging die we niet uit de weg willen gaan. De vrijwilligers, het personeel en vooral de deelnemers beschouwen we als ambassadeurs die de werking van mu-zee-um mee versterken in hun eigen netwerken, in Oostende en in de brede regio. Het zorgt meteen ook voor de voeling met de brede sociale mix aan mensen in de stad. Zo krijgen we ook voortdurende feedback over onze werking.

Samenwerking met andere actoren is al altijd één van de eerste doelstellingen van mu-zee-um geweest. Het zorgt niet enkel voor een breder draagvlak van de diverse projecten, het vergroot de knowhow en is een bundeling van personeel, kennis, publiek en middelen (zowel financieel, arbeidstechnisch en communicatief). We willen die lange traditie van samenwerking absoluut verderzetten en vermeerderen.

— DE AMBITIE

Om de artistieke actualiteit nog beter op te volgen, hebben we de ambitie educatief-artistieke kwaliteit aan te trekken. We willen immers via de verschillende projecten een forum zijn voor kunstenaars waarvoor kunsteducatief werk relevant is. Het is dan ook de taak van mu-zee-um om de intermediair te zijn tussen de context waarin we opereren en de ambities van de kunstenaar. We bieden de kunstenaar niet alleen een bedding, maar tevens onze expertise en begeleiding aan om in samenspraak met culturele actoren en/of subgroepen aan de slag te gaan en te creëren. Einddoel is een hoge kwaliteit van artistiek werk met zowel relevantie voor het bestaande aanbod als relevantie voor het niveau dat het bestaande aanbod overstijgt. mu-zee-um heeft de wind in de zeilen, maar kan niet verder groeien zonder uitbreiding van het kader en de werkmiddelen. Het toenemende succes van die werking, de stijgende vraag en de nood aan goed onderbouwde interactieve kunsteducatieve projecten, geven aan dat de ambitie gerechtvaardigd is en noodzakelijk om de dynamiek van de organisatie te bewaren.

— HET HUIDIGE TEAM

Ewout Vanhoecke	Coördinator mu-zee-um vzw Algemene coördinatie van de organisatie (artistiek & zakelijk leider) Algemeen Financieel beheer Vorbereiding en opvolgen Raden van Bestuur en Dagelijks Bestuur Coördineren van personeelsbeleid – PR en communicatie – programmatie LABO en GROEP Begeleiding vrijwilligers boekhouding en administratie – EU-vrijwilligers Uitdenken toekomstig beleid en nieuwe projecten	1 VTE
Eva Strobbe	Stafmedewerker mu-zee-um vzw Coördinatie Publiekswerking Research, ontwerp en uitwerken nieuwe projecten Coördineren en begeleiden stages Opleiden, begeleiden en opvolgen gidsen en kunstenaars Financieel Beheer uitgaven materialen Programmatie LABO en GROEP	0,8 VTE
Lies Coghe	Stafmedewerker mu-zee-um vzw Onthaal, telefoon, reservaties en bevestigingen LABO en GROEP Eerste aanspreekpunt in de organisatie Contact en opvolgen gidsen (praktisch) PR, communicatie, website, nieuwsbrieven, UIT-pas en “social media” Algemene administratie	1 VTE

____ HET PUBLIEK

Totaal aan DEELNEMERS in 2016	30.267
SchoolGROEPen	15.189
Individuele LABO	8.174
Filmfestival scholen	6.620
Kleine evenementen	284

MAANDELIJKSE SPREIDING

Januari	1.132
Februari	2.056
Maart	2.394
April	2.913
Mei	2.197
Juni	1.110
Juli	2.130
Augustus	2.100
September	8.108
Oktober	2.594
November	2.680
December	853

____ DE ORGANISATIE**Het team**

Het team bestaat uit 3 vaste medewerkers met in totaal 2,8 VTE. Een complementair team met een ongeziene 'drive' en enthousiasme!

De vrijwilligers

mu-zee-um vzw heeft het geluk beroep te kunnen doen op vrijwilligers met diverse invalshoeken.

Eenzijds hebben we dagelijks 2 voltijdse Europese vrijwilligers die telkens voor 12 maanden meedraaien in de organisatie. Op dit moment is er een Fins en een Servisch meisje werkzaam in mu-zee-um. Hun verblijf, zakgeld, vervoer, omkadering en taallessen worden volledig bekostigd met Europese subsidies.

De boekhouding en de financiële administratie wordt door 2 vrijwilligers gedragen op een regelmatige basis van 4 halve dagdelen per week.

De rondleidingen en ateliers worden verzorgd door een vaste groep vrijwilligers van 15 mensen. Zij worden enthousiast ondersteund door het hoofd van onze publiekswerking.

Jaarlijks kan mu-zee-um vzw beroep doen op stagiaires uit het Sociaal Cultureel Werk en uit de lerarenopleiding.

Voor specifieke projecten worden groepen gevormd met vrijwilligers om die projecten VORM te geven vanuit verschillende invalshoeken. Zo zijn we nu druk in de weer met ons TANDEM-project (samenwerking met 7 andere musea uit Portugal, Spanje, Italië, Duitsland, Estland en Noorwegen) Samen met de partners ontdekken we nieuwe methodes bij een museumbezoek voor mensen met een beperking. 22 vrijwilligers zijn hierbij betrokken.

De kunstenaars

In ons 17 jarig bestaan namen honderden kunstenaars deel aan onze activiteiten. Telkens vanuit hun expertise 'vertaalden' ze de kunstige wereld in hun hoofd aan alle mu-zee-um-deelnemers, jong en oud. Van innige penseelstreken tot rondspattende fantasiemomenten... een opeenvolging van kunstproevertjes met grote smaak!

Dagelijks bestuur

In het dagelijks bestuur zetelen 2 personen: de coördinator en de voorzitter. Zij overleggen wekelijks. Op de agenda staan de dagelijkse werking, het inhoudelijke en zakelijke aspect van de lopende en geplande projecten.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van mu-zee-um bestaat uit 7 personen en komt om de 2 maanden samen. Op de Raad van Bestuur worden de projecten, de financiële situatie en meest recente stand van zaken toegelicht.

Ann Delye	Psycholoog	Voorzitter
Walter Hosten	Bedrijfsrevisor	Penningmeester
Lore Pyson	Pedagoge	Bestuurslid
Geert Lambert	Advocaat	Bestuurslid
Didier Finet	Hoofdinspecteur Onderwijs	Bestuurslid
Tomas Creyf	Onderwijzer	Bestuurslid
An Opdedrynck	Kaderlid De LIJN	Bestuurslid
Ewout Vanhoecke	Oprichter/coord mu-zee-um	Secretaris (gedelegeerd bestuurder)

Onderweg

mu-zee-um vzw timmerde 17 jaar aan de weg, in Oostende, West-Vlaanderen en Europa. We ontwikkelden tal van projecten voor een divers publiek. Hieronder volgt een kleine bloemlezing van wat deden. We lichten ook telkens een nieuw project uit die we graag zouden willen realiseren in de volgende beleidsperiode.

— GROEP*TERUGBLIK*

In ons 17 jarig bestaan realiseerden we heel wat vernieuwende projecten voor groepen.

Een kleine greep uit dit unieke aanbod =

BeZOEKboek: Dit boek wandelt tijdens het museumbezoek met je mee. Het vertelt je tien leuke verhalen over kunst. Na elk verhaal kan je aan de slag met een DOE DING uit de doe-enveloppe.

PDA-tochten voor de tijdelijke expo's in de Venetiaanse Gaanderijen. Een virtuele gids begeleidt de jonge bezoeker doorheen de expo met tal van opdrachten. Zo werkten we samen met Wim Opbrouck, Tom Van Dijck, Warre Borgmans, Vic Dewachter, An Miller, Lucas Vanden Eynde, ...

Tijdelijke expo's en vast aanbod in het voormalige Museum voor Schone Kunsten en Mu.ZEE

NIEUW

KRIJTLIJNEN geeft mensen met een visuele en auditieve beperking de touwtjes terug in handen om de collectie te ontdekken. In nauw overleg met mensen uit het werkveld worden nieuwe methodes ontwikkeld om mensen met een visuele of auditieve beperking Mu.ZEE of een museum te bezoeken.

KRIJTLIJNEN is een gefaseerd traject

Na raadplegen van praktijkvoorbeelden en samen met ervaringsdeskundigen gaan we op zoek naar vernieuwing binnen het aanbod in musea voor mensen met een auditieve en visuele beperking.

Nieuwe en/of bestaande methodieken worden uitgewerkt en uitgetest samen met de doelgroep.

De nieuwe methodes worden aangereikt aan de doelgroepen in Mu.ZEE en worden voorgesteld aan andere geïnteresseerde musea

LABO*TERUGBLIK*

LABO is ondertussen een vaste waarde in het Oostends Cultuurlandschap. Honderden kunstenaars overspoelden de voorbije 17 jaar de LABO-ateliers met bijzondere en prikkelende kunstactiviteiten.

Een kleine bloemlezing:

LABO op woensdag waar kinderen tussen 4 en 15 jaar proeven van technieken en samen met een kunstenaar op zoek gaan naar fantastische creaties.

LABO JONGEREN is het paradepaardje van de organisatie. Jongeren tussen 15 en 30 jaar komen samen op vrijdagavond en genieten van kunstbeleving op een laagdrempelige manier met zowel jonge, beloftevolle kunstenaars als vast waarden in de kunstwereld. Zo ontvingen we in het verleden al klinkende namen als Roger Raveel, Luc Tuymans, The Van Jets, Arne Quinze, Delphine Boel, Nick Ervinck, Yves Velter, Kaat Tilley, Frank&Robbert, Tinka Pittoors, Jan Fabre, Koen Van Mechelen, ...

LABO DE LUX, LABO voor mensen met een beperking. Boeiende kunstenaars in dialoog met deze doelgroep = telkens creatief vuurwerk!

LABO MINI: ook de allerkleinsten tussen 0 en 2,5 jaar zijn sinds vorig jaar welkom om de LABO's! Samen met hun (groot)ouders kruipen en trippelen ze doorheen Mu.ZEE en spatten vervolgens de verf volop in het rond in het mini-atelier!

LABO TOTAAL zien we als een drempel-laag maar inhoudelijk hoog traject om mensen tot de kunsten te brengen. Zie het voor u, een zondagvoormiddag in Mu.ZEE ... 10 gezinnen hebben hun plaatsje gereserveerd om de collectie te ontdekken. Hun gastheer van dienst is een acteur uit de kunstenwereld. Zijn opdracht? De liefde voor de kunsten en de collectie over te laten fonkelen bij een niet evident publiek. Onze doelstelling? Kunsten laten verbinden, doen kijken en doen.

LABO TOTAAL is een gefaseerd traject waarin theater en beweging als middel wordt ingezet om een collectie te ontdekken

Acteurs en kunstenaars worden opgeleid en geregisseerd tot volwaardige LABO TOTAAL actoren.

Het publiek krijgt de kans om in familiaal verband in te tekenen op de theatrale museumtocht vol belevingsmomenten.

Na lancering van LABO TOTAAL kunnen ook andere musea intekenen op het concept

OP MAAT*TERUGBLIK*

Werken OP MAAT is voor mu-zee-um telkens een zeer boeiende uitdaging! Programma's ontwerpen voor een specifieke doelgroep of een welbepaalde organisatie zorgt er voor dat we blijven zoeken naar de nieuwste trends en houdt onze creatieve geest op scherp! Zo konden we in het verleden trajecten opzetten voor Mu.ZEE, het Filmfestival Oostende, Theater aan ZEE, CC De Grote Post, Vrijstaat O, Kunstacademie aan ZEE, De Wegwijzer, Toerisme Oostende, Canon Cultuurcel, ...

NIEUW

MUSEUM DE LUX omschrijven we het liefst als het digitaal antwoord van mensen met een mentale beperking op een museumbezoek. We dromen luidop van virtuele wonderkamers die de artistieke beleving van deze specifieke bezoekers tijdens en na een museumbezoek prikkelen en een plek geven. In eerste instantie voor zichzelf, maar meteen ook als teaser voor anderen, met of zonder beperking.

MUSEUM DE LUX is een gefaseerd traject

initieel onderzoeken we samen met mensen met een mentale beperking hoe we de digitale kloof kunnen overbruggen bij zichzelf en in een later stadium leeftijdsgenoten aan te zetten om hetzelfde te doen. In een tweede fase gaan we samen met de doelgroep na hoe we de beleving een duurzaam karakter kunnen geven via een digitale drager.

tot slot en uitgerold in de tijd willen we de app aanbieden aan musea en expo's op lokaal en bovenlokaal niveau.

MUSEUM DE LUX valt perfect samen met de logica die we binnen de werking van mu-zee-um van meet af aan hanteren. Kunst zit niet in hokjes, wij ook niet. Daarom ook dat we vanuit onze dagdagelijkse praktijk een expertise kunnen voorleggen op het gebied van inclusie en empowerment van doelgroepen.

Dit project moet ons, versneld en beter omkaderd, in staat stellen onze ervaringen te vertalen in tools om een breder en dus ook bovenlokaal publiek uit te nodigen tot participatie aan de kunsten.

mu-zee-um in Mu.ZEE binnen ‘pakweg’ twee jaar – een staalkaart van het publiek

< golven > brengt tien klasgroepen en hun (groot)ouders samen rondom een kunstenaar en/of zijn werk die te gast zijn. We introduceren op onze manier, we zien ze als interactieve toeleidingen, voor museumbezoek achteraf.

< Masterclasses > artiesten vertellen, gaan aan de slag met diverse klassen uit het secundair onderwijs en nodigen uit in Mu.ZEE. Exclusieve ontmoetingen met als “fil rouge” introduceren en verdiepen (reflecteren over) de collectie.

< met oma & opa in de stoel > & **< de benen onder tafel >** zijn een vaste waarde. Een warm welkom, een bijzondere voorstelling, erna samen aan de slag om af te sluiten met een hap en sap. Verwondering voor een klein publiek met grote aanhang. Smaakmakers met oog naar meer.

< een causerie met > een “artist in residence” nodigt gelijk en/of verschillend gestemde uit voor een ochtendlijke babbel, het publiek praat uiteraard mee!

< in de marge > brengt mensen met een beperking op de plek waar ze volop kunnen genieten van en antwoord geven op de kunsten!

< nieuw tij > daagt jonge kunstenaars en hun publiek uit om repliek te geven op cultureel erfgoed tegen het decor van de klimaatsverandering. Welke afdrukken gaan mee, welke indrukken laten ze achter? Een uniek (inter)nationaal kunsteducatief festival bij ons aan zeel!

< Mu.ZEE & zn > de kleine pop-up-app van Mu.ZEE duikt geregeld op in het (straat)beeld, (mentale) lijnen trekken in het stedelijk weefsel door kleine artistieke interventies.

Ondertussen is er de band met de buurt, zijn er de interactieve rondleidingen voor scholen en families, groeien de formele en informele contacten met de collega's publiekswerk, liggen (inter)nationale samenwerkingsverbanden klaar

Kortom, er is werk maar vooral volk!

Win-win, muzische vorming op school, diversiteit, publieksverbreding met kansengroepen, intensieve trajecten en exclusieve ontmoetingen met kunstenaars,

Mu.ZEE als vaste stek voor inventief publiekswerk!

De blauwdruk zoals omschreven heeft één gemeenschappelijke noemer, het vertrekt en eindigt met het verbinden van de kunsten en een breed publiek door het organiseren, initiëren en consolideren van bijzonder tweerichtingsverkeer tussen 'beiden'.

We werken vraaggericht maar voeren ook een proactief beleid. We hebben een aantal formules die werken maar zijn vooral bereid om vernieuwende trajecten uit te rollen. Onze geschiedenis bewijst dat we innovatief werken, een breed publiek aanspreken en nauwe contacten hebben met een breed netwerk aan kunstenaars, vrijwilligers en uiteraard veel deelnemers.

We hebben goesting om Oostende in het algemeen, Mu.ZEE in het bijzonder verder uit te lichten als kunst-educatieve baken aan de Noordzee. mu-zee-um is Mu.ZEE en omgekeerd. We werken enerzijds samen om een zo breed en divers mogelijk publiek toegang te laten vinden, connectie te laten maken met het programma. Anderzijds bieden we kunstenaars de kans, faciliteren we hen, om op een andere manier met een publiek om te gaan, te creëren ook. Deze manier van werken maakt integraal deel uit van ons programma en biedt kansen voor een (inter)nationaal kunstenfestival aan zee.

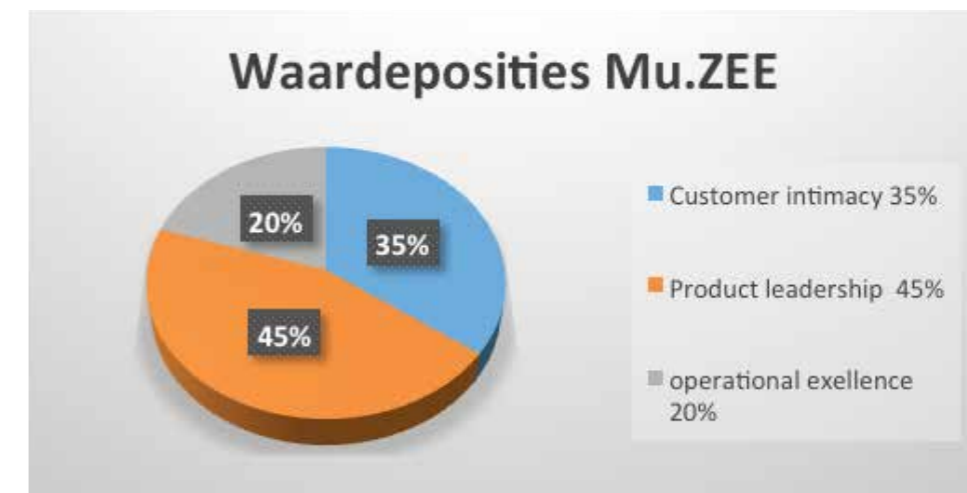

5 – Communicatieplan 2019-2023

Waardepositie van Mu.ZEE

Waar is Mu.ZEE goed in? Wat biedt Mu.ZEE exclusief aan? Dit is de waardepositie van Mu.ZEE). Vanuit het principe van 'waardeposities' (value disciplines) zal een organisatie altijd uitblinken in hetgeen zij goed is. Deze waardepositie wordt bepaald door de mening van externe partijen, zoals klanten en leveranciers van een organisatie. De waardepositie wordt niet alleen bepaald door de prijs, maar ook door andere factoren, zoals de moeite die men moet doen om het product/dienst aan te schaffen: product leadership, customer intimacy (band met het publiek) en operational excellence (betrouwbaarheid stimuleren en vergroten)

Waar is Mu.ZEE goed in? Wat biedt Mu.ZEE exclusief aan?
 Wat zijn de waardeposities van Mu.ZEE?

Voor Mu.ZEE staat *product Leadership* (het inhoudelijke programma) op de eerste plaats, gevolgd door *customer intimacy* (publiek). De *operational excellence* komt op de derde plaats.

- **Product leadership – Mu.ZEE staat voor:**
 - Collectie Belgische kunst: moderne en hedendaagse kunst.
 - Grote Belgische namen in wisselende collectiepresentaties: Luc Tuymans, Jean Brusselmans, Roger Raveel, Georges Vantongerloo, Raoul De Keyser, Panamerenko, Constant Permeke, Eric van Hove, Michael Van den Abeele, Lili Dujourie, Anne-Mie Van Kerckhoven, Sammy Baloji, Jos de Gruyter & Harald Thys, Lucy McKenzie, Anouk Declercq, Marcel Broodthaers, Otobong Nkanga, Jan Vercruyssen, Valerie Mannaerts...
 - Aanbieden van een tentoonstellingsplatform aan jonge, opkomende Belgische kunstenaars (via Comitee Mu.ZEE – Enter-tentoonstellingen)
 - Ensor en Spilliaert museumvleugel
 - Een gevarieerd tentoonstellingsprogramma met nationale en internationale uitstraling vanuit transhistorische en transculturele uitgangspunten.
 - Kunst aan zee - cultuur met grote C in een recreatieve omgeving
- **Customer intimacy - maatwerk voor de bezoekers – vertrouwensband**
 - opbouw dynamisch publieks- en jongerenprogramma
 - service:
 - aanwezigheid digitaal platform
 - ticketreservering
 - museumshop: voordelen verbonden aan een lidkaart
- **Operational excellence (stimuleren betrouwbaarheid en vergroten)**
 - goede prijs-kwaliteitsverhouding
 - vaste prijzen
 - prijzenbeleid gekoppeld aan doelgroepenbeleid
 - special tickets (cadeautickets, combi-tickets)
 - museumshop: gevarieerd aanbod met klemtoon op eigen productie (zie ook customer intimacy)

Doelgroepen

Interne doelgroepen of stakeholders

- de kerndoelgroep
- de relaties
- de sponsors

DE KERNDGROEP Deze groep, die organisatorisch en financieel het dichtst bij Mu.ZEE staat, bestaat uit de Vlaamse Gemeenschap en stad Oostende (vzw-structuur).

DE RELATIES (INTERNE EN EXTERNE STAKEHOLDERS)

Al wie een belangrijke rol kan spelen in het bekendmaken van tijdelijke tentoonstellingen/collectiepresentaties en/of die op één of andere manier betrokken is / kan zijn.

— Interne stakeholders

Dit zijn de mensen die intern betrokken zijn

- Directie en stafleden
- Personeel Mu.ZEE
- Gastcuratoren
- Vrijwilligers
- Stagiairs

— Externe stakeholders

- Personeel Vlaamse Gemeenschap en Stad Oostende
- vzw mu-zee-um
- Groep Mu.ZEE-gidsen
- Vrienden Mu.ZEE Oostende vzw
- Comitee Mu.ZEE
- Socio-culturele verenigingen
- Gidsenverenigingen
- Horeca- en hotelsector
- Middenstand Oostende en omgeving
- Leveranciers van Mu.ZEE
- Kunstgalerijen, boekhandels uit Oostende

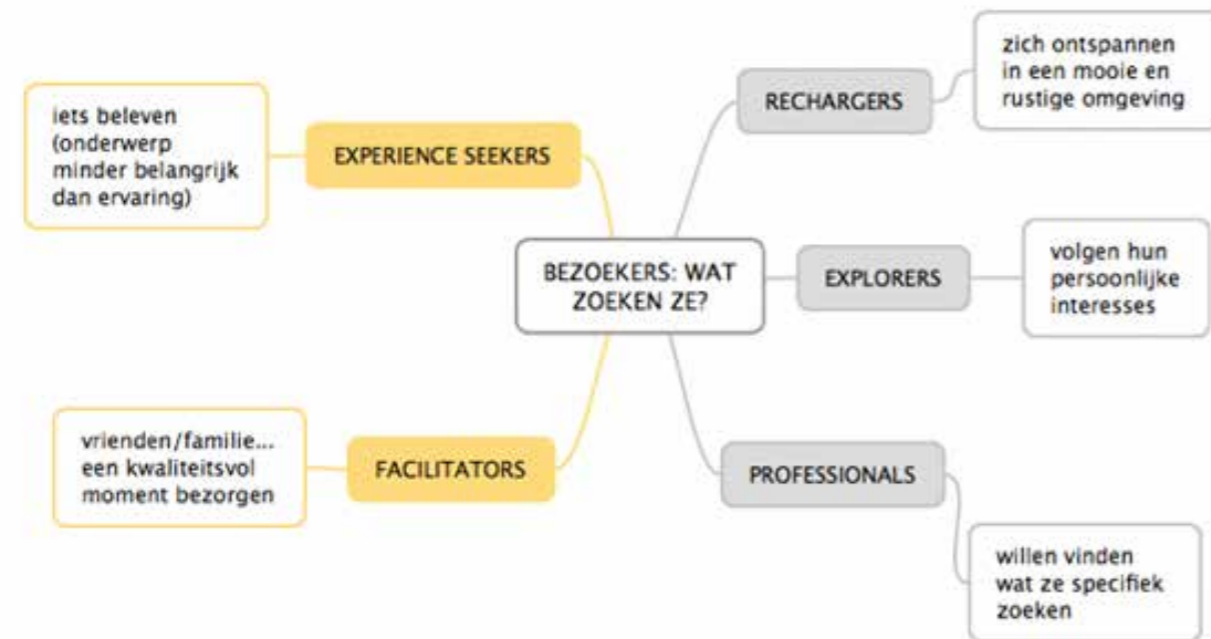
PARTNERS & SPONSORS

Voor de nieuwe beleidsperiode gaat Mu.ZEE intensief op zoek naar partners en sponsors. Sponsoring kan gelinkt worden aan diverse categorieën: Infrastructuur (museumshop, museumruimtes, museumcafé...), tentoonstellingen, collectiepresentaties, educatieve projecten, evenementen. Naar aanleiding van de modernisme tentoonstellingen in 2020 en 2022 worden extra inspanningen geleverd om sponsors aan Mu.ZEE te binden.

EXTERNE DOELGROEPEN

Er zijn verschillende manieren om doelgroepen te selecteren. Bij het segmenteren van de doelgroepen voor Mu.ZEE en het Permekemuseum te Jabbeke stappen we af van de traditionele opsplitsing en baseert Mu.ZEE zich niet alleen meer op socio-demografische kenmerken, maar ook op levensfasen en lifestyle-kenmerken (mindset). Hier kiest Mu.ZEE voor het model van John H. Falk beschreven in Identity and the Museum Visitor Experience. Dit sluit goed aan bij het veranderde maatschappijbeeld. Op basis van zijn jarenlang onderzoek onderscheidt Falk vijf bezoekerstypes namelijk "experience seekers, facilitators, rechargers, explorers en professionals".

Doelgroepen volgens life-style kenmerken (en levensfasen)

1 — Experience Seekers en Facilitators als grootste doelgroep

Experience Seekers en de Facilitators of 'voorschrijvers' vormen voor Mu.ZEE de grootste doelgroepen.

- a) *De Experience Seekers*
verwachten een belevingsvolle ervaring. Het gaat om gezinnen met kinderen, grootouders met kinderen, families en vrienden die in hun vrije tijd samen iets willen ontdekken en beleven.
- b) *De Facilitators of voorschrijvers*
Deze groep is op zoek naar interessante en attractieve bestemmingen voor de uitstappen die ze organiseren. Het gaat hier zowel om leraren die jaarlijks schooluitstappen plannen, als om reisleiders, organisaties als particulieren die aan een groep mensen een kwaliteitsvolle dag of namiddag willen bezorgen. Voor hen is het belangrijk dat ze op voorhand goed kunnen inschatten wat het bezoek zal inhouden. Ze willen namelijk het verblijf van de 'eindbezoeker' zo goed mogelijk faciliteren en hun verwachtingen invullen: van schoolgroepen tot mediores en senioren. Het kan ook gaan om (eind)bezoekers voor wie hun verblijf een eerste kennismaking is met de bestemming of juist niet. De communicatie werkt voor deze doelgroep nauw samen met de publiekswerking.

De steeds groeiende trend van sharing economy zorgt ervoor dat ook de digitale influencers meer en meer als voorschrijvers worden beschouwd, namelijk bloggers en vloggers, social influencers enz... Mu.ZEE heeft de afgelopen jaren een pool bloggers aangelegd. Het samenwerken met bloggers wordt mee ondersteund door Toerisme Oostende. In deze context kan gesteld worden dat ook de *Millennials* een belangrijke doelgroep vormen.

De *Millennials* willen bewust zelf keuzes maken en delen hun ervaringen via social media: ze spreken de taal van het internet, social media enz... Via hun digitale netwerk beïnvloeden ze andere consumenten. Met hedendaagse technieken en interactieve media in Mu.ZEE spelen we in op de behoeften en het prikkelen van deze doelgroep.

2 — Rechargers, Explorers en Professionals

In aantal is dit de kleinste groep, maar niettemin een zeer interessant publiek.

- a) *Rechargers*
Het motief van de rechargers is even weg zijn uit de dagelijkse drukte en tegelijk nieuwe ervaringen opdoen. Het is de bezoeker die de eigen 'batterijen' wil opladen. Vrije tijd betekent voor de rechargers geen 'vlucht' maar veeleer ontdekken. Ook de onderdompeling in de lokale cultuur weet dit type bezoeker te waarderen.

b) *Professionals*

De professionele bezoeker is sterk geïnteresseerd in erfgoed en (kunst)geschiedenis. Deze meerwaardezoeker zoekt cultuurbeleving, wil kennis vergaren in functie van zelfontwikkeling, wil extra betekenis geven aan zijn bezoek. Dit type bezoeker heeft immers culturele bagage, maakt vaak trips en verwacht bijgevolg een bezoek van een hoger cultureel niveau.

c) *Explorers*

Dit bezoekerstype wil nieuwigheden ontdekken. Ze zijn nieuwsgierig naar cultuur, willen iets bijleren en inhoudelijk verrijkt worden. Ze dragen authenticiteit, openheid en ervaringen hoog in het vaandel.

CONCLUSIE

We leven in een snel veranderende omgeving, waarbij het aspect van ‘free choice’ voor elk type bezoeker, steeds belangrijker wordt. We zien in de toekomst belangrijke koerswijzigingen van massaproductie naar creatie op maat. De Mu.ZEE bezoeker heeft de behoefte om zelf keuzes te kunnen maken in functie van de eigen persoonlijke ontwikkeling en interesses. Mu.ZEE, de vaste collectie-presentaties en de tijdelijke tentoonstellingen bieden een oplossing voor deze gediversifieerde vraag. In het schema met de customer journey hieronder wordt een voorbeeld gegeven van de manier waarop Mu.ZEE middelen inzet om in te spelen op de behoefte van specifieke doelgroepen.

Algemene customer journey – nationaal, een voorbeeld

Doelgroep	Awareness	Consideration	Purchase	Upselling	Tijdens	Post
<i>Facilitators</i>	Mu.ZEE: mailing en website	Prints in vakliteratuur Reviews + blogs Opvolgmails	Face to face Direct mail	Publieksbrochure Merchandising	//	Feedback Korting herhaalbezoek
<i>Professionals</i>	Blogtrips Vakliteratuur TVL en TO Samenwerkingsakkoorden	Website Reviews Advertenties in vakliteratuur	Hotel websites Verkoopsmailing B-dagtrip Mu.ZEE website Direct mail	Infomail en gids Gepersonaliseerde welkom	Deelbare content creëren TripAdvisor	Korting herhaalbezoek Perspakket om alle nieuwigheden te communiceren
<i>Rechargers</i>	Website Flyer in hotel PR – online Visibiliteit in de stad	Reviews Website	Website hotels info@muzee.be	Promofolder	//	Review stimuleren Korting herhaalbezoek – nood om opnieuw tot rust te komen?
<i>Experience seekers</i>	Word of mouth Influencers PR Brochures trade Website + mailing Review-mailings	Print in vakliteratuur Opvolgmaail Website Review Immo-sites voor app.	OTA's (online travel agencies) Tour operators Pakket-arrangement Website Direct mail	Publieksbrochure en promofolder Gepersonaliseerde welkom	Deelbare content creëren Ads TripAdvisor Wedstrijd ter plaatse Niet te missen in Mu.ZEE (en Oostende)	Fotoverslag uit app ontvangen Review stimuleren Korting herhaalbezoek
<i>Explorers</i>	Blogtrips PR – online Eventmatig Flyer in hotel Visibiliteit in de stad	Review-sites Pakketten + hotels Word of mouth Ads Info-gids	info@muzee.be OTA's B-dagtrip Websites	Postkaart Activiteit stimuleren (creatieve activiteit, zoektocht)	Deelbare content creëren Ads TripAdvisor Wedstrijd ter plaatse	Review stimuleren Events communiceren
<i>Millenial</i>	Blogtrips Word of mouth Review Mailings Website + mailings, events	Prijsvergelijkers Website Word of mouth Mailing Air B&B Reviews	Hotel: websites OTA's Website Verkoopsmailing B-dagtrip	Gepersonaliseerde welkom Postkaart Infomail + bezoekersgids App	Deelbare content Ads: TripAdvisor Wedstrijd ter plekke	Fotoverslag op app Review stimuleren Events communicatie

Doelgroepen volgens socio-demografische kenmerken

1 — De meerwaardebezoeker

Hogere sociale klasse, hoog bestedingspatroon, individueel reizend, koppels zonder kinderen, statuszoekers, veertigers en actieve medioren. Zowel binnen- als buitenlandse bezoekers

2 — De cultuur geïnteresseerde-recreatieve toerist

Type 1: Actieve genietters en stijlvolle ‘believers’, dit profiel vertegenwoordigt niet één leeftijdscategorie maar komt toch overwegend voor bij de oudere doelgroepen. Het aandeel buitenlandse bezoekers dat in groepsverband reist, ligt bij deze consumentengroep het hoogst, verder ook binnenlandse bezoekers.

Type 2: families met kinderen, éénoudergezin, nieuw samengestelde gezinnen of grootouders met kleinkinderen. Gezelschappen met kinderen vormen een belangrijk aandeel in Oostende en aan de kust in het algemeen, volgende cijfers voor de kust staven dit: België: 42 %, Nederland: 44 %, Duitsland: 37 %, Frankrijk: 44 %. Voor de Britse markt is er een kleiner aandeel dat reist met kinderen. ¹

3 — Bezoekers voor wie hun verblijf een eerste kennismaking is

Middenklasse tot hogere inkomensklassen. Vooral internationale bezoekers (zie ook geografische keuzes), de leeftijd is verschillend naargelang de nationaliteit:

- gemiddelde leeftijd van de Nederlandse en Duitse toerist is ongeveer 50 jaar, vaak in groepsverband
- gemiddelde leeftijd van de Franse toerist is ongeveer 45 jaar
- gemiddelde leeftijd van de Britse toerist is ongeveer 57 jaar, vaak in groepsverband ²

4 — De millennials

De millennial is tussen de 20 en 35 jaar. Bewust consumentengedrag, goed geïnformeerd publiek (eerste generatie opgegroeid met internet). Zowel binnen- als buitenlandse bezoekers.

¹ Trendrapport toerisme 2014.

² Trendrapport toerisme 2014.

5 — 50-plussers / de senior consument

Demografisch gezien stijgt het aantal 50-plussers spectaculair. Uit gegevens van het federaal planbureau blijkt dat 31 % van de bevolking in België tegen 2050 ouder zal zijn dan 60 jaar (vandaag is dat 24 %). In de Europese landen liggen de prognoses in dezelfde lijn. Het is de meest koopkrachtige consumentengroep en ze beschikken over veel vrije tijd. Het is dus een interessante doelgroep om op in te spelen. De aandacht van Mu.ZEE gaat er dan ook naar uit om met de behoeften van de 50-plusser rekening te houden. Deze nieuwe senioren weten wat ze willen, ze willen bewust persoonlijke keuzes maken. 50-plussers maken vaak trips, zowel individueel reizend als in groepsverband of familieverband (grootouders, kinderen en/of ouders).

Vanaf de leeftijd van 75 jaar begint zorg een groter aandachtspunt te worden. Om hier zo goed mogelijk aan tegemoet te komen moet Mu.ZEE hier rekening mee houden en met externen werken die beschikken over de nodige know-how. Op deze manier kan Mu.ZEE ook gebruik maken van hun communicatiekanalen.

6 — Tweede verblijvers

2017: 7.935 2e verblijven in Oostende

- 78% verhuurt niet, want wil de vrijheid hebben om te komen wanneer ze willen. Zijn dus snel te overtuigen om naar Oostende te komen, maar moeten wel vrije tijd hebben.
- gemiddeld 60 nachten per jaar - 78% geeft aan meer te willen komen

Profiel 2e verblijver:

74% Vlaanderen (21% Oost-Vlaanderen; 15% Vlaams Brabant; 14% Antwerpen); 19 % Wallonië ;

7% Buitenland

- 43% ouder dan 65 ; 76% zonder inwonende kinderen
- Reden aankoop woning: 68% ontsnappen ; 36% investering
- Keuze voor Oostende: 54% veel te doen buiten seizoen ; 49% aanbod shopping ; 42% stedelijke voorzieningen ³

Doelgroepen met specifieke kenmerken

1 Niet-Europese wortels

De samenstelling van onze maatschappij is zo drastisch veranderd de afgelopen jaren dat ook Mu.ZEE hier moet op inspelen. De kans dat de bezoeker geen West-Europese roots is realistisch.

Mu.ZEE moet samenwerkingen aangaan met diversiteitsorganisaties waaronder gouvernementele instellingen en ngo's om deze groep van bezoekers beter te begrijpen en hen op een passende manier een communicatie aan te bieden. Mu.ZEE wil ook het participeren bevorderen en wil deze nieuwe groep bezoekers betrekken bij communicatie-projecten: bv website – aanleveren van een aantrekkelijke content

³ Studie 2e verblijvers, Toerisme Oostende, 2017.

2 Mensen met beperking

Mensen met beperking, mentaal of fysiek, komen Mu.ZEE bezoeken. Vzw mu-zee-um en de afdeling publiekswerking speelt hier op in. De communicatie zoekt samenwerking met derden zoals Toegankelijk Vlaanderen, Licht en Liefde, Zicht op cultuur... zodat via hun kanalen doelgericht kan gecommuniceerd worden).

3 Families met kinderen / Jongeren / Scholen

Samenwerkingsakkoorden met media zoals Klasse, De Bond, Ca va magazine, Botsing, Ligeur des parents, Le Ligeur et Mon bébé, Brieven aan jonge ouders (Publicarto-groep), Plus Magazine (grootouders) maar ook met externe organisaties die zich speciaal op kinderen en jongeren richten zoals Amusée vous, Publique, schooldirecties... Mu.ZEE biedt nu reeds speciale programma's aan via mu-zee-um en de afdeling publiekswerking (zie andere bijlagen) en werkt mee aan verschillende evenementen georganiseerd door derden zoals kunstendag voor kinderen, Springtij, ... Op deze manier kan Mu.ZEE ook inspelen op de communicatiekanalen van de partners.

4 Mensen in kansarmoede

Samenwerking UitPAS, Fonds Vrijetijds participatie, Fonds Vakantieparticipatie, Centrum voor Basiseducatie : cultuurkans, dienst vreemdelingen..).

5 Lokale bevolking

Via de officiële informatiekanalen van Stad Oostende en Toerisme Oostende enerzijds en de buurtwerkingskanalen (WIB, Wijk in Beweging) anderzijds. De communicatie heeft hier extra aandacht voor de niet-Europese culturen in Oostende (samenwerking met o.a. FMDO en hun communicatiekanalen).

Doelmarkten

Nationaal: Vlaanderen, Brussel, Wallonië (+ Duitse gemeenschap)

Internationaal: Nederland, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië (en USA)

Promotiemiddelen

De promotiemiddelen worden gekozen in functie van de customer journey gelinkt aan een bepaalde doelgroep. Voor elke doelgroep is dit anders. De customer journey bestaat uit verschillende etappes: bewustwording (awareness), overwegen (consideration), beslissing (purchase), periode juist voor bezoek (Upselling) , tijdens bezoek en nazorg.

Aangezien Mu.ZEE inzet op zowel nationale als internationale communicatie gebeurde in het verleden alle communicatie in minstens vier talen. Dit wordt in de nieuwe beleidsperiode verder gezet en er wordt onderzocht welke talen extra kunnen aangeboden worden (afhankelijk en afgestemd op keuze tentoonstelling en thema's, activiteit, evenement, etc...). Er wordt hiervoor naar specifieke externe samenwerkingen gezocht.

Indirecte communicatiemiddelen - Earned Media

Perswerking en Public Relations

De perswerking van Mu.ZEE gebeurt sinds enkele jaren zowel nationaal als internationaal. In samenwerking met Toerisme Vlaanderen en gespecialiseerde internationale persbureaus bouwt Mu.ZEE verder aan een persstrategie voor binnen- en buitenland. Deze strategie is een mix van persberichten, persconferenties, persreizen en individuele benaderingen van journalisten.

Mu.ZEE wil ook verder blijven inzetten op de samenwerking met de internationale kunstinstellingen en collega-musea voor wat de internationale perswerking betreft (naar aanleiding van co-producties).

Reputatiemanagement

De hedendaagse toerist gaat niet zomaar af op kant-en-klare informatie, maar is op zoek naar referenties en tips van zogenaamde peers (dit zijn mensen uit een eigen doelgroep, mensen die een zelfde interesse tonen...). Mu.ZEE wil de bezoekers stimuleren om na hun bezoek feedback te geven, maar ook vooral op sites als Facebook en Tripadvisor. Mu.ZEE heeft de wens constant te monitoren en waar nodig zijn communicatie en aanbod aan te passen.

Deze strategie moet ervoor zorgen dat elke bezoeker een ambassadeur wordt en het is belangrijk om op zoveel mogelijk manieren de Mu.ZEE- bezoekers te leren kennen en ze te kunnen aanspreken tijdens en na hun bezoek aan het museum.

Professionele werking: Trade – de officiële reisector

Trade kan opgesplitst worden in binnen- en buitenlandse trade. Onder buitenlandse trade ressorteren touroperators, reisagenten, autocaristen, carriers en organisatoren van lezersreizen. Onder binnenlandse trade verstaan we incoming-agenten, incentives, de hotelsector en autocaristen.

Voor Mu.ZEE zijn volgende landen belangrijk: Nederland, Frankrijk, Duitsland, Nederland en Groot-Brittannië (+ USA). Mu.ZEE informeert deze sector via Toerisme Vlaanderen en e-mailings.

Binnenlandse trade

Mu.ZEE kan buigen op een goede samenwerking met Toerisme Oostende die kant-en-klare reispakketten uitwerkt voor de sector.

Joint promotions reisindustrie

Met het oog op het stimuleren van het verblijfstoerisme zijn touroperators en andere reisaanbieders interessante partners, zeker met betrekking tot het stimuleren van de internationale markten. Er worden dan ook samenwerkingen en zgn. 'joint promotions' aangegaan. Mu.ZEE zal hiervoor samenwerken met zowel Toerisme Oostende als Toerisme Vlaanderen

Directe communicatiemiddelen - Owned Media

Contentstrategie

Mu.ZEE hecht veel belang aan een juiste content: er wordt een content-strategie uitgebouwd rond de vaste collectie en de tijdelijke tentoonstellingen. Content op maat moet de Mu.ZEE-bezoeker prikkelen om Mu.ZEE te ontdekken. Mu.ZEE vertelt verhalen (zie missie). Juiste content vergt een tijdige en correcte input van de wetenschappelijke collega's.

Website

De website muzee.be wordt herdacht, richt zich tot een divers publiek en zal in verschillende talen te raadplegen zijn (minstens NL, FR, ENG, D). Mu.ZEE zoekt ook samenwerking met diversiteitsorganisaties voor de website-content.

Een speciaal aandachtspunt in het digitaal verhaal is AnySurfer. Digitale communicatie moet voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor personen met een beperking. Toegankelijkheid is onmisbaar voor vele bezoekers en nuttig voor iedereen. De digitale communicatie toegankelijk maken helpt niet alleen mensen met een fysieke beperking toegang te krijgen tot informatie en diensten. Ook heel wat mensen zonder handicap hebben er baat bij. Mu.ZEE heeft ook aandacht voor het toegankelijk maken van e-mails, digitale documenten, apps voor smartphones enz. . . Om dit alles correct uit te voeren zoekt Mu.ZEE samenwerking met Toegankelijk Vlaanderen, Zicht op Cultuur (ZOC), Blindenzorg Licht & Liefde vzw, . . . Samen met deze laatste zal gewerkt worden om het AnySurfer-label te halen.

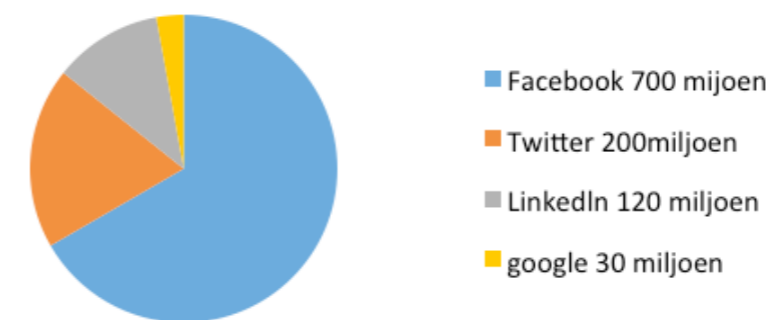
Stimuleren participatie. Er wordt een blogplatform voorzien. Het is de bedoeling dat zowel personeel (iedereen) als het publiek worden gestimuleerd en actief deelnemen aan dit platform.

Social Media

Mu.ZEE is vandaag al actief op social media kanalen (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube en Snapchat). De kanalen zal Mu.ZEE op basis van de content-strategie inzetten om diverse boodschappen bij de potentiële Mu.ZEE-bezoekers te krijgen.

Er wordt ruim ingezet op het maken van filmpjes (niet-professioneel): hiervoor gaat Mu.ZEE samenwerkingen aan met scholen (niet alleen communicatie-afdelingen), jongerenverenigingen, jeugdhuizen...

populaire digitale media

Publieksbrochures, affiches, vlaggen...

Om ook de iets meer traditionele bezoekers te bereiken zal Mu.ZEE ook in een tijdperk gekenmerkt door digitalisering drukwerk blijven maken. Dit kan al dan niet in samenwerking met mediapartners: dit moet Mu.ZEE helpen bij een doelgerichte distributie. De brochures worden in meerdere talen uitgegeven.

Paid Media*Social Media Advertising*

Door slimme advertenties op Facebook en Instagram zal de content van de website doelgericht geadverteerd worden naar het juiste publiek. Door de advertenties en content-planning goed op elkaar af te stemmen zal Mu.ZEE zijn doelpubliek op het juiste moment confronteren met de juiste advertenties.

Advertenties – print en online

Traditionele advertenties zullen aanvullend ingezet worden waar nodig. Mu.ZEE geeft de voorkeur aan een goede content-strategie, werken met influencers, een sterke PR en een goede journalistieke ondersteuning. Er kan ten gepaste tijde onderzocht worden om aanwezig te zijn in gespecialiseerde vakbladen. Sowieso zoekt Mu.ZEE naar een evenwichtige media-mix. Mediapartners zullen hier een belangrijke rol spelen: via deze samenwerkingen kan er heel wat free publicity gegenereerd worden. Ook andere, niet-media partners kunnen hier een belangrijke bijdrage leveren.

De mediapartners zullen zowel in het binnen- en buitenland gezocht worden. Voor buitenlandse partners zal Toerisme Vlaanderen haar expertise ter beschikking stellen en samenwerkingen voorstellen. Deze zijn meestal gelinkt aan tijdelijke tentoonstellingen.

In het binnenland is de keuze groot: Mu.ZEE zal in de volgende beleidsperiode intens inzetten op de Franstalige binnenlandse markt. Digitale mediapartners zullen ook hier worden meegenomen in het verhaal

Indicatoren

De resultaten van een al dan niet succesvolle communicatie en marketingstrategie kan op een vrij objectieve manier gemeten worden via:

- cijfers ticketverkoop
- continue bijhouden van persartikels (+ mediawaarde via knipselregie)
Sinds 2009 archiveert Mu.ZEE systematisch de verschenen persartikels, sinds 2017 wordt daar ook een mediawaarde aan verbonden. De archivering moet vanaf 2019 volledig digitaal gebeuren.
- reacties publiek via mail, blog, booking.com, Tripadvisor, etc...
- Statistieken bezoekprofiel, surfgedrag, herkomst/nationaliteit via Google analytics
- Aantal tijdelijke samenwerkingen (bv met Davidsfonds, Markant, VTB-VAB...)
- Bezoekcijfers
- Verkoop museumshop
- Resultaten call to call-acties
- Via publieksonderzoek

6 – Digitale strategie 2019-2023

Hoe is de digitale strategie ontstaan?

Mu.ZEE heeft zijn nieuwe missie en visie ontwikkeld vanuit een driedelige opzet: de drie p's van programma, publiek en personeel. Ook de digitale strategie vertrekt uit dezelfde opzet. Het museum ontwikkelt zijn werking aan de hand van de kernbegrippen diversiteit, participatie, duurzaamheid en digitalisering en vertaalt dit in de volledige museale werking met de drie p's van programma, publiek en personeel.

Het digitale beleid van Mu.ZEE

Mu.ZEE moet als vzw vanaf 1 januari 2018 een eigen IT-dienst uitbouwen en dit creëert heel veel mogelijkheden. Ze vertrekt als het ware van een tabula rasa! Zo kunnen een duurzaam digitaal systeem en een digitale strategie op langer termijn worden uitgebouwd, inspeland op de nieuwe evoluties, technieken, noden en wensen van Mu.ZEE. In het digitale museumbelied is er aandacht voor duurzaamheid, innovatie, differentiatie, alom aanwezig alle niveaus Mu.ZEE, toegankelijkheid, kennisdeling, efficiëntie, direct en gericht, economisch relevant...

Mu.ZEE digitale strategie 2019-2023

— Programma

De p van programma is collectiegericht en vertaalt zich in een denken over tentoonstellingen, het beheer en behoud van collecties, zowel in het fysieke als in het digitale museum, vanuit transhistorische en transculturele uitgangspunten. Het in en door contexten en periodes navigeren, nodigt uit tot het herschrijven van vroegere visies, tot uitwisseling en nieuwe kennisontwikkeling.

Objectief 1

Mu.ZEE wil de digitale collectie-data in samenwerking met college-musea en VKC aanvullen. De database is reeds intern ontsloten via Adlib en via de structurele samenwerking met Erfgoedinzicht. Het digitaal aanvullen is noodzakelijk om tot een grotere professionalisering te komen en efficiënter te kunnen werken. De registratie van data vormt de verantwoordelijkheid van de verschillende zuilen binnen Mu.ZEE: het koppelen van auteursrechten-overeenkomsten en persdocumentatie vormt een prioriteit voor de communicatie, publieksteksten voor de afdeling publiekswerking, kwalitatief controleren en aanvullen van de data van kunstwerken en het aanvullen van beeldmateriaal voor de afdeling behoud en beheer. Tijdens de beleidsperiode 2019-2023 hoopt Mu.ZEE 80% te hebben verwezenlijkt. Dit wil ze bereiken door:

- kwalitatief controleren en aanvullen bestaande data kunstwerken (bijvoorbeeld standplaats, verzekeringswaarde, inhoudelijke beschrijvingen)
- aanvullen van het nu nog als 'onbekende' digitaal aangeduide kunstwerken (koppeling oude inventarislijst met kunstwerken 'an sich')
- aanvullen beeldmateriaal in DAM
- aanvullen herkomst historiek werken
- aanvullen bruikleenverkeer
- aanvullen tijdelijke tentoonstellingen, zoals externe kunstwerken, bruikleengevers, transport, koeriers, verzekering)
- aanvullen met conditie-checks en koppeling met de digitale conditierapporten
- verdere koppeling van auteursrechten-overeenkomsten
- aanvullen persdocumentatie en publieksteksten

Objectief 2

Mu.ZEE wenst de bibliotheekcollectie intern te ontsluiten. Dit wil ze onder meer verwezenlijken dooreen onderzoek naar de haalbaarheid van het importeren van gegevens in de bibliotheekcollectie Vubis in Cultuurconnect of Adlib. Dit wordt verder onderzocht in samenwerking met VKC, PACKED en Erfgoedinzicht.

Objectief 3

Mu.ZEE wil inspelen op het belang van kennisdeling, zowel naar de bezoeker als de professioneel gebruiker toe. Dit wil ze doen door meer achtergrondgegevens, catalogusteksten, technische gegevens en andere gegevens met betrekking tot de tentoonstellingen en / of collectie te ontsluiten. Verschillende pistes worden onderzocht:

- collectie-data via datahub VKC op eigen website
- via thema-websites (VKC koepelwebsites zoals James Ensor, Abstract Modernisme)
- aparte link voor onderzoekers met meer ontsloten of toegankelijk gemaakte gegevens dan voor het algemene publiek

Kennis en informatie delen met je publiek kan via ontsluiting op de eigen publieke website of websites in samenwerking met andere erfgoedspelers. Mu.ZEE wil dit aanbieden zowel voor de online bezoekers als de fysieke bezoekers. De digitale museumervaring vervangt niet de fysieke museumervaring, maar wordt als een extra, mogelijke kennislaag aangeboden. De digitale museumervaring moet tegelijkertijd informatief en prikkelend zijn om de digitale bezoeker ook fysiek naar Mu.ZEE te brengen.

Deze digitale ontsluiting maakt het mogelijk om gelijk waar en wanneer op een snelle en efficiënte manier informatie te vinden. Hierdoor kunnen ook nieuwe doelgroepen worden aangesproken. Mu.ZEE hecht belang aan een methode van gelaagde kennis en informatiedeling, zoals ook beschreven in de operationele doelstellingen in het beleidsplan over publiekswerking en het publiekswerkingsplan 2019-2023.

- wat wil je met het publiek na afloop van een tentoonstelling of collectiepresentatie nog delen met je publiek? (een mogelijke 'tool' voorzien)
- digitale tentoonstelling : bv. technisch onderzoek – vooral digitaal maar wellicht ook fysiek aanwezig
- reflectie: fysieke studieruimte, onthaalruimte, discussieruimte

Objectief 4

Mu.ZEE wil museale processen verder digitaliseren. Dit doet ze om efficiënter en professioneler te werken, de ecologische voetafdruk te verminderen (minder papier, minder fysieke archieven), inkomsten te verhogen en tijdswinst te creëren bij het personeel.

- conditierapporten (momenteel in Articheck met Ipad, onderzoekstraject lopend met KMSKA)
- collectiebewegingen door middel van barcodes en scanners (reeds in gebruik)
- registratie artikelen museumshop door middel van barcodes en scanners
- klimaatcontrole

Objectief 5

Mu.ZEE wil de interne digitale mappenstructuur en beeldbank professionaliseren voor intern gebruik met het oog efficiënter te werken en tijdsinstaat te creëren. Dit wil ze doen door:

- Een archiefsysteem te implementeren: meer samen, meer coherent / ingebouwde beveiliging in samenwerking creëren (verlies gegevens voorkomen, alleen leesdocument-module, etc...) + mogelijkheid tot het realiseren van een digitaal archief. Mu.ZEE zal zich informeren over diverse systemen bij culturele partners, zoals Opera Vlaanderen die een grondig digitaliseringstraject achter de rug heeft .
- Creatie van een uniforme beeldbank. Samen brengen van bestaande beeldbanken (deze zit nu verspreid bij de diverse zuilen in Mu.ZEE): digitale afbeeldingen, persfoto's, zaalzichten, professionele foto's, eigen foto's.

Publiek

De samenleving is superdivers, het huidige museumpubliek is dat nog lang niet.

De publieksopdracht van het museum ligt in het duurzaam samenwerken met lokale, landelijke en internationale organisaties en de educatieve werking vanuit een participatief denken verder te ontwikkelen.

De p van publiek benadert de museumbezoeker als een gebruiker, als iemand die met eigen verhalen deel uitmaakt van de erfgoedgemeenschap, en hoe in samenspraak en op verschillende platforms materiële en immateriële getuigenissen kunnen worden getoond, besproken en beleefd.

Objectief 1

Mu.ZEE wil het museum voor iedereen toegankelijk maken door het 'neerhalen' van de museummuren:

iedereen, waar ter wereld heeft een 'digitale' toegang tot Mu.ZEE: efficiënt, direct en doelgericht.

In deze context wordt de website -voor velen een eerste bron van informatie- volledig herdacht. De website biedt een zeer gedifferentieerde, en met name op inhoud, gelaagde service .aan. De website voldoet aan verschillende eisen:

- informatief - promoten van tentoonstellingen, events, lezingen, workshops...
- toegang verschaffen tot wetenschappelijke informatie
- de betrokkenheid/ participatie vanuit een diaspora-denken stimuleren
- inspelen op de grondige wijziging in bezoekgedrag en profielen -jongeren, groepen, senioren, influencers, facilitators etc...
- nieuwe doelgroepen kunnen aantrekken
- inkomsten genereren -tickets, webshop
- betere toegang verlenen tot professionele analyse van gegevens

Dit wil Mu.ZEE bereiken door

- Een gericht content-management: Mu.ZEE vertelt verhalen, maar brengt ook getuigenissen. Content maken in functie van je de doelgroepen
- Koppeling maken aan de centrale collectiedatabank en de bibliotheekcollectie
- Toegankelijkheid vergroten door het museumaanbod in verschillende talen aan te. Mu.ZEE wil hiervoor samenwerken met niet-Europese bevolkingsgroepen bieden in functie van een superdiverse samenleving. Mu.ZEE heeft reeds binnen haar werkcirkel collega's met Pakistaanse en Soedanese roots. Zij kunnen mee de lokale contacten ondersteunen.
- Verhogen efficiëntie digitale boek- en merchandising van de museumshop.
- Activeren van Mu.ZEE blog: stimuleren van participatie zowel publiek als personeel – beleid uitschrijven met richtlijnen
- Opzetten van 'communities'
- Activeren RSS feeds – RSS feed reader
- Verschillende soorten nieuwsbrieven afgestemd op de doelgroepen
- Website en social media nog meer koppelen: aandacht voor productie filmpjes: 'beelden zeggen (in korte tijd) meer dan woorden'. Mogelijkheden onderzoeken om met ArtTube samen te werken. Struikelblok voor Mu.ZEE is de hoge kostprijs die aan de productie van filmpjes is verbonden. Mu.ZEE gaat daarom op zoek naar alternatieven.

Objectief 2

Mu.ZEE wil een open en toegankelijk huis zijn: dit wil ze bereiken door een uitgebreide publieksservice te faciliteren.

- Creatie van een reserveringssysteem en informatieplatform die de volgende deelaspecten zou mogelijk maken:
- Groepsbezoeken reserveren (extern): Digitale aanvraag rondleiding.
Procedure: Klant -> Mu.ZEE <-> Gids
- Reserveringssysteem koppelen aan de interne museumagenda (aanvink-systeem wat moet gedeeld worden)
- Gidsen reserveren (intern)
- Aanbieden van een infoplatform voor alle gidsen: info tentoonstellingen, delen publieksbrochure, ... (extern)
- Aanbieden van een infoplatform voor diverse doelgroepen: bijvoorbeeld de groepsverantwoordelijken, scholen (in samenwerking met mu-zee-um), etc... . Mensen in armoede, jongeren, families met kinderen ter voorbereiding van een bezoek Voor Mu.ZEE blijft het menselijke contact belangrijk zowel naar gidsen als de bezoekers toe. Ze zet daarom 100 % in op ambassadeurs (vrijwilligers) en suppoosten/ erkende erfgoedbewakers. Zij vormen het eerste aanspreekpunt voor de bezoeker in Mu.ZEE.

Objectief 3

Mu.ZEE wil een open en toegankelijk huis zijn door een continue publieksservice aan te bieden, los van tijd en plaats.

- Verdere ontwikkeling digitaal ticketingsysteem. Mu.ZEE werkt reeds met een digitaal ticketingsysteem SRO (ESB/TSB), maar in beperkt mate.
 - integratie ticketingtool op website
 - linken en creatie van digitale automaat aan Mu.ZEE (zie bv Musee Quai Branly – bevindt zich in de tuin van het museum): Dit maakt het mogelijk ter plaatste tickets kopen en rijen te vermijden aan de fysieke kassa
 - ophalen gereserveerde tickets
 - reserveren voor een latere datum
 De fysieke kassa blijft bestaan.
- Ontwikkelen van een chattool op de website waar de bezoeker terecht kan met vragen. Mu.ZEE maakt zich sterk om de bezoeker binnen de 24 uur een antwoord te geven

Objectief 4

Mu.ZEE wil voor haar publiek nieuwe methodes en inzichten faciliteren op het gebied van kennisdeling en kennisuitwisseling. Dit wil ze bereiken via

- Het aanbieden van educatieve tools: onderzoek naar de mogelijkheden van de ontwikkeling en beheer van een digitaal discussieplatform

Objectief 5

Mu.ZEE wil zich regelmatig bevragen en evalueren om zich continue te verbeteren en beter in te spelen op vraag en aanbod. Is de gevoerde communicatie efficiënt? Slaat het publieksprogramma aan? Hoe percipieert het publiek de tentoonstellingen en de collectie? Hoe is het onthaal in Mu.ZEE? Het aanbod in de museumshop? Dit doet ze via:

- Ontwikkelen tool voor digitaal marktonderzoek. Mu.ZEE wilt dit op frequente basis organiseren: mix van fysieke en digitale bevraging. Een digitaal marktonderzoek maakt het mogelijk dat de bezoeker waar en wanneer hij wil, kan deelnemen. Hiermee geeft Mu.ZEE een gezicht aan "Mu.ZEE die dag en nacht een open huis is, gastvrij en bereikbaar". Belangrijk: de bevrager moet geprikkeld worden om de vragenlijsten effectief in te vullen. Dit kan door bijvoorbeeld een prijs aan zijn/haar deelname te koppelen.

Objectief 6

Mu.ZEE wil op een efficiënte manier adressen beheren om tot een betere en vooral meer doelgroepgerichte communicatie te komen. Dit doet ze via:

- Verder onderzoek adressenbeheer (tool) = CRM. Mu.ZEE beschikt over een digitaal adressenbestand (meer dan 20.000). Dit zit nu in het CMS-systeem van de website en is alleen consulteerbaar door de dienst communicatie. Ze streeft een centraliseren van alle mogelijke gegevens na. Via deze manier van werken kan er gecheckt worden welke doelgroepen minder of niet bereikt worden, wat van belang is voor publiekswerking. Ook voor fondsenwerving en relatiebeheer is deze digitale tool van groot belang, om potentiële begunstigers te identificeren.

Objectief 7

Mu.ZEE wil extra inkomsten genereren. Ze wilt dit doen op een moderne en hedendaagse manier via de uitbouw van een digitale fondsenwerving. Dit doet ze omdat bedrijven en particulieren weinig tijd hebben: door alle informatie digitaal ter beschikking te stellen en de mogelijkheid te geven om zich op een eenvoudige manier te engageren speelt Mu.ZEE in op de huidige manier van efficiënt, vlug en gericht werken. Digitale fondsenwerving maakt het ook mogelijk om internationaal partners binnen te halen. Dit wil ze bereiken door een pagina 'steun Mu.ZEE' toevoegen aan vernieuwde website. Hierop de volgende informatie aanbieden:

- contactpersoon en -gegevens voor potentiële begunstigers Mu.ZEE;
- informatie vriendenkringen;
- voorbeelden van schenkingen, nalatenschappen, bruiklenen en het belang hiervan voor het museum.
- Optioneel: online schenkmodule integreren in deze webpagina.
- Gebruik maken van bestaande adressenbestanden Mu.ZEE om liefhebbers en trouwe bezoekers Mu.ZEE te identificeren, in kaart te brengen en te benaderen.

Objectief 8

Mu.ZEE wil haar begunstigers op een efficiënte, snelle, hedendaagse manier informeren. Op deze manier wil ze de verbondenheid tussen de partners en het participatiegevoel stimuleren. Dit wil ze bereiken via

- Digitale nieuwsbrief voor begunstigers, met aankondiging evenementen, actualiteiten en achtergrondinformatie
- Afgeschermd forum voor begunstigers (inlog-ruimte): partners van Mu.ZEE vinden elkaar

— Personeel

De achterliggende gedachte is dat denken over diversiteit ook in de organisatiestructuur weerspiegelt dient te worden. Diversiteit gaat niet allen over afzonderlijke bepalingen zoals herkomst, leeftijd, sekse, geloofs- en levensovertuiging, maar om de kruising of het veld waar ze in verschillende gemeenschapsvormen samenkomen.

De p van personeel gaat over gastvrijheid en hoe het museum een open huis kan worden als het ook zijn eigen organisatiestructuur opent naar een diverse en digitale samenleving. Daarbij is het belangrijk om uit te gaan van de kennis, de verhalen en de ervaring van alle museummedewerkers.

Objectief 1

Mu.ZEE beoogt een efficiënte personeelsadministratie waarbij het personeel duidelijk en makkelijk kan geïnformeerd worden over allerlei zaken die met de interne museum- en personeelswerking te maken hebben. Een efficiënte personeelsadministratie geeft ook zijn weerslag op een efficiënt tijdsgebruik. Dit wil ze bereiken door

- Elektronische workflow te creëren via tools en templates
 - Portaal digitale integratie van diverse werkschema's, vakantieplanning
 - Creatie van een portaal 'self service': iedereen toegang tot zijn personeelsdossier. Zelf zaken aanpassen mist goedkeuring van de personeelsverantwoordelijke
 - In het persoonlijk dossier zit een historiek van een personeelslid gaande van evaluatiedossiers, opleidingen, profiel, medisch dossier, overzicht loonbrieven ... maar ook praktisch info zoals saldo verlof
 - digitale competenties aanwakkeren d.m.v. van de uitbouw van een interactie – feedbackmogelijkheden door elk personeelslid.
 - Gevolg: ontstaat van statistieken door de jaren heen: evaluatie van de personeelsdienst en werking Mu.ZEE
 - digitale kassa: nu moet men schriftelijk onkosten indienen; via workflow je kosten digitaal indienen, en digitaal doorstorten op rekening (niet meer passeren voorbij de kassa)

- Creëren van intranet. Moet het platform worden waar men voor alles terecht kan - enkel voor personeel. Een intranet functioneert als een gesloten community en verstrekt de exclusiviteit en verbondenheid tussen het personeel. Op het intranet vind je:
 - HR-mededelingen
 - Lijst met FAQ
 - Alle mogelijke formulieren (verplaatsingen, dienststreizen, aangifte ziekte,...)
 - Alle benefiets, acties, special events, zoekertjes,...
 - Health & safety/ Welzijn op het werk
 - Arbeidsreglement
 - Verslagen

- Praktische info (zoals telefoonlijsten...)
- Moet toegankelijk zijn voor iedereen – digitaal bewustzijn stimuleren. Aandachtspunt: digitale competentie is niet bij iedereen evident. Het personeelsbeleid voorziet in ontwikkelmogelijkheden op dit gebied.

Objectief 2

Een digitale loonadministratie bestaat thans niet in Mu.ZEE. Huidige problematiek: personeel met verschillende statuten: vzw personeel, stadspersoneel en provinciepersoneel, statutairen straks Vlaamse gemeenschap in verlostelsel. Mu.ZEE streeft naar een zo volledig mogelijke digitalisering van de loonadministratie (back-up: papier). Dit wil ze bereiken via

- Het koppelen van de tijdsregistratie en loonadministratie aan elkaar. Staat nu los van elkaar en moet manueel worden ingegeven. Deze koppeling wordt mogelijk gemaakt omdat Mu.ZEE vanaf 2018 verantwoordelijk is voor de uitbouw van een eigen netwerkbeheer. Ze kan bijgevolg onmiddellijk rekening houden met deze noden.

Objectief 3

Mu.ZEE wil een digitale agenda om op een efficiënte manier alle personeel in te lichten over afspraken, transporten, opbouw- en afbraak tentoonstellingen, zendingen... Hiermee wil ze de betrokkenheid van alle personeelsleden en het verantwoordelijkheidsgevoel stimuleren. Dit wil ze door

- Het implementeren van een interne digitale agenda met vier subagenda's
 - afspraken-agenda voor onthaal (transporten, externen, koeriers, leveringen,...)
 - productieagenda (planning tentoonstellingen)
 - evenementenagenda (publieksactiviteiten, groepsactiviteiten, groepen, workshops vzw mu-zee-um)
 - personeelsagenda (vakantie, afspraken, vergaderingen, dienststreizen,...)
- Het lanceren van een info-platform over collectie- en tentoonstellingen voor de suppoosten/ erfgoedbewakers/ kassa en museumshop-personeel: contacten, gebruiksaanwijzingen tentoonstellingsapparatuur, afspraken koeriers, afspraken transportbedrijven. Kan via het intranet-platform). Alles centraliseren via hoofdsuppoost.

Objectief 4

Mu.ZEE wil een divers personeelsbezetting en wil zich profileren als een jonge aantrekkelijke organisatie waar het leuk is te werken. Dit wil ze bereiken door

- Social media meer uitspelen (jonge generaties zoeken niet meer via de krant, VDAB...)
- JOBTUOL creëren op de publieke website waar men spontaan kan solliciteren, maar waar ook vacatures terug te vinden zijn: je stelt Mu.ZEE open voor iedereen! (Mu.ZEE is een open huis, gastvrij en dynamisch)

Objectief 5

Mu.ZEE wenst een efficiënter administratie door administratieve processen te stroomlijnen om zo tijdswinst te genereren. Dit wil ze doen via

- Bestelbonnen via boekhoudsoftware opmaken
- Bestelbonnen in boekhoudsoftware koppelen aan facturen (nu handmatig)
- Budgetbeheer automatiseren

Objectief 6

Mu.ZEE wil voldoen aan de eisen gesteld in de nieuwe wetgeving op de erfgoedbewaking. Ze wil de veiligheid m.b.t. binnen de Mu.ZEE-muren versterken. Dit wil ze bereiken door

- CCTV-netwerk verder te ontwikkelen samen met de hoofdsuppoost.
- Elektronische badge ontwikkelen voor personeel: verdere professionalisering herkenbaarheid en veiligheid. Wordt herkend op computer, betaalkaart voor kantine, sleutel tot diverse ruimten, herkenbaar publiek...

Werkwijze

Mu.ZEE is zich bewust dat de hier beschreven digitale strategie zeer ambitieus is. Ze is echter van mening dat men moet durven dromen om tot resultaten te komen. Met een kleine ploeg wil Mu.ZEE aan het einde van de beleidsperiode 2019-2023 70% van haar ambities hebben verwezenlijkt.

Noden

Om dit te halen zijn volgende zaken prioritair:

- Opname van de digitale strategie in het algemene beleidsplan 2019-2023 van Mu.ZEE
- Binnenhalen van specifieke competenties in Mu.ZEE:
 - Netwerkbeheerder: interne medewerker of extern IT bedrijf
 - Registrar: om de registratie van kunstwerken te vervolledigen.
- Budget voorzien
- Stimuleren digitale bewustwording personeel via o.a.
 - opleidingen
 - expertise-deling andere collega
 - publiek en personeel stimuleren
- Openstaan voor externe samenwerkingen die de digitale beleving intenser en professioneler maakt (jongeren, aandacht hebben voor de niet-Europese bezoeker)

Op de langere termijn is het wenselijk dat een data-conservator en catalograaf worden aangesteld. In eerste instantie is het ingeven van data echter de verantwoordelijkheid van elke zuil.

Fasering

Mu.ZEE engageert zich om reeds in 2018, in de aanloop van de nieuwe beleidsperiode verschillende werkgroepen op te starten. In 2018 wordt de nieuwe website gelanceerd en naar aanleiding hiervan worden de eerste lijnen uitgezet om de digitale strategie uit te rollen. Verkennende onderzoeken worden verricht, prioriteiten worden vastgelegd en naar aanleiding hiervan wordt een toegespitste planning gemaakt voor de periode 2019-2023 en latere jaren. De planning en uitvoering van de werken wordt via een halfjaarlijkse evaluatie (intern en extern) bijgestuurd.

Indicatoren

- Tussentijdse evaluatievergaderingen: continue evalueren en verbeteren, zowel intern als met partners uit het culturele veld
- Respons personeel
- Cijfers ticketverkoop
- Bezoekcijfers
- Reacties publiek via mail, blog, booking.com, Tripadvisor, etc...
- Statistieken bezoekprofiel, surfgedrag, herkomst/nationaliteit via Google analytics
- Verkoop museumshop
- Publieksonderzoek